Αριθ. αυ. 132902

ΝΕΟΛΟΓΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
Π. Α. Ζ.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Διευθυντής Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΤΟΜΟΣ Α'. — ΤΕΥΧΗ 1 — 52

1891—1892.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπόλιτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1892.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΕΟΛΟΓΟΥ.

ΕΤΟΣ Α' ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, τῇ 21 Ἰουνίου 1892. ΑΡΙΘ. 35.

ΝΕΟΛΟΓΟΥ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑΙ
ΔΙΚΤΕΑ ΤΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ"

Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἑτησία . φρ. χρ. 40
Ἐν τοῖς Ὑπηρεσίαις . . . . . » Μέτ. 10
Ἐν Ἑλλάδι, Αἰγύπτῳ καὶ Βιθυνίᾳ . . . . . » φρ. χρ. 70
Ἐν Ρωσσίᾳ . . . . . Ρουβλ. 26
Ἐξάμηνοι τιμαὶ ἡμίσυαι.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑΙ
ΔΙΚΤΥΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ"

Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἑτησία . Μέτ. 4
Ἐν τοῖς Ὑπηρεσίαις » Μέτ. 1
Ἔξω τῆς Τουρκίας » Φρ. χρ. 25
Αἱ συνδρομαὶ εἰσπράττονται.
Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται γροσίων δύο (2).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Πολιτικὴ Ἐπιθεώρησις.—(Ἐρνέστου Κουρτίου) **Ἡ Ἑλληνικὴ Ἱστορία** (Μεταφραζομένη ὑπὸ Μ. Ε. Μιχαλοπούλου).—**Ἡ ἐν Βιέννῃ διεθνὴς Ἔκθεσις τῆς γουνοποιΐας καὶ τοῦ θεάτρου.**—**Ποικίλα.**—**Γνῶμαι δοξῶν.**—**Νομισματολογικὰ** (Τὰ ἐν Κύπρῳ κοπέντα νομίσματα ὑπὸ τῶν Πτολεμαίων βασιλέων αὐτῆς).—**Ὁ κόσμος ἐν ᾧ ζῶμεν** (Διάλογος).—**Ἡ Δευτέρα Μύκηνη** (δίσημα).

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἡ ἑβδομὰς αὕτη οὐδὲν σχεδὸν τὸ σπουδαῖον πολιτικὸν γεγονὸς παρουσιάζει καὶ δικαίως ὁ εὐρωπαϊκὸς κόσμος τὴν προσοχὴν αὐτοῦ στρέφει πρὸς τὴν ἐν Πότσδαμ καὶ Βερολίνῳ συνέντευξιν τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου καὶ τοῦ βασιλέως Οὐμβέρτου καὶ πρὸς τὰς ἐν Βιέννῃ δηλώσεις τοῦ πρώην ἀρχιγραμματέως τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας, τὰς ἀναστατώσάσας οὕτως εἰπεῖν τὸν ἐν τῇ Δύσει διπλωματικὸν κόσμον καὶ τὰς συνταραξάσας καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν τύπον, ὅστις ἐπὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ δουκὸς τοῦ Λαουεμβούργου γῆν καὶ θάλασσαν ἐτάραττε ὑπὲρ τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν φρονημάτων τῆς Α. Υ. καὶ ἠσμενίζετο ἐπὶ τῷ χαρακτηρισμῷ αὐτοῦ ὡς ἐρπετοῦ τοῦ πρίγκηπος Βίσμαρκ. Καὶ περὶ μὲν τοῦ πρώτου τῶν γεγονότων τούτων πᾶσαι σχεδὸν αἱ ἐγκριτότεραι τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐφημερίδων, παλινῳδοῦσαι νῦν, διατείνονται, ὡς εὐθὺς ἐν ἀρχῇ παρετηρήθη, ὅτι ἡ ἐν Πότσδαμ καὶ Βερολίνῳ συνέντευξις τῶν δύο συμμάχων κέκτηται οὐ μικρὰν πολιτικὴν σημασίαν καὶ μεγάλως βαρύνει ἐπὶ τῆς περαιτέρω ἀνελίξεως τῶν ἐν Εὐρώπῃ γεγονότων. Τὸ ζήτημα ἰδίᾳ τῶν στρατιωτικῶν ἐξοπλισμῶν καὶ τὸ τῶν συμμαχιῶν ἐπισπᾶται τὴν προσοχὴν τῶν ἐν ταῖς πρωτευούσαις τῶν τριῶν συμμάχων αὐλῶν ἰθυνόντων, οἵτινες μετὰ φόβου προσβλέπουσιν εἰς τὴν παγιουμένην καὶ κρατυνομένην βαθμηδὸν γαλλορρωσικὴν συμμαχίαν, τὴν ἀποτελοῦσαν νῦν τὸν μοχλὸν τῆς εὐρωπαϊκῆς κινήσεως καὶ τὴν ὑποκαταστήσασαν τὴν ἐπὶ τοῦ πρίγκηπος Βίσμαρκ μεγάλην καὶ ἰσχυρὰν γερμανικὴν ἐπιρροήν. Καθ' ὃν χρόνον οἱ ἐν Βερολίνῳ αὐλικοὶ κύκλοι ἠγωνίζοντο νὰ φανῶσι τὰ μάλα φιλόξενοι τῷ βασιλικῷ ζεύγει τῆς Ἰταλίας, καίτοι κατὰ τοὺς γενομένους ὑπολογισμοὺς τῆς πρὸς ὑποδοχὴν τῶν Α. Α. Μ. Μ. δαπάνης τὸ ὑπὸ τῆς δημαρχίας τῆς γερμανικῆς πρωτευούσης δαπανηθὲν ποσὸν ἀνέρχεται εἰς 12000 μάρκων καὶ ἑπομένως εἶναι πολλῷ ἔλασσον τοῦ ὑπὸ τῆς δημαρχίας τῆς πρωτευούσης τοῦ ἰταλικοῦ βασιλείου κατὰ τὴν ἐκεῖ παρουσίαν τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου τῷ 1888 δαπανηθέντος καὶ ὑπερβάντος τὸ ἓν ἑκατομμ. φράγκων, οἵτε στρατιωτικοὶ καὶ οἱ οἰκονομικοὶ κύκλοι τοῦ Βερολίνου συνεσκέπτοντο μετὰ τῶν συνοδευσάντων τὸν βασιλέα Οὐμβέρτον συμβούλων περί τε τοῦ στρατιωτικοῦ ζητήματος καὶ περὶ τῶν ἀναγκαιούντων ποσῶν εἰς τὴν πραγμάτωσιν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ. Ἡ Γερμανία, προσκολλησαμένη τὴν Αὐστρίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν, ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς θέσεως αὐτῆς ἐναντίον τῆς Ρωσίας καὶ τὴν φιλίαν τῶν συμμάχων ἐπεδίωξεν ἐπὶ ἰδίᾳ μᾶλλον ὠφελείᾳ, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ ἔχειν ἰσχυρὸν στήριγμα κατὰ τὴν περιφρούρησιν τῶν γερμανικῶν συμφερόντων καὶ τὴν κατὰ παντὸς κινδύνου προφύλαξιν τῆς ἐπιρροῆς τῆς αὐτοκρατορίας τῶν Χοχεντσόλερν. Παρὰ τὰ διατυμπανιζόμενα περὶ εἰρηνικῶν προθέσεων τῆς κυβερνήσεως τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου, παρὰ τὰς θερμὰς ὑπὲρ τῆς εἰρήνης συνηγορίας τοῦ γερμανοῦ μονάρχου, ὅστις, τὸ καθελκυσθὲν νέον σκάφος βαπτίζων διὰ τοῦ οἰκογενειακοῦ ὀνόματος, ἐπηγγέλθη μεγάλας εἰρηνικὰς προθέσεις καὶ διεπίστωσεν ὅτι τὸνέον πλοῖον κέκληται νὰ κρατύνῃ τῶν ἀγῶνα τῆς εἰρήνης, ἡ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ὑπαρχουσῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων τάσις ἐπιτείνεται καὶ ἐντεῦθεν ἡ καταβαλλομένη μέριμνα πρὸς ταχεῖαν ἐφαρμογὴν τοῦ τῆς διετοῦς θητείας συστήματος, ἐξ οὗ προσδοκᾶται σημαντικὴ αὔξησις τῶν ὑπὸ τὰς σημαίας ἀνδρῶν. Συνάμα οἱ ἐν Βερολίνῳ ἐφάνησαν πιέζοντες τοὺς ἐν Ρώμῃ ἐν τῷ σταδίῳ τούτῳ καὶ ἠξίωσαν κραταιώσιν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ ὑπάρχοντος νῦν καταστατικοῦ τοῦ στρατοῦ, προσκρούσαντες δὲ κατὰ τῶν οἰκονομικῶν δυσχερειῶν, αἵτινες, τοὺς συμβούλους τοῦ βασιλέως Οὐμβέρτου περισπῶσαι, ἀπείργουσιν αὐτοὺς ἀπὸ παντὸς λόγου περὶ στρατιωτικῶν δαπανῶν ἵνα μὴ ἐξερεθίσωσιν αὐτὰς τὴν κοινὴν γνώμην καὶ προκαλέσωσι τὴν ἔμπρακτον ἐκδήλωσιν τῆς ἐπικρατούσης νῦν δυσαρεσκείας ἐπὶ τῇ στρεβλῇ πολιτικῇ τῶν ἰθυνόντων καὶ ἐπὶ ταῖς ματαίαις καὶ ἀδίκοις ὅλως δαπάναις χάριν τρίτου, ὑπεσχέθησαν τὴν ἀρωγὴν τῶν ἐν Γερμανίᾳ κεφαλαιούχων, προθύμων νὰ συνεισενέγκωσι τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν οὐχὶ βεβαίως πρὸς ἀνακούφισιν τῶν οἰκονομικῶν δυσχερειῶν τῆς Ἰταλίας, ἀλλὰ πρὸς εὐχερῆ πραγμάτωσιν τῶν πόθων τῆς βερολινείου διπλωματίας.

Ἀλλὰ καὶ τὸ ζήτημα τῶν συμμαχιῶν, εὐρέως ἐξετα-

σθέν, προὐκάλεσε τὴν αἰφνιδίαν μεταβολὴν τῶν περιοδευτικῶν σχεδίων τοῦ γερμανοῦ μονάρχου, ὅστις τὴν πρὸς τὴν μάμμην ἐπίσκεψιν ἐσκόπει μὲν νὰ ἐπιταχύνῃ ἵνα κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν γενικῶν ἐν τῇ μεγάλῃ Βρετανίᾳ ἐκλογῶν παραστῇ ἐκεῖ καὶ ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἐξετάσῃ κατὰ πόσον τὸ ἀνακτοβούλιον τοῦ ἁγίου Ἰακώβου θὰ ἐξακολουθήσῃ στοιχοῦν τῇ νῦν διεθνεῖ πολιτικῇ, ἐὰν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς κοινοβουλευτικῆς πάλης ἀποβῇ ὑπὲρ τοῦ φιλελευθέρου κόμματος καὶ ἐπὶ τὴν ἐξουσίαν ἔλθῃ ὁ γηραιὸς τοῦ Χάβερδεν ὑλοτόμος, ἀλλὰ κατόπιν ὡριμωτέρων σκέψεων ἔκρινεν εὔλογον νὰ παραιτηθῇ τὸ σχέδιον καὶ νὰ προλάβῃ τὰ προκληθέντα ὑπὸ τούτου σχόλια ἔν τε τῷ εὐρωπαϊκῷ τύπῳ καὶ ἐν τοῖς διαφόροις διπλωματικοῖς κύκλοις. Τοὺς ἐν Βερολίνῳ ἐπιζητοῦντας πάντοτε τὴν ἀγγλικὴν συμμαχίαν ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ἔχειν τὸ τῆς θαλάσσης κράτος ὑπὲρ ἑαυτῶν, ὧν τρόπον φρονοῦσιν ὅτι ἔχουσι καὶ τὸ τῆς ξιφρᾶς δυνάμει τῶν μεγάλων στρατιωτικῶν αὐτῶν ὄγκων, σφόδρα πτοεῖ ἡ πιθανότις τῆς εἰς τὴν ἐξουσίαν ἀνόδου τοῦ κ. Γλάδστωνος, καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀνακηρυχθείσης παρ' αὐτοῦ ἄλλοτε φιλορρωσικῆς πολιτικῆς ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ἀναστεῖλαι τὴν πρὸς τὰς Ἰνδίας τάσιν τῶν ἐν Πετρουπόλει, καίτοι αἱ τελευταῖαι τοῦ λόρδου Ρόζβερη, τοῦ πολιτικοῦ δηλονότι ἀνδρός, ὅστις θεωρεῖται ὡς ὑποψήφιος ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, ἐὰν τῆς ἡνίας τῆς κυβερνήσεως ἀναλάβῃ ὁ γηραιὸς Γλάδστων, νικῶντος ἐν ταῖς ἐκλογαῖς τοῦ φιλελευθέρου κόμματος. δηλώσεις πᾶσαν σχεδὸν αἴρουσιν ἀμφιβολίαν ὅτι καὶ τοῦ συντηρητικοῦ ἔτι κόμματος ἐκπίπτοντος τῆς ἐξουσίας, ἡ τῆς μεγάλης Βρετανίας πολιτικὴ θὰ βαίνῃ ἐπὶ τῶν αὐτῶν καὶ νῦν βάσεων.

Ὁ κ. Γλάδστων θεωρεῖται ὡς ὁ κακὸς δαίμων τῆς γερμανοαγγλικῆς συνεννοήσεως, ὡς ὁ μάλα δυσφορῶν ἐπὶ τῇ κατὰ τῆς Ἀγγλίδος δεινῇ καταφορᾷ τῶν ἐν Βερολίνῳ κατὰ τὴν ἀνέλιξιν τοῦ ἐν Σαὶν Ρέμῳ δράματος, τῇ θλάσῃ μεγάλως τὴν καρδίαν πολλῶν Ἄγγλων, οἵτινες ἀδυνατοῦσι νὰ χωνεύσωσι τὴν κατὰ παντὸς ἀγγλικοῦ ἀποστροφὴν τῶν περὶ τὸν αὐτοκράτορα Γουλιέλμον καὶ ἀποφεύγουσιν οὕτω πᾶσαν τάσιν γερμανοαγγλικῆς προσεγγίσεως. Αἱ ἐπανειλημμέναι ἄρα συνεντεύξεις ἐγγόνου καὶ μάμμης ἀποσκοποῦσιν εἰς τὸ διασκεδάσαι τὰς ὑφισταμένας νῦν διαφωνίας καὶ εἰς τὸ προλειαίνει ἔτι μᾶλλον τὴν ὁδὸν στενοτέρας προσεγγίσεως τῶν δύο κρατῶν, τὴν ἀρκούντως ἤδη ἰσοπεδωθεῖσαν διὰ τῆς συμβάσεως τῆς Ἑλγολάνδης· ἄλλως τε δὲ καὶ ἡ τῆς μεγάλης Βρετανίας προσχώρησις εἰς τὴν τριπλῆν συμμαχίαν ἀποτελεῖ ἕνα τῶν κρατίστων κρίκων, τῶν συγκρατούντων τὴν Ἰταλίαν προσδεδεμένην εἰς τὸ ἅρμα τῆς συμμαχίας ταύτης, ἅτε τῆς Γερμανίας δυναμένης, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, νὰ ἐπαγγελθῇ καὶ τὴν ἄμυναν τῶν ἰταλικῶν ἀκτῶν διὰ τοῦ ἀγγλικοῦ στόλου, τοῦ μόνου ἱκανοῦ εἰς ἀντιπαράταξιν πρὸς τὸν γαλλικόν. Οὐχὶ ἰδίκως ἄρα ἐλέχθη ὅτι ἡ συνέντευξις τῶν δύο συμμάχων ἐπιδρᾷ λίαν ἐπὶ τῆς πολιτικῆς τῶν συμμαχιῶν, τῆς μελλούσης νὰ ἐπασχολήσῃ καὶ αὖθις τοὺς ἐν Εὐρώπῃ διπλωματικοὺς κύκλους διὰ τῆς ἐπιβεβαιουμένης νῦν εἰδήσεως, καθ' ἣν ὁ τσάρος μετεκαλέσατο τὸν αὐτοκράτορα Φραγκίσκον Ἰωσήφ εἰς τὰ ἐν Σκιέρνεβιτς θηρευτικὰ γυμνάσια. Ἡ εἴδησις δυσήχως ἀντηχεῖ ἐν Βερολίνῳ ὅπου πτοοῦνται ἴσως μὴ κατὰ τὰς θηρευτικὰς ἐκδρομὰς ἀνταλλαγῶσι σκέψεις περὶ τῆς διεθνοῦς πολιτικῆς πολλῷ εὐρύτεραι τῶν ἀνταλλαγεισῶν ἐν Κιέλῳ ἢ ἐν Πότσδαμ καὶ πεισθῇ ὁ αὐτοκράτωρ Φραγκίσκος εἰς μετρίασιν τῆς ἐναντίον τῆς Ρωσίας πολιτικῆς, ἅτε τοῦ ἀνακτοβουλίου Πετρουπόλεως οὐδὲν κατὰ τῆς γείτονος μοναρχίας βυσσοδομήσαντος, ἁπλῶς δὲ καὶ μόνον ἐπιζητήσαντος τὴν ἀκεραίαν ἐκτέλεσιν τῶν διακελεύσεων τῆς βερολινείου συνθήκης.

Ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ πρίγκιπος Βίσμαρκ ζήτημα ἀπασχόλησε τὸν ἐν Εὐρώπῃ κόσμον καὶ ὁ περὶ τοῦ ἀνδρὸς γινόμενος πάταγος ἔτι μᾶλλον ἐξαίρων τὴν ἠθικὴν αὐτοῦ δύναμιν, ἅπαξ ἔτι διατρανοῖ ὅτι τῶν μεγάλων ἀνδρῶν τὸ κῦρος δὲν δύναται νὰ καταπολεμηθῇ διὰ τῆς στιβαρᾶς ἰσχύος τῶν ἰθυνόντων, καὶ μάλιστα ἀνδρῶν, ὧν τὸ ὄνομα, τὴν συμπάθειαν καὶ τὸ σέβας κινεῖ πάντων ὅσοι, συναισθανόμενοι τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσίας αὐτῶν, ἥκιστα παρακολουθοῦνται ἐν τῇ ἐκδηλώσει τῶν πληρούντων τὴν καρδίαν αὐτῶν αἰσθημάτων, παρὰ τὰ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως διατασσόμενα ἀπαγορευτικὰ μέσα, τὰ ἐξαίροντα μᾶλλον ἢ ἀμαυροῦντα τὴν περὶ τοὺς ἄνδρας τούτους αἴγλην. Ἁπλῆ τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς νέας Γερμανίας συνδιάλεξις πρὸς συντάκτην δημοσιογραφικοῦ ὀργάνου, διατελέσαντος ὁτὲ μὲν πιστοῦ τῷ μεγάλῳ ἀνδρί, ὁτὲ δὲ πολεμίου, καὶ μάλιστα μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἐξουσίας πτῶσιν, συνετάραξε σύμπασαν τὴν Εὐρώπην καὶ αἱ περὶ τῆς βισμαρκείου πολιτικῆς ἀποκαλύψεις παρὰ τοῦ ταμόντος τὴν πολιτικὴν ταύτην ἐγκικκῶσι νῦν ἀπαξάπαντα τὸν εὐρωπαϊκὸν τύπον, λάβρον ἐπιτιθέντα κατὰ τοῦ μεγάλου ἀνδρὸς καὶ κατηγοροῦντα αὐτοῦ ἔλλειψιν φιλοπατρίας. Σπανίως ὁ εὐρωπαϊκὸς τύπος τοιοῦτο παρουσίασε θέαμα, οὐδ' ἐπλήρωσέ ποτε τὰς στήλας αὐτοῦ ἄρθρων, ἀναγομένων εἰς τὰς δηλώσεις ἀνδρός, χρηματίσαντος μὲν ἄλλοτε ἰθύντορος τῆς ὅλης εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς, ἀλλὰ διατελοῦντος νῦν μαπρὰν τῆς πολιτικῆς τύρβης καὶ ἀναζητοῦντος ἀνακούφισιν τῶν πολυετῶν ἀγώνων ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἐν τῇ πλήρει αὐτοῦ ἀπομονώσει ἐν φριπδρισχρούῃ, ἐν Κίσσιγγεν, ἐν Φάρζιν. Τὸ γενικὸν πνεῦμα τῶν γραφομένων πάντων εἶναι ὅτι ὁ πρίγκιψ Βίσμαρκ ὤφειλε ν' ἀποφύγῃ τὴν ἀποκάλυψιν τῶν γενομένων καὶ νὰ μὴ διασαφηνίσῃ ὁποῖον τὸ αἴτιον τῆς πρὸς τὴν Γερμανίαν δυσαρεσκείας τῆς Ρωσίας, τὰ δ' ἄλλοτε ἑρπετὰ αὐτοῦ, τὰ διατυμπανίζοντα ὡς ἀποψήφισματα τοῦ Πυθαγόρα τοὺς χρησμοὺς τῆς σφιγγὸς τοῦ Φάρζιν, εἰς λεπτομερείας προβαίνοντα, πειρῶνται ν' ἀνασκευάσωσι τὸν δοῦκα τοῦ Λαουενβούργου, διατεινόμενον ὅτι ἀπὸ τῆς ἀποχωρήσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἐξουσίας χρονολογεῖται ἡ τῆς Ρωσίας ὀυσαρέσκεια κατὰ τῆς Γερμανίας καὶ προσάγουσιν ἐπὶ τούτῳ τὰς μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου συνεντεύξεις τοῦ πρίγκιπος, καθ' ἃς οὔτος δὲν ἠδυνήθη νὰ μεταπείσῃ τὴν Α. Μ., ἐκλιποῦσαν τὴν πρωτεύουσαν τῆς Γερμανίας. ἐν βαρυθυμίᾳ ἐπὶ τῇ μὴ πραγματώσει τῶν περὶ τοῦ βουλγαρικοῦ ζητήματος διατυπωθεισῶν δικαίων προτάσεων τοῦ ρωσικοῦ ἀνακτοβουλίου. Ἀπέχοντες τῆς διὰ μακρῶν ἀνελίξεως τῶν πεπραγμένων ὑπὸ τοῦ κ. Βίσμαρκ καὶ τῆς διὰ μακρῶν ἐν τῷ στενῷ κύκλῳ ἑβδομαδιαίας ἐπιθεωρήσεως ἀναιρέσεως τῶν κατὰ τοῦ μεγάλου πολιτικοῦ ἀνδρὸς γραφομένων, προστίθεμεν ἁπλῶς ὅτι ἐν μὲν τῷ ζητήματι τῆς ὅλης πολιτικῆς αὐτοῦ ἔδει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ ἐλατήριον τῶν πράξεων τοῦ ἀνδρός, ἐπιδιώξαντος τὴν ἀναγέννησιν τῆς πατρίδος, διὰ τῆς συντελέσεως τῆς γερμανικῆς ἑνότητος ἐν τῇ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς Ναπολεοντείου αὐτοκρατορείας ἀναστηλώσει τοῦ σιδηροῦ στέμματος τοῦ Βαρβαρόσα καὶ ἀνιδρύσει τῆς ἀρχαίας γερμανικῆς αὐτοκρατορίας ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τοῦ πάππου τοῦ νῦν ἀνάσσοντος, ἐν δὲ ταῖς πρὸς τὴν Ρωσίαν σχέσεσιν ὅτι μεθ' ὅλην τὴν χάριν τῆς πατρίδος αὐτοῦ συνομολογηθεῖσαν συμμαχίαν, ἣν κάλλιστα ἠδύνατο οἱ διάδοχοι αὐτοῦ ν' ἀποκηρύξωσιν, ἐὰν εὕρισκον ταύτην ἀπάδουσαν πρὸς τὰ ζωτικὰ τῆς Γερμανίας συμφέροντα, ἐλεύθερον σχεδὸν ἀφῆκε τὸ στάδιον τῇ μεγάλῃ τοῦ Βορρᾶ δυνάμει ἐν τῇ πραγματώσει τῶν δικαίων αὐτῆς ἀξιώσεων καὶ διὰ τῆς περιπύστου αὐτοῦ φράσεως ὅτι οὐδὲ ὀστοῦν πομερανίου στρατιώτου θυσιάζει ἐν Ἀνατολῇ, παρέσχε πλήρη ἐλευθερίαν ἐνεργείας καὶ ἀφῆρεσε πᾶσαν ἀφορμὴν φόβου ἐντόνου ἐπεμβάσεως τῆς γερμανικῆς διπλωματίας, ἄλλως τε δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ ὅροι τῆς γερμανοαυστριακῆς συμμαχίας, οἵαν συνωμολόγησεν αὐτὴν ὁ πρίγκιψ Βίσμαρκ μετὰ τοῦ κόμητος Ἀνδράσσης κατὰ τὴν πρὸ τριῶν καίδεκα ἐτῶν παρουσίαν αὐτοῦ ἐν Βιέννῃ, οὐδὲν τὸ ἀμέσως προσβλητικὸν κατὰ τῆς Ρωσίας ἔχουσιν, ἅτε τῆς πολιτικῆς τῆς ἀμοιβαίας ἀλληλοβοηθείας ἢ κατὰ τὴν διπλωματικὴν γλῶσσαν τῆς πολιτικῆς τοῦ do ut des ἐφαρμοζομένης, μόνον ὅταν προσβληθῶσι τὰ οὐσιώδη συμφέροντα τῆς κυρίως Γερμανίας ἢ Αὐστρίας. τὰ μὴ ἐνυπάρχοντα βεβαίως ἐν τῇ πραγματώσει τῶν ἐπὶ τῆς Ἰουτλανδικῆς χερσονήσου εὐχῶν τῶν ἐν Βερολίνῳ ἢ τῶν ἐν τῇ χερσονήσῳ τοῦ Αἵμου πόθων τῆς αὐστριακῆς διπλωματίας.

Ὑπὸ τὴν ἔποψιν δὲ τῶν ἐσωτερικῶν ζητημάτων τὴν πρώτην κατέχει θέσιν ἀναμφιρίστως ἡ μεγάλη Βρετανία ἐπὶ ταῖς διεξαγομέναις γενικαῖς ἐκλογαῖς, ἐφ' αἷς μέγας συνήφθη ἀγὼν ἀπὸ ἡμερῶν καὶ τὰ κυριώτερα ἐκλογικὰ κέντρα ἀπέδησαν τὸ κυριώτερον στάδιον τῆς συναφθείσης καὶ ἐξακολουθούσης πάλης. Πάντες οἱ κορυφαῖοι τῶν δύο ἰσχυρῶν κομμάτων τῆς Ἀγγλίας ἐδημοσίευσαν τὰς ἐκλογικὰς προκηρύξεις αὐτῶν καὶ ἀγωνίζονται νὰ προκατηχήσωσι τὰ πνεύματα ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νικηφορῆσαι. Ἐπὶ τούτῳ τὰ κυριώτερα σημεῖα, περὶ ἃ συνάπτεται ἡ πάλη, εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ ἰρλανδικὸν ζήτημα, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ ἐργατικόν. Ὁ κ. Γλάδστων ἐμμένει εἰς τὴν κατὰ γράμμα ἐκτέλεσιν τοῦ ἀρχικοῦ προγράμματος αὐτοῦ περὶ τῶν εἰσακτέων εἰς τὴν ἐκεῖθεν τοῦ πορθμοῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου νῆσον μεταρρυθμίσεων ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ἐξασφαλίσαι τὴν πλήρη διοικητικὴν τῆς νήσου ταύτης αὐτονομίαν, ἀλλ' ὁ κ. Σαλισβουρῆς ἐξορκίζει τοὺς ἐκλογεῖς νὰ καταψηφίσωσι τοῦ γλαδστωνικοῦ σχεδίου ὅπως προλιφθῇ οὕτως ὁ ἐμφύλιος πόλεμος καὶ οἱ ἐσωτερικοὶ σπαραγμοί· ἐν τῷ ἐργατικῷ δὲ ζητήματι ὁ κ. Γλάδστων ἐφάνη ἐπιφυλακτικὸς μόνον ἐν τῷ ἐργασίμῳ χρονικῷ διαστήματι, ὅπερ οἱ ἐργάται ζητοῦσι νὰ ὁρίσωσιν εἰς ὀκτὼ μόνον ὥρας, ὁ δὲ μαρκήσιος βλέπων ὅτι ἐν τῇ κάλπῃ μεγάλως βαρύνει ἡ τοῦ ἐργάτου ψῆφος, μετέβαλε πολιτείαν, καὶ σὺν τῇ ὑπερασπίσει τῶν συμφερόντων τῶν μεγάλων κεφαλαιούχων ἠσπάσατο ἐν μέρει καὶ τὸν ἀγῶνα τῶν ὑπὸ τούτων καταδυναστευομένων. Παράδοξον ὅμως ὅτι ἐν ταῖς ἐκλογικαῖς προκηρύξεσιν οὐδεμία γίνεται μνεία τοῦ ἐμπορικοῦ ζητήματος, καί τοι κάλλιστα ὁ γηραιὸς ἡγέτης τῶν φιλελευθέρων ἠδύνατο νὰ ἐκμεταλλευθῇ αὐτὸ καὶ μάλιστα μετὰ τὰς τελευταίας τοῦ πρωθυπουργοῦ δηλώσεις περὶ ἐμπορικῶν αὐτοῦ ἀρχῶν, αἵτινες, ἀπάδουσαι πρὸς τὰς ὑπὸ τῶν Κόβδεν καὶ Βράϊτ ἀνακηρυχθείσας, δεινῶς ἐπλῆξαν τὴν καρδίαν τῶν ἐν Λονδίνῳ, πτοηθέντων μὴ ὁ μαρκήσιος ἀπομιμηθῇ τὸν ἀμερικανὸν Μὰκ Κίνλεϋ καὶ ἐπενέγκῃ τὸν ἐμπορικὸν τοῦ ἡνωμένου βασιλείου ἀποκλεισμόν.

Οἱ ἐν Γαλλίᾳ ἔχουσι πολλὰ καὶ ποικίλα ζητήματα, περὶ ἃ στρέφεται ἡ τῶν ἰθυνόντων προσοχή. Ἐν πρώτοις ὑπάρχει τὸ τῆς μονομαχίας, καθ' ἣς σφοδραὶ νῦν διατυποῦνται μεμψιμοιρίαι καὶ μάλιστα κατὰ τῶν ἀποστόλων τοῦ ἀντισημιτισμοῦ καὶ ὑποβάλλονται νομοσχέδια εἰς τὴν βουλήν, κατακρίνοντα τὸ ἔθιμον τοῦτο, τὸ χαρακτηριζόμενον μὲν ὡς στοιχεῖον ἱπποτισμοῦ, ἀλλὰ σφόδρα ἀντιστρατευόμενον κατά τε τοῦ ἐξόχου πνεύματος τοῦ γαλλικοῦ πολιτισμοῦ καὶ κατὰ τῶν ἀνακηρυχθέντων Δικαίων τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὴν μεγάλην τοῦ 1789 ἐπανάστασιν· εἶτα ὑπάρχει τὸ μετὰ τῆς Ἱσπανίας ἐμπορικὸν ζήτημα, περὶ οὗ ὑποβάλλονται διάφοροι ἐπερωτήσεις ὡς καὶ ἡ ἐν Δαχομαΐῃ κατάστασις, ἥτις οὐ μόνον δὲν ἐξελιτώθη διὰ τῆς ἐπιδόσεως τελεσιγράφου παρὰ τοῦ γάλλου ἀντιπροσώπου εἰς τὸν κυρίαρχον τῆς χώρας τοῦ Βεχανζὲν ἀλλὰ καὶ ἐδεινώθη, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς ἀπειλητικῆς διαδηλώσεως τῶν τῆς Δαχομαΐης στρατιωτῶν ἐναντίον τοῦ Κοτονοῦ καὶ ἐκ τῆς ἀμέσου μεταβάσεως εἰς τὸ ἐκεῖ φρούριον τοῦ ἐμπείρου λοχαγοῦ Βιού, τοῦ δυναμένου νὰ διοργανώσῃ διὰ τῶν ἐν τῷ φρουρίῳ ἑκατὸν ἀκροβολιστῶν ἰσχυρὰν καὶ ἐρρωμένην ἄμυναν. Τοῦ λόγου ὄντος περὶ Γαλλίας προσθετέον ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς κ. Ρουβιὲ ὑποβαλὼν τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ 1891 κατέδειξεν ὅτι ἡ χρῆσις τοῦ ἔτους τούτου ἐγκαταλείπει πλεόνασμα 83,000,000 καὶ ἐπέκεινα.

Οἱ ἐν Γερμανίᾳ διατελοῦσιν ὑπὸ τὰς ἐντυπώσεις τῆς ἐναντίον τοῦ πρώην ἀρχιγραμματέως σφοδροτάτης τῷ ὄντι καταφορᾶς, τῆς ἥκιστα ἁρμοδίας ἐναντίον ἀνδρὸς πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως τὴν πατρίδα ὑπηρετήσαντος. Τὸ ζήτημα ἐπέδρασε καὶ ἐπὶ τῶν κομματικῶν διαφωνιῶν, αἵτινες ἀπειλοῦσι σοβαρωτέραν διαδήλωσιν κατὰ τὴν ἐν τῷ κοινοβουλίῳ συζήτησιν τοῦ περὶ διετοῦς θητείας νομοσχεδίου, καὶ κατὰ τὴν ἀπουσίαν ἔτι τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου, τραπέντος τὴν πρὸς τὴν Σκαδιναυϊκὴν χερσόνησον πορείαν.

Οἱ ἐν Ἰταλίᾳ μεριμνῶσι πάντοτε περὶ τῶν οἰκονομικῶν, ἀλλ' ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς εἶναι δυσεπίτευκτος, ἐφ' ὅσον ἡ τῆς τριπλῆς συμμαχίας πολιτικὴ ἰσχύει καὶ οἱ ἐξοπλισμοὶ ἀποτελοῦσι τὸ κύριον θέμα τῶν ἐν τῇ ἐξουσίᾳ, ὡς δείκνυται καὶ ἐκ τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Κρίσπι, ὑποδείξαντος εἰς συντάκτην ἀμερικανικῆς ἐφημερίδος τὴν ἀνάγκην εὑρέων ἐξοπλισμῶν τοῦ βασιλείου.

Τοὺς ἐν Ρωσίᾳ πρὸς ταῖς ἐσωτερικαῖς μεταρρυθμίσεσι κρατεῖ ἐν ἀνησυχίᾳ καὶ τὸ τῆς χολέρας ζήτημα, ὅπερ τοσαύτας ἔλαβε διαστάσεις, ὥστε αὐστηρὰ διετύχθησαν προφυλακτικὰ μέσα, αἱ δὲ ξέναι κυβερνήσεις καὶ ἰδίᾳ ἡ αὐτοκρατορικὴ ὀθωμανική, ἔσπευσαν νὰ λάβωσι δραστήρια μέτρα.

Οἱ ἐν Νορβηγίᾳ, ἐπιμένοντες εἰς τὰς ἀξιώσεις αὐτῶν περὶ ἰδιαιτέρων προξενείων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ὑπέβαλον τὴν ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν ἀπόφασιν τῆς βουλῆς εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις ὅμως, ἀπορρίψας ταύτην, προὐκάλεσεν ὑπουργικὴν κρίσιν. Τὸ ζήτημα εἶναι σοβαρὸν καὶ ἀπειλεῖ τὸν ἀπὸ τοῦ 1814 ὑφιστάμενον συνδυασμὸν τῶν δύο Σκανδιναυϊκῶν κρατῶν.

Ἐκ τῶν τοῦ Αἵμου κρατῶν ἡ Ἑλλὰς προαλείφεται εἰς σπουδαῖον ἀγῶνα ἐπὶ τῇ εἰς τὴν ἐξουσίαν ἀνόδῳ τοῦ κ. Τρικούπη, ὑποβάλλοντος αὔριον τὸν προϋπολογισμὸν εἰς τὴν βουλὴν καὶ ἐγκαινίζοντος οὕτως ἔργον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἡ Ἑλλὰς προσδοκᾷ τὴν ὑλικὴν αὐτῆς ἀναγέννησιν, ὡς τεκμηριοῦσι τοῦτο καὶ αὐτὰ τὰ ἐγκριτότερα τῶν ὀργάνων τοῦ εὐρωπαϊκοῦ τύπου, ἅπερ ἐκθειάζουσι τὰ ἀποτελοῦντα τὸ ἑλληνικὸν ὑπουργεῖον μέλη καὶ χαρακτηρίζουσιν ὡς δυνάμενα νὰ τύχωσι τοῦ πόθουμένου.

ΕΡΝΕΣΤΟΥ ΚΟΥΡΤΙΟΥ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΖΟΜΕΝΗ ΥΠΟ

Μ. Ε. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ.

Β'.

Ροπὴ τῶν Φοινίκων ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων.

Ἡ τῶν Φοινίκων ροπὴ οὔτε ταυτοχρόνως, οὔτε ὁμοιοτρόπως ἠσκήθη ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ἀκτῶν τοῦ Αἰγαίου. Φυσικῶς αἰσθητὴ ἐγένετο κατ' ἀρχὰς πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἀνατολῆς, ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ δὲ ὑφίστατο ἡ γόνιμος συνάφεια τῶν σημιτικῶν λαῶν καὶ τῶν Ἀριοπελασγῶν. Ἀπὸ τῆς Συρίας οἱ Σημῖται εἰσέβαλον εἰς τὴν χερσόνησον ἐπὶ πολλῶν σημείων, οἱ Λυδοὶ διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ Ἕρμου, οἱ Φοίνικες διὰ τῆς μεσημβρινῆς ἀκτῆς. Ὁ πρῶτος ὅμιλος τῶν φοινίκων μετανασταῖς ὡδευσε πρὸς τὴν παραλίαν τῆς θαλάσσης τῆς Κύπρου κατὰ τοὺς πρόποδας τῆς μεσημβρινῆς κλιτύος τοῦ Ταύρου, ἔνθα εἰσεχώρησαν διὰ ξηρᾶς τε καὶ θαλάσσης, ἡ πλησιαίτατα δὲ τῇ αὐτῶν κειμένη χώρα, ἡ Κιλικία, συνεσωματοποιήθη τῇ Φοινίκῃ, ὁμογενὴς δὲ τοῖς Φοίνιξι λαός, οἱ Σόλυμοι, ἐνιδρύθη ἐν τοῖς ὄρεσι τῆς Λυκίας[1].

Ἡ περαιτέρω ἐπέκτασις τῶν Σημιτῶν ἐξηστήθη ἀπὸ τῆς πρὸς τοὺς μετανάστας πολιτείας τῶν μὴ σημιτικῶν λαῶν.

Ἐν γένει αἱ διὰ στενῆς ἢ ἀπωτέρω συγγενείας πρὸς τοὺς Ἕλληνας συνδεόμεναι φυλαὶ ἠσθάνοντο ζωηρότατα τὴν ψυλετικὴν αὐτῶν πρὸς τοὺς Φοίνικας διαφορὰν καὶ διέκειντο λίαν ἀντιπαθῶς πρὸς αὐτούς, οἵτινες καθ' ἅπαν τὸ Αἰγαῖον ἦσαν διεσπαρμένοι ὡς βίαιοι καὶ ψευδολόγοι[2]. Ἡ πρὸς τοιούτους ἀνθρώπους συγγένεια ἐθεωρεῖτο κηλίς, πικραὶ δὲ μομφαὶ ἀπηυθύνοντο πρὸς τὸν Ἡρόδοτον, τολμήσαντα ν' ἀποδώσῃ φοινικας προγόνους ἑλληνικαῖς οἰκογενείαις[3]. Τοῖς Λυκίοις βλέπομεν ἐν δυνικεῖ ἀγῶνι κατὰ τῶν σημιτῶν ἐπιδρομέων, ἀλλ' ἄλλα φῦλα λίαν ἀπεῖχον τοῦ νὰ προβάλλωσιν οὔτως ἰσχυρὰν ἀντίστασιν· ἐν ταῖς χώραις μάλιστα, ἐν αἷς οἱ Φοίνικες ἦσαν ἰσχυρότατοι, ἐσχηματίσθησαν ψυλετικά τινα κράματα, ὧν τὴν πραγματικὴν ἐθνότητα δυσχερῶς θὰ διέκρινέ τις. Καὶ αὐτοὶ οἱ ἀρχαῖοι ἐγίνωσκον τοιούτους μιγάδας λαοῦς ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐν ἄλλοις δὲ τοὺς Κᾶρας. Τὰ Ἄστυρα, οἰκοδομηθέντα ἐπὶ τῆς κατέναντι τῆς Ῥόδου ἀκτῆς τῆς Καρίας, ἦσαν φοινικικὴ πόλις. Φοίνικες καὶ Κᾶρες φαίνονται πάντοτε στενῶς συνδεδεμένοι ἀλλήλοις ἐν ταῖς ἀρχαιοτάταις παραδόσεσι τῶν λαῶν τοῦ Αἰγαίου.

Τὰ κλιμακοειδῶς ἐπὶ τῶν ἀκτῶν ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν τεταγμένα ψῦλα διατηροῦσιν ἀσφαλέστερον τὴν ἐθνότητα αὐτῶν, ἐν αὐτοῖς δ' ἡ ἱστορία ἀναφέρει τοὺς Πελασγούς, τοὺς Τυρρηνούς, τοὺς Θρᾴκας, τοὺς Δαρδάνους. Πάντας τοὺς ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐνιδρυμένους τούτους λαοὺς, τοὐλάχιστον τοὺς ἀνήκοντας τῇ φρυγοπελασγικῇ ψυλῇ, δυνάμεθα νὰ καλέσωμεν διὰ τοῦ γενικοῦ ὀνόματος τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀνατολῆς. Ὁσονδήποτε διάφορος καὶ ἂν ἐγένετο ἡ πρὸς τοὺς Φοίνικας στάσις αὐτῶν, τοῦτο τοὐλάχιστον ἔσχον κοινόν, ὅτι ἰδιοποιήσαντο τὸν πολιτισμὸν λαοῦ μᾶλλον ἢ αὐτοὶ προηγμένον καὶ δυνάμει τῆς εὐθυίας αὐτῶν ἀπέσπασαν πάντως παρ' αὐτοῦ τὸ μωσαϊκὸν τῆς ὑπεροχῆς αὐτοῦ.

Ἀρχαιόθεν ἤδη ἠσκημένοι περὶ τὴν ἁλιείαν, ἤρξαντο τότε παρέχοντες τοῖς ἀκατίοις αὐτῶν τρόπιδα, ἐπιτρέπουσαν αὐτοῖς νὰ ρηγοκινδυνῶσιν εἰς τολμηροτέρους διάπλους, ἀπεμιμήθησαν τὰς ἐμπορικὰς ὁλκάδας, στρογγύλας καὶ κυρτὰς πρὸς τὰ κάτω, τοὺς θαλασσίους κέλητας[1], ὡς ἐκάλουν αὐτούς, ἐδιδάχθησαν νὰ συνδυάζωσι τὸ ἱστίον μετὰ τῆς κώπης καὶ νὰ κυβερνῶσι τὸ σκάφος ἔχοντες τὸ ὄμμα προσηλωμένον οὐκέτι πρὸς τὰ κινητὰ καὶ μεταβαλλόμενα τῆς παραλίας σημεῖα, ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἀστέρας. Οἱ Φοίνικες ἀνεκάλυψαν κατὰ τὸν πόλον τὸν ταπεινὸν ἐκεῖνον ἀστέρα, ὃς ἐγένετο αὐτοῖς ὁ ἀσφαλέστατος ὁδηγὸς κατὰ τὰς νυκτίους θαλασσοπορίας αὐτῶν, ἐνῷ οἱ Ἕλληνες πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐξελέξαντο τὸν λαμπρότερον ἀστερισμὸν τῆς Μεγάλης Ἄρκτου· ἀλλ' ἂν ἐν τούτῳ οὗτοι ἐφαίνοντο ὑποδεέστεροι τῶν διδασκάλων αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν ἀστρονομικὴν ἀκρίβειαν, κατὰ πάντα τὰ ἄλλα ἀπέδησαν οἱ ἀνταγωνισταὶ καὶ εὐτυχεῖς μάλιστα ἀνταγωνισταὶ αὐτῶν. Οὕτω κατὰ μικρὸν ἐξέκρουσαν τοὺς Φοίνικας τῶν παραλίων καὶ παρακτίων αὐτῶν, τοῦτο δὲ παρέχει τὸν λόγον, δι' ὃν ἀκριβῶς ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Ἰωνίας ἢ τῶν Φοινίκων θαλασσοκρατία οὕτω μικρὰς κατέλιπεν ἀναμνήσεις[2].

Ὁ τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀσίας εἰς ναυτικὸν λαὸν μετασχηματισμὸς διαφεύγει ὅλως τὴν ἱστορίαν· οὐδὲν ἀπολύτως γινώσκομεν περὶ τῆς αὐτόθι δράσεως αὐτῶν, ἐμφανίζονται δὲ ἐν τῇ ἱστορίᾳ μόνον, ὅτε εἶσιν ἤδη συγκεκροτημένοι τολμηροὶ θαλασσοπόροι καὶ ὅτε, ἀνεπαρκῆ ἡγούμενοι τὴν ἐπὶ τῶν ἰδίων θαλασσῶν ἀγερωχίαν, τοῖς Φοίνιξιν ἑπόμενοι, εἰσδύουσι καὶ αὐτοὶ παρ' ἄλλοις λαοῖς. Ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου ἀρχονται αἱ πρῶται περὶ τοῦ ἐν γένει ἑλληνικοῦ λαοῦ ἱστορικαὶ παραδόσεις.

Αἱ τῶν Ἑλλήνων ναυτῶν πρὸς τοὺς ἀλλοὺς λαοὺς σχέσεις ἦσαν δίτταί, συναφθεῖσαι ἢ πρὸς τὰ ἀρχαῖα τῆς Ἀνατολῆς κράτη ἢ καὶ πρὸς τοὺς ἐν Εὐρώπῃ ἀδελφοὺς αὐτῶν, οἷς ἐκεῖθεν τοῦ Αἰγαίου ἔτειναν τὴν χεῖρα. Αἱ τοῦ πρώτου εἴδους σχέσεις κατέλιπον καὶ αὐταὶ τὰ ἴχνη αὐτῶν, τὰ αἰδοῖτατα δὲ τούτων ἀνευρίσκονται ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς Αἰγύπτου.

Οἱ Φοίνικες ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων ἦσαν ἐνιδρυμένοι ἐν τῇ Κάτω Αἰγύπτῳ, ἔνθα κατεῖχον μάλιστα προσοδοφόρα ἐμπορεῖα, οἱ Ἕλληνες δὲ ναῦται ἠκολούθησαν αὐτοῖς. Οἱ ἐν τῷ Αἰγαίῳ κρατοῦντες ἄνεμοι ὤθουν αὐτοὺς πρὸς νότον· ἐγκατέστησαν δὲ κατὰ προτίμησιν ἐν ταῖς ἐκβολαῖς τῶν ποταμῶν, ἔνθα ἠδύναντο νὰ εἰσέλθωσιν εὐχερῶς καὶ ν' ἀναπλεύσωσι μέχρι τινὸς εἰς τὴν μεσόγειαν τῆς χώρας. Ὑπὸ τὴν ὄψιν ταύτην ποταμὸς προσφορώτερος τοῦ Νείλου μετὰ τῶν ἑπτὰ στομίων αὐτοῦ οὐκ ὑπῆρχεν· αὐτόθι λοιπὸν ἀσημέραι συχνότερον, ἀσφαλέστερον καὶ τολμηρότερον κατέπλεον.

Ἤδη ἐν τοῖς ἀρχαίοις τοῦ Ἀρχαίου κράτους ἐμφανίζονται λαοί, ὧν τὴν πατρίδα ὀφείλομεν ν' ἀναζητήσωμεν ἐν τῇ Αἰγαίῳ, διὰ τοῦ ὀνόματος δὲ τῶν ἀποίων βραδύτερον ἐκλίθη ὁ ἑλληνικὸς λαός. Ἐν τούτοις θετικὰς ἐνδείξεις εὑρίσκομεν μόνον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Νέου κράτους, ὅπερ, ἐπὶ τῆς βασιλείας Ραμσῆ τοῦ Α' καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ[1] γενόμενον ἐν τῇ ἀπογαίῳ τῆς λαμπρότητος, ἐταράχθη ὑπὸ στιφῶν ἀλλοδαπῶν πειρατῶν.

Οἱ τυχοδιῶκται οὗτοι οὐκέτι δυνισταῖν ὄγκον συγκεχυμένον, ἀλλ' ἕκαστον ψῦλον εἶχεν ἴδιον ὄνομα, τινὰ δὲ τῶν ὀνομάτων τούτων ἀνταποκρίνονται προδήλως πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς παραδόσεως μεταδιδαζόμενα ἡμῖν. Εὑρίσκομεν διὰ τῶν ἰδίων ὀνομάτων μνημονευομένους τοὺς Δαρδάνους, τοὺς Λεκᾶ ἢ Λυκίους[2], τοὺς Τουρσᾶ ἢ Τυρρηνούς, τοὺς Ἀχαιούς. Τὰ ὑπερθαλάσσια ταῦτα ψῦλα συμμαχοῦσι τοῖς λαοῖς τῆς ἠπείρου, τοῖς Σύροις, μᾶλιστα δὲ τοῖς Λίβυσιν, ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων. Ὁ σκοπὸς τῆς ἐκστρατείας οὐδαμῶς ἦτο κατακτητικός, οἱ ἐπιδρομεῖς δ' ἐπιζητοῦσι μόνον νὰ ἐνιδρυθῶσιν ἐπί τινων σημείων τῆς παραλίας ἢ καὶ προσφέρουσιν ὁτὲ μὲν τοῦτο, ὁτὲ δ' ἐκείνῳ τῷ ξένῳ τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν ὡς μισθοφόροι. Οὗτος ἐπὶ Ραμσῆ τοῦ Β' ἤδη βλέπομεν τμῆμά τι ὑποτεταγμένον τῶν ψῦλων τούτων ὑπηρετοῦν ὡς βασιλικὴ φρουρά. Ἐπὶ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ Μενεφθᾶ τὰ χρονικὰ τοῦ κράτους μνημονεύουσι νέων ταραχῶν ἐν τῇ μεσογαίᾳ τῆς χώρας. Αὐτοὶ οἱ ναοὶ τῆς Μέμφιδος μετὰ μεγάλης δυσκολείας περιεφρουρήθησαν ὑπὸ τῆς ἱερουσιλίας τῶν ἐπιδρομέων, οἵτινες ἐνιδρύονται ἐν τῇ χώρᾳ καὶ τὸν πανικὸν ἐμβάλλουσι τῷ κράτει συμμαχοῦντες τοῖς Λίβυσι. Καὶ ἐπὶ Ραμσῆ δὲ τοῦ Γ' νέαι ἐπιγίνονται ἐπιδρομαί[1].

Ἐκ τῶν πληροφοριῶν τούτων, αἵτινες ἐκτενέστεραι καὶ σαφέστεραι γίνονται, καθ' ὅσον σημπληροῦται ἡ σημασία τῶν ἐγγράφων τοῦ Νέου κράτους, προκύπτει ὅτι κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα π. Χ. λαοὶ τῶν ἀκτῶν καὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου ἐποιοῦντο καθόδους εἰς τὸ Δέλτα· ἀνάγκη ἄρα νὰ ὁρίσωμεν τὸν χρόνον τῶν πρώτων ἐν τῇ τέχνῃ τῆς θαλασσοπορίας βημάτων αὐτῶν ἕνα τοὐλάχιστον αἰῶνα πρότερον, ἡ ἐποχὴ δὲ αὕτη ἀποτελεῖ μέχρι τοῦδε τὴν πρώτην βάσιν τῶν πρὸς ὁρισμὸν τῆς ἀρχῆς τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας χρονολογικῶν ὑπολογισμῶν.

Τὰ αἰγυπτιακὰ ἔγγραφα οὐδὲν παρέχουσι περιληπτικὸν ὄνομα τοῖς διὰ θαλάσσης εἰσβαλοῦσιν εἰς τὴν χώραν ξένοις, ἀλλὰ τὰ μέχρι τοῦδε ἀνευρεθέντα ὀνόματα τῶν φύλων συνᾴδουσι καθ' ὁλοκληρίαν τῇ ἑλληνικῇ παραδόσει. Ὁ πρώιμος πολιτισμὸς τῶν Λυκίων, οἵτινες ἐν πολλοῖς ἐγένοντο οἱ πρόδρομοι τῶν Ἑλλήνων καὶ μεγίστην ἔσχον ἐπ' αὐτῶν ῥοπὴν, εἶναι ἐκ τῶν κάλλιστα πεπιστωμένων γεγονότων, αἱ ἄλλαι δὲ φυλαί, διὰ στενοτέρας ἔτι συγγενείας τῇ ἑλληνικῇ ἔθνει συνδεδεμέναι, εἶναι ἀναμφιβόλως αἱ πρῶται πηγαὶ τῶν φοινίκων διδαχθεῖσαι τὴν τέχνην τῆς ναυσιπορίας. Οἱ τοῦ Ἑλλησπόντου Δάρδανοι ἤχθησαν ἐκεῖθε ὑπὸ φοινικικῶν πλοίων, ἐχρήσαντο δ' αὐτοῖς οἱ Φοίνικες εἰς οἰκισμὸν τῶν ἐξωτερικῶν ἀποικιῶν αὐτῶν. Τὰ πολλὰ ἀγκυροβόλια, τὰ φέροντα τὸ ὄνομα τοῦ Ἰλίου ἢ τῆς Τροίας, διασπαρεῖσι τὴν συγχώνευσιν, ἀκουσίαν ἢ ἑκουσίαν, τῆς φυλῆς ταύτης. Παρὰ τοῖς Τυρρηνοῖς δὲ διαγινώσκομεν τοὺς Πελασγούς, τοὺς ἐνιδρυθέντας ἐν τῷ Καϋστρίῳ πεδίῳ, μετασχηματισθέντας διὰ μεταγενεστέρας τινὸς (ἰωνικῆς) μεταναστάσεως εἰς ναυτικὸν λαόν[2].

Τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος, ἀφ' ὅτου τινὲς τῶν κλάδων αὐτοῦ ἀνέπτυσσον οὕτω μεγάλην ἐμπορικὴν καὶπολεμικὴν δραστηριότητα, δὲν ἠδύνατο νὰ παραμένῃ ἄγνωστον τοῖς ἄλλοις τῆς Ἀνατολῆς λαοῖς. Οὕτως εὑρίσκομεν αὐτὸ μνημονευόμενον ἐν τῇ καταριθμήσει τῆς Γενέσεως κατὰ τὸν ΙΑ' αἰῶνα π. Χ. τὸ βραδύτατον ὡς πολυάνθρωπον ἔθνος, διῃρημένον εἰς πολλὰς ψυλὰς καὶ γλώσσας καὶ διακεχυμένον ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τοῦ Αἰγαίου ὑπὸ τὸ ὄνομα «νῆσῶν τοῦ Ἰαυάν». Οἱ Ἑβραῖοι ἐθεώρουν αὐτοὺς ὡς τοὺς ἑταίρους τῶν Φοινίκων, τούτου δ' ἕνεκα ὁ προφήτης Ἰωὴλ ἐξακοντίζει τὴν ἀρὰν κατὰ τῶν πόλεων Τύρου καὶ Σιδῶνος, ἀπαγουσῶν μακρὰν εἰς τὴν χώραν τῶν ἀπίστων τοὺς αἰχμαλώτους Ἰσραηλίτας καὶ πωλούσας αὐτοὺς τοῖς Ἰαυανίοις. Οἱ τοῦ ὀνόματος τούτου καταγωγὴ διατελεῖ ἔτι, εἶναι ἀληθές, ἀσαφὴς, ἀλλὰ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἶναι ἐκεῖνο, δι' οὗ ἐκάλει ἑαυτὴν ἐκείνη τῶν ναυτικῶν ψυλῶν τῆς Ἑλλάδος, ἥτις ἔμελλε βραδύτερον ἐν τοῖς πρώτοις νὰ διαλάμψῃ. Τὸ ὄνομα τῶν Ἰαώνων ἢ Ἰόνων εἶναι, ὅπερ, διελθὸν διὰ τοῦ στόματος τῶν Φοινίκων, μᾶλλον ἢ ἧττον δὲ παραμορφωθὲν ὑπὸ τῶν διαφόρων λαῶν, ἀπέδη Ἰαυὰν μὲν παρὰ τοῖς Ἑβραίοις, Ἰουνὰ δὲ ἢ Ἰαουνὰ παρὰ τοῖς Πέρσαις καὶ Οὐινὶν παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις, ὄνομα περιληπτικόν, ὅπερ περιελάμβανε πάντας τοὺς ναυτικοὺς λαοὺς, τοὺς διακεχυμένους ἐπὶ τῆς δυτικῆς παράλου τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ὡς καὶ ἐπὶ τῶν παρακειμένων νήσων καὶ ὅπερ κατὰ μικρὸν ἐπεξετάθη πρὸς δυσμὰς καθ' ὅσον γνωστοτέρα ἐγίνετο ἡ Ἑλλὰς καὶ οἱ οἰκοῦντες αὐτὴν λαοί[3].

Ταῦτα μόνον γινώσκομεν μέχρι τοῦδε περὶ τῶν πρώτων σχέσεων τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀσίας πρὸς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Ἀνατολήν, ὡς καὶ περὶ τῆς πρώτης ἐμφανίσεως αὐτῶν ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς παραδόσεσιν. Ἀλλὰ κυρίως πρὸς τὴν Δύσιν ἐστράφη ἡ πρὸς ἐπέκτασιν δύναμις αὐτῶν, αὐτόθι δὲ παρήγαγε μεῖζονος λόγου ἄξια ἀποτελέσματα.

Ἐπὶ τοῦ πεδίου τούτου οὐδαμοῦ οἱ Φοίνικες ἠδύναντο νὰ προβάλωσι σοβαρὰν ἀντίστασιν, τοὐλάχιστον ἐν τῇ λευκάνῃ τοῦ Αἰγαίου, ἔνθα ἦσαν ἐνιδρυμένοι ἐπί τινα χρόνον, διαχωρίζοντες παρὰ ψύσιν ὅλως τὰ δύο ἡμίτομα τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ τῆς χώρας αὐτοῦ· οὕτω δὲ ἀναγκάσθησαν κατὰ μικρὸν νὰ ὑποχωρήσωσιν. Ἀπαλλαγεισῶν ἅπαξ τῶν ὁδῶν τοῦ Αἰγαίου, οἱ τῆς Ἀσίας Ἕλληνες ἀφίκοντο καθ' ἡμέρας ὁσημέραι πολυανθρωποτέρας παρὰ τοῖς ἐν τῇ Δύσει ἀδελφοῖς· ὑπὸ τῆς φωνῆς τοῦ αἵματος προσελκυόμενοι, συνέρρευσαν πανταχόθεν, ἐκ τε τῶν πατρίδων αὐτῶν καὶ ἐκ πάντων τῶν μερῶν, ἐν οἷς ἦσαν ἐνιδρυμένοι, εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἑλλάδα. Αὐτόθι ἀναμφιβόλως τὸ ἔδαφος καὶ τὸ κλίμα ἦν αὐτοῖς προσφορώτατον, εἰσήγαγον δὲ πάσας τὰς τέχνας καὶ πάσας τὰς ἐπινοήσεις, ἃς ὤφειλον τῇ μακρᾷ πρὸς τοὺς ἄλλους λαοὺς συγχρωτισμῷ αὐτῶν, καὶ ἐξήγειραν παρὰ τοῖς Ἀθαγενέσι τὴν πρὸς εὐρύτερον βίον ἔφεσιν.

Ἡ τῶν Ἀσιατῶν ροπὴ αὕτη χαρακτηρίζει τὴν σπουδαιοτάτην περίοδον τῆς παιδικῆς ἡλικίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ· ἀλλὰ νῦν εὐτυχέστεροι ἢ ἐν Ἀσίᾳ, ἔνθα οὐδεμία ἐγχώριος παράδοσις περισυνέλεξε τὰς ἀρχὰς τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας, εὑρίσκομεν παρὰ ταῖς ψυλαῖς τῆς Εὐρώπης παράδοσίν τινα, ἣν οὐκ δυνάμεθα νὰ παρίδωμεν. Ἐν τῷ μύθῳ ἀναδυομένη πλούσιος ἀναμνήσεων ὑμῖν. Κατὰ βάθος ὁ μῦθος οὐδὲν ἔστιν ἕτερον ἢ τύπος, ὑφ' ὃν ὁ λαὸς ἐκφράζει τὴν ἰδίαν περὶ τοῦ παρελθόντος αὐτοῦ ἰδέαν. Ὡς πρὸς τὸν Ἕλληνα, οὗτος δὲν χαίρει ταῖς ἀορίστοις περιφράσεσιν, ἀλλὰ δεῖται ζώντων τύπων· ἐναυρύνεται ταῖς περιπετείαις τῶν θεῶν καὶ ἡρώων, οἵτινες συνιστᾶσι τὸν πρόλογον τῆς ἱστορίας τῶν ἀνθρώπων. Τὸ ἔδαφος, ἐφ' οὗ παρήχθησαν οἱ μῦθοι οὗτοι, εἶναι ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἑλλάς, κατὰ τὰ σημεῖα δέ, ἐν οἷς ὁ λαὸς ᾤκει τὸ ἐξωτερικὸν κέντρον, ἤτοι κατὰ μῆκος τῶν παραλίων, μᾶλιστα δὲ τῶν ἀνατολικῶν, ἐν Ἄργει, ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου καὶ τῆς θαλάσσης τῆς Εὐβοίας καὶ ἐπὶ τῆς θεσσαλικῆς παράλου. Ἡ διὰ πάντων τῶν μύθων τούτων διαφαινομένη γενικὴ ἰδέα εἶναι ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἔλαθεν ἐξωθεν διὰ θαλάσσης τὰ οὐσιώδη στοιχεῖα παντός, ὅ τι συνίστησι τὸν πολιτισμὸν λαοῦ τινος.

(Ἀκολουθεῖ).

---

1) Ἡρόδοτ., Α', 173.

2) Ὅμηρ., Ὀδυσ., Ξ, 288.

3) Πλουτάρχου, Περὶ τῆς Ἡροδότου κακοηθείας, σ. 830, ἔνθα καὶ Bæhr ad Herod V, 57. Περὶ δὲ τῆς φοινικικῆς καταγωγῆς θεωρουμένης ὡς κηλίδος ἴδε: Anthol. Palat., VII, 117. Movers, *Phönizier*, III, 115 καὶ τὴν τοῦ Ε. Κουρτίου παραβολὴν τῶν Ἰώνων τοῦ Dondorff ἐν τοῖς *Jahrbb.* τοῦ Fleckeisen, 1861, σ. 450.

1) Περὶ τῶν τῆς Τύρου κελήτων ἴδε Movers, *Phönizier*, III, 167, ὁ Στράβων δὲ (σ. 99) ἀναφέρει μικροὺς γαύλους, καλουμένους ἵππους.

2) Περὶ τοῦ πολεμικοῦ ἀστέρος, ὁριζομένου διὰ τοῦ ὀνόματος Φοινίκης, ἴδε Ἀράτ., Φαινόμεν., 36, καὶ Movers. *Phönizier*, III, 186.

3) Ὁ τῆς Βύβλου καὶ Μιλήτου σχετισμὸς παρὰ Στεφάνῳ τῷ Βυζαντίῳ (Στεφ. Βυζ. ἐν τῇ λ. Βύβλος) ἀποδεικνύει ἀρχαίας τῶν δύο τούτων πόλεων σχέσεις.

4) Ἀπὸ τοῦ 1443 π. Χ.

5) Κατὰ τὸν Brugsch (*Geschichte Egypt.*, σ. 491) οἱ Δεκᾶ εἶναι οἱ Λίγυες τοῦ Ἡροδότου (Ζ', 72) καὶ οἱ Δάρδανοι οἱ τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως τοιοῦτοι (Α', 189). Σημειωτέον ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο χωρίον τοῦ Ἡροδότου εἶναι λίαν ὑπόπτου γνησιότητος.

1) Περὶ τὸ 1332 π. Χ.

2) Ὁ συγγραφεὺς σημειοῦται ἐνταῦθα τάδε: «Ἀφ' ὅτου ἐν τῷ περὶ τῶν Ἰώνων συγγράμματί μου ἐπεχείρησα νὰ σχετίσω τὴν ἑλληνικὴν ἱστορίαν πρὸς τὰ αἰγυπτιακὰ ἔγγραφα διὰ γονίμων παραβολῶν, αἱ ὑπὸ Dümichen δημοσιευθεῖσαι ἱστορικαὶ ἐπιγραφαὶ ἀπεκάλυψαν νέας πηγάς, αἵτινες παρέχουσιν ἤδη ἀξίας λόγου λύσεις, καὶ ἄλλας ἐπαγγελλόμεναι. Ὁ ὁποκύκλος Rougé, ἐξακολουθῶν τὰς ἐρεύνας τοῦ Brugsch ἐπὶ τῆς γεωγραφίας καὶ ἐθνολογίας τῆς Αἰγύπτου, νέας μεταχειρίσθη πηγὰς (De Rougé, *Les attaques dirigées contre l' Égypte par les peuples de la Méditerranée. Revue archéol.*, 1867). Τοῦ αὐτοῦ ζητήματος ἥψατο μετ' αὐτὸν ὁ Lauth (*Égyptische Texte aus der Zeit des Phaao Menophtha*, ἐν τοῖς *Zeitsch. der D. Morg. Gesell.* 1867, σ. 652). Προσφάτως πᾶν τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὰς σχέσεις τῶν Αἰγυπτίων πρὸς τοὺς λαοὺς τῆς Μεσογείου συνηθροίσθη καὶ ἐξητάσθη διὰ μακρῶν ὑπὸ τοῦ F. Chabas (*Études sur l'antiquité historique d'après les sources Égyptiennes. Paris*, 1873). Τὸ εἰς ὁρισμὸν τῶν «Βαρβάρων τοῦ Βορᾶ» ἐν χρήσει γενόσημον ὄνομα Χανεμποῦ ἐχρησίμευσε βραδύτερον πρὸς ὁρισμὸν ὀξυτόνως ἐν τῷ φωνητικῷ συστήματι τοῦ ὀνόματος τῶν Ἰαώνων. Ὁ κ. Chabas ἀπαντᾷ ἐν τοῖς κατὰ Ραμσῆ τοῦ Β' ἐξεγερθεῖσι ξένοις λαοῖς τοὺς Δαρδάνους, τοὺς Λυκίους, τοὺς Μοσσοὺς καὶ τοὺς Μαίωνας, ἐπὶ Ραμσῆ δὲ τοῦ Γ' τοὺς Πελαστά (ὄντας κατ' αὐτὸν τοὺς Πελασγοὺς) καὶ τοὺς Ἑτούρους. Ὁ H. Gelzer, (*Jahresb. f. griech. Gesch.* 1873, σ. 992) ἐν ἀριθλῷ τίθησι τὴν ταυτότητα τῶν Λεκᾶ καὶ Λυκίων.

1) Ἰωήλ, Θ' 11. Περὶ τὸ 870 π. Χ.

2) Περὶ τοῦ ὀνόματος Ἰαυὰν ἴδε προσέτι E. Curtius, *Ionier vor der ionischen Wanderung* σ. 6. Κατὰ τὸν Oppert, *Yauna tukabara* σημαίνει «καρηκομόωντας» (*Zeitschrift der D. Morg. Gesell.* 1869, σ. 218).

Η ΕΝ ΒΙΕΝΝΗ ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ
ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Γ'

ΠΕΡΙ ΘΕΑΤΡΟΥ ΚΑΙ ΔΡΑΜΑΤΟΥΡΓΙΑΣ.

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγούμενον ἀριθμόν).

Ὡς δ' ἡ τραγῳδία ἐγεννήθη ἐκ τῶν Διονυσίων, ἑορτῆς ἀγομένης χειμῶνος τῷ Διονύσῳ, οὕτω καὶ ἡ κωμῳδία ἐκ τῶν μικρῶν ἢ τῶν κατ' ἀγροὺς λεγομένων Διονυσίων, ἑορτῆς καὶ ταύτης τῷ Διονύσῳ τελουμένης κατὰ τὸν τρυγητόν, ἥτις ὥρα διὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν καρπῶν παρεκάλει τοὺς παλαιοὺς εἰς εὐθυμίαν καὶ γηθόσυνον ἑορτήν, ἧς ἴδιον γνώρισμα ἦν ὁ **κῶμος**, ἤτοι συμπόσιον, παρ' ᾧ ἔτρωγον, ἔπινον ἀνέτως, ᾖδον, ὠρχοῦντο καὶ τελέως ἐμέθυον ἀμ ὑπερ κώμου καὶ ὀδῇ ἢ ἐκ τοῦ ᾠδῆ ἐν κώμαις πιθανότερον ὀνομάσθη καὶ ἡ κωμῳδία. Μετὰ τὸν πότον οἱ συμπόται, στολὴν ποικίλην φοροῦντες καὶ προσωπεῖα γελοῖα ἢ τὰ πρόσωπα τριγὶ χρίοντες καὶ ψίλλοις αὐτὰ καλύπτοντες, περιεπορεύοντο ᾄδοντες καὶ ὑμνοῦντες τὸν Διόνυσον, καθ' ὁδὸν δὲ ἐγελοίαζον καὶ ἐσκωπτον οὓς ἤθελον τὸν ἀπαντῶντων.

Ἡ ἀπὸ τοιαύτης δὲ εὐθυμίας καὶ αὐτοσχεδίων ἰδίως σκωμμάτων γεννηθεῖσα κωμῳδία ἦν ἐπὶ πολὺ παίγνιον γελωτοποιῶν γεωργῶν καὶ κωμητῶν. Ὁ ἐκ Μεγάρων Σουσαρίων, ὁ πρῶτος ἐν Ἀθήναις γράψας κωμικὸν ἔμμετρον δρᾶμα, περιερχόμενος ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, καὶ ὁ Θέσπις, ἀπό τινος Θόλωνος τοῦνομα συνοδευόμενος καὶ τὴν ἀττικὴν περιοδεύων, ἐψυχαγώγουν ἀπὸ τοῦ ὄχους τῆς ἁμάξης χρισμενουσῶν ὡς θέατρον τὸν ἀπολίτευτον λαὸν διὰ τῶν ἀγροίκων αὐτῶν εὐτραπελιῶν.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλέους (469—429), ὅτε διὰ τῆς καταγνίσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου κατέπεσεν ὁ τελευταῖος ἐρεῖμος τῆς δημοκρατίας, καὶ διὰ τῆς μεταθέσεως τοῦ δημοσίου ταμείου τῶν συμμάχων ἐκ τῆς νήσου Δήλου εἰς Ἀθήνας συνεπληρώθη ἡ δύναμις αὐτῶν, ἐκδηλοῦται ἐν Ἀθήναις, τῇ πρωτευούσῃ ταύτῃ τῆς διανοίας, τοιαύτη πνευματικὴ ἕξις καὶ ἅμιλλα, τηλικαύτη γονιμότης καὶ δεξιότης πρὸς πᾶν τὸ ἐπιχειρούμενον, οἵαι οὐδαμοῦ ἀπαντῶνται ἐν ἀπάσῃ τῇ τῆς ἀρχαιότητος ἱστορίᾳ. Ἡ ἀττικὴ αὕτη ἐποχή, ἡ εὐλόγως κληθεῖσα αἰὼν τοῦ Περικλέους, φέρει εἰς ἀκμὴν καὶ τελειουργίαν τὴν φιλοσοφίαν, τὴν ῥητορικήν, τὴν ἱστοριογραφίαν καὶ τὸ δρᾶμα. Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀνεώχθη τὸ θέατρον καὶ εἰς τὴν κωμῳδίαν, τοῦ ἄρχοντος διδόντος χορὸν κωμῳδῶν τοῖς ποιηταῖς αὐτῆς. Ἡ κωμῳδία ἦν ἤδη ἐν τῷ σχηματισμῷ αὐτῆς τελεία, ἔχουσα τὴν αὐτὴν τάσιν, ἣν ἀπαντῶμεν ἐν τοῖς ἔργοις τοῦ Ἀριστοφάνους, τοῦ εὐφυεστέρου αὐτῆς ποιητοῦ, **τὴν μίμησιν πράξεως φαύλων καὶ γελοίων εἰς διόρθωσιν ἤθους προτρεπτικῶν.** Οὕτως ἡ ἀρχαία κωμῳδία προσπαθεῖ ν' ἀναχαιτίσῃ τὴν ἐπιπολάζουσαν κατάπτωσιν τοῦ δημοτικοῦ βίου, ἀναζητοῦσα τὰ αἴτια αὐτῆς ἐν τῇ φθοροποιῷ ἐπιρροῇ ἀτόμων τινῶν καὶ φατριῶν τῆς κοινωνίας, πρὸ παντὸς τῶν δημαγωγῶν, τῶν σοφιστῶν, τῶν ἀντιπροσώπων διεφθαρμένης καλαισθησίας ἐπὶ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς τέχνης, δι' ὧν ἠνακίζεται καὶ ἀποπλανᾶται ἡ τοῦ λαοῦ ὑγιὴς γνώμη. Καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀρχαία κωμῳδία ἐπίγεται τὰς συμφορὰς τοῦ δημοτικοῦ βίου ἐξ ἐλλείψεως συνέσεως καὶ σκαιῶν διανοητικῶν γνώσεων μᾶλλον ἢ ἐκ τοῦ πλημμελοῦς τῆς θελήσεως τοῦ λαοῦ, ᾠρνεῖ ὅτι δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν θεραπείαν αὐτῶν διὰ τῆς διδασκαλίας τῶν κακῶν τούτων καὶ διὰ τῆς παραστάσεως αὐτῶν ὑπὸ εἰδεχθεῖς μορφάς, δι' ὧν καὶ προσπαθεῖ νὰ κερδήσῃ τὴν εὔνοιαν τῶν γελαστῶν.

Ἐκ τίνων ἀρχῶν καὶ διὰ ποίων βαθμίδων τῆς ἐξελίξεως προσεκτήσατο ἡ κωμῳδία τὸν κλασικὸν αὐτῆς σχηματισμὸν εἶναι σήμερον ἀδύνατον νὰ ἐξακριβώσωμεν, ἀφοῦ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης διετέλει ὡς πρὸς τοῦτο ἀμοιρος πληροφοριῶν, ἀνάγει δὲ τὴν ἀρχὴν αὐτῶν εἰς τὰ πανδοχεῖα τῶν ἑορτῶν τοῦ Διονύσου φαλλικὰ ᾄσματα χαρακτηρίζων αὐτὴν ὡς μιμητικὴν τοῦ γελοίου παράστασιν καὶ ἀποφαίνεται περὶ τοῦ ἱστορικοῦ αὐτῆς ὡς ἑξῆς: «Αἱ μὲν οὖν τῆς τραγῳδίας μεταβάσεις, καὶ δι' ὧν ἐγένοντο, οὐ λελήθασιν, ἡ δὲ κωμῳδία διὰ τὸ μὴ σπουδάζεσθαι ἐξ ἀρχῆς ἔλαθεν· καὶ γὰρ χορὸν κωμῳδῶν ὑπέ ποτε ὁ ἄρχων ἔδοκεν, ἀλλ' ἐθελονταὶ ἦσαν· ἤδη δὲ σχήματά τινα αὐτῆς ἐχούσης οἱ λεγόμενοι αὐτῆς ποιηταὶ μνημονεύονται. Τίς δὲ πρόσωπα ἀπέδοκεν ἢ προλόγους ἢ πλῆθη ὑποκριτῶν καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἀγνόηται· τὸ δὲ μύθους ποιεῖν Ἐπίχαρμος καὶ Φόρμις τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἐκ Σικελίας ἦλθεν, τῶν δὲ Ἀθήνησιν Κράτης πρῶτος ἦρξεν ἀφέμενος τῆς ἰαμβικῆς ἰδέας καθόλου ποιεῖν λόγους καὶ μύθους». Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὁ Ἀριστοτέλης δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψει γραπτὰ ὑπομνήματα τῆς κωμῳδίας πρὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Κρατίνου, οὕτως ὥστε ἡ ἱστορία τῆς ἀττικῆς κωμῳδίας ἄρχεται δι' ἡμᾶς μετὰ τοῦ Κρατίνου. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀριστοτέλης λέγει ὅτι ὁ Κράτης ἦρξεν ὁ πρῶτος ἐν Ἀθήναις ὁ τῆς ἰαμβικῆς ἰδέας ἀφέμενος, τοῦτέστι τῆς προσωπικῆς σκώψεως ἀτόμων τινῶν, καὶ ἐποίει λόγους καὶ μύθους γενικωτέρου χαρακτῆρος, ὀφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν αὐτὸν ὡς τὸν κύριον δημιουργὸν τῆς ἀττικῆς κωμῳδίας καὶ τὸν ἀρχαιότερον τοῦ εἴδους τούτου ποιητήν, καθόσον καὶ τὰ περιεσωθέντα ἀποσπάσματα τῶν ἔργων αὐτοῦ προδίδουσιν ἁπλότητά τινα τῆς κωμικῆς τέχνης, αὐτοῦ πρώτου ἀναβιβάσαντος ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ τὸν μέθυσον.

Οἱ σπουδαιότεροι ποιηταὶ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας εἶναι ὁ Κρατῖνος, ὁ Εὔπολις καὶ ὁ Ἀριστοφάνης· ὁ Κρατῖνος, γεννηθεὶς περὶ τὰ 520, ἤκμασεν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλέους, ὢν καὶ ἰδιᾷ πρὸ τῶν ἄλλων κατεδίωκε διὰ τῶν σκωμμάτων, ἔγραψε δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὰς «Εὐνεῖδας», ἃς ἀνέγνωσε πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ καὶ ὁ μέγας «Ἀλέξανδρος», δι' ἃν ἐπισκόπτει τὸν ἐκφυλισμὸν τῆς μουσικῆς. "Ὧν δὲ ἐξ ἀρχῆς ᾖδεις τῆς οἰνοποσίας, παροδόθη ἐν προϋσυνοίᾳ ἡλικίᾳ εἰς τὴν μέθην· ἡ ποιητικὴ αὐτοῦ μοῦσα ἐσίγησεν, αὐτὸς δὲ περιεγένετο ἀντικείμενον καταφρονήσεως, ἐξ οὗ καὶ ἀφορμὴν λαβὼν ὁ Ἀριστοφάνης μνημονεύει μετὰ ψυχικοῦ ἄλγους ἐν τῇ παραβάσει τῶν «Ἱππέων», τῆς ἀμαυρωθείσης δόξης τοῦ ἀρχαίου αὐτοῦ δυναμίλλου. Ὁ πικρὸς οὗτος τοῦ Ἀριστοφάνους ἐπαινιγμὸς τοσοῦτον ἐκάντησε τὴν φιλοτιμίαν καὶ ἀνεθάρρυνε τὸν γηραιὸν ποιητήν, ὥστε ἔγραψε τὴν «Πυτίνην», τὴν ἐξαίρετον ταύτην κωμῳδίαν, δι' ἧς καὶ ἐνίκησε πρώτως κατὰ τὰ ἑπόμενα Διονύσια (423) διψιλὸς οὗτος ἀνταμειψθείσης τῆς εἰρωνείας τοῦ Ἀριστοφάνους. Μετ' οὐ πολὺ ἀπεθίωσεν ὁ Κρατῖνος ἐν ἡλικίᾳ 91 ἐτῶν, ὁ δὲ Ἀριστοφάνης σατυρικῶς ἑρμηνεύει τὸ αἴτιον τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἐπελθόντος ἐξ ἀποπλιξίας κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Λακεδαιμονίων, ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιζήσῃ βλέπων ὁλόκληρον οἰνιρὸν ὑπ' αὐτῶν διὰ βίας καταδυναστευόμενον.

Ὁ εὐφάνταστος Εὔπολις, ὅστις κατὰ τὸν Σουΐδαν δεκαεπταέτης ὢν (429) συνέγραψε κωμικὰς ποιήσεις, ἑπτάκις κατὰ τοὺς διαγωνισμοὺς νικήσας, ἀπεθίωσε πρὸ τοῦ τέλους τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον φίλιος εἶχε τῷ Ἀριστοφάνει, μεθ' οὗ καὶ συνέγραψε τοὺς «Ἱππῆς» ὡς αὐτὸς οὗτος, ὅτε τῷ Ἀριστοφάνει ἐχθρικῶς διέκειτο, ἐν τινι ἀποσπάσματι τῶν «Βαπτῶν», δι' ὧν ἐπικρίνει τὴν ἀσωτείαν τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ τῶν συνεταίρων αὐτοῦ, ὡς ἑξῆς ἀναμολογεῖ:

τοὺς' Ἱππέας
ξυνεποίησα τῷ φαλακρῷ τούτῳ κἀδωρησάμην.

Περὶ τοῦ βίου τοῦ Ἀριστοφάνους ἔχομεν πενιχρὰς καὶ ἐπισφαλεῖς πληροφορίας μεταγενεστέρων Γραμματικῶν. Τὸ ἔτος τῆς γεννήσεως ὡς καὶ τὸ τῆς ἀποθιώσεως τυγχάνουσιν ἡμῖν ἄγνωστα· ἔζη δὲ προφανῶς περὶ τὰ 444 — 388 π. χ. Ὁ Ἀριστοφάνης, ὁ ἀκόλαστος οὗτος φίλος τῶν χαρίτων, συνενοῖ ὡς οὐδεὶς ἕτερος τῆς ἀρχαιότητος ποιητὴς σύνεσιν, αἰσθητικὸν καὶ φαντασίαν. Καλῶς ἐπιστάμενος τὰ ῥιζικὰ κακά, ἃ πάσχει τὸ κράτος καὶ ὁ ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρχαιότητι πλεῖον ἢ σήμερον ἐξαρτώμενος τοῦ δημότου βίος, ἔχει τὸ θάρρος ἵνα προσέλθῃ ἀνδρικῶς κατήγορος τῶν διαφθορέων τοῦ λαοῦ, οὐδαμῶς πτοούμενος τὸν κίνδυνον, εἰς ὃν οὗτος ἐκτίθεται, καὶ τῆς δυσμενείας τῶν ἀρχόντων. Δὲν εἶναι ἀνοικτείρμων σκώπτης, ὅστις καταμέμφεται χαρεκάκως καὶ διὰ τῆς δριμύτητος τῆς δηλητηριώδους αὐτοῦ χλεύης τοῦ καθεστῶτος· ἡ καρδία του πάλλει διὰ τὸ εὐγενὲς καὶ καλόν. Εἰς τὰ προσόντα ταῦτα τῆς συνέσεως καὶ τοῦ αἰσθητικοῦ προσετίθετο τρίτη ἡ φαντασία, ἡ κατ' ἐξοχὴν τὸν Ἀριστοφάνην

ὡς ποιητὴν διακρίνουσα. Γνωρίζει νὰ περιβάλλῃ τὴν λογογραφικὴν ὅλως ὕλην διὰ ποιητικῆς καλλιεπείας, παρέχων οὕτως αὐτῇ μέγα θέλγητρον. Οἱ μῦθοι τῶν ἔργων του εἶναι τὸ εὐθυφέστατον ἐξ ὅσων τοῦ εἴδους τούτου ποτε παρήχθησαν, ἀληθῆ δημιουργήματα τοῦ ποιητοῦ καὶ οὐχὶ μεταπλάσεις τῶν μυθολογικῶν παραδόσεων τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ποιητῶν, ὡς παρὰ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς, οὐδὲ ἱλαροτραγῳδίαι καὶ παρῳδίαι θείκῶν καὶ ἡρωϊκῶν μύθων, ὡς παρὰ τοῖς κωμικοῖς τῆς Σικελίας, ἀλλ' οὐδὲ μιμήσεις συμβεβηκότων τοῦ πραγματικοῦ βίου ὡς παρὰ τοῖς νεωτέροις κωμικοῖς ποιηταῖς. Τὸ εὔχαρι καὶ τὸ ἀνθηρὸν τοῦ λόγου καὶ τῶν στιχουργημάτων αὐτοῦ ἐθαυμάζετο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, γνωστὸν δὲ τυγχάνει καὶ τὸ ἐπίγραμμα, ὅπερ τῷ Πλάτωνι ἀποδίδεται:

Αἰ χάριτες, τέμενός τι λαβεῖν, ὅπερ οὐχὶ πεσεῖται,
ζητοῦσαι, ψυχὴν εὗρον Ἀριστοφάνους.

Κατά τινα περιεσωθέντα ἡμῖν ἀποσπάσματα χαρακτηριστικῆς τινος περὶ τῆς ἀτομικῆς ἀνομοιότητος τῶν τριῶν μεγάλων τῆς κωμῳδίας ποιητῶν διατριβῆς, συγγραφείσης ὑπό τινος, πάντα μὲν ἀγνώστου, ἀλλὰ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα καλῶς πεπληροφορημένου Γραμματικοῦ Πλατωνίου, διέκειντο πρὸς ἀλλήλους οἱ τρεῖς μεγάλοι τῆς ἀττικῆς κωμῳδίας ποιηταὶ ἐν ἀναλόγῳ σχέσει, ἐν ᾗ καὶ οἱ τρεῖς μεγάλοι τῆς τραγῳδίας ποιηταί. Τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ Κρατίνου ἦν ποιά τις τραχεῖα καὶ ἀπότομος εὐτραπελία, ἀναπολοῦσα τὴν τραχύτητα τοῦ Ἀρχιλόχου· γιγνῇ τῇ κεφαλῇ, ὡς τὸ τῆς παροιμίας, ἐκολάβιζε τὴν κακίαν καὶ τὴν ἀφροσύνην, χωρὶς νὰ κολάζῃ τὸν μῶμον διὰ τῆς χάριτος τοῦ κοσμίου λόγου καὶ τῆς εὐπρεποῦς ἐκφράσεως. Ὁ Εὔπολις τούναντίον διεκρίνετο ἐπὶ φαιδρᾷ χάριτι καὶ δαψιλῇ φαντασίᾳ· ἡ γλῶσσα ἦν μεγαλοπρεπὴς καὶ περὶ τὰ σκώμματα λίαν εὐστοχος. Τὸν μέσον ὅρον ἐκράτει ὁ Ἀριστοφάνης· δὲν εἶναι τόσον τραχύς, ὡς ὁ Κρατῖνος, ἀλλ' οὔτε τόσον ἁβρός, ὡς ὁ Εὔπολις, ἀλλ' ἔχει πρὸς τοὺς ἁμαρτάνοντας τὸ σθοῦρον τοῦ Κρατίνου καὶ τὸ τῆς ἐπιτρεχούσης χάριτος τοῦ Εὐπόλιδος. Καὶ οἱ τρεῖς θαυμάζονται τῆς κωμικῆς Μούσης ἦσαν σύγχρονοι, παρέστησαν δὲ εἰς τὸ τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τὸ ὕψος καὶ τὴν κατάλυσιν τῆς ὀχλοκρατίας καὶ μετ' αὐτῆς τὴν ἀκμὴν καὶ τὴν παρακμὴν τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας.

Μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς δημοκρατίας ἐστερήθη ἡ ἀρχαία κωμῳδία τῆς ἀπεριορίστου αὐτῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ χοροῦ ἀπαγορευθείσης διὰ τοῦ Συρακουσίου (415) καὶ τοῦ Λαμάχου (404) τῆς διδασκαλίας συγχρόνων γεγονότων καὶ τὸ ὀνομαστὶ ζῶντα πρόσωπα κωμῳδεῖν.

Οὕτω κατηρτίσθη ἡ μεσαία λεγομένη κωμῳδία, ἥτις, ἀποδυθεῖσα τὴν προσωπικὴν σατυρικὴν διεύθυνσιν καὶ ἀντ' αὐτῆς προσλαβοῦσα τὴν ὑποκριτικὴν καὶ τὸν αἰνιγματώδη χαρακτῆρα, παρεσκεύασε τὴν προσχώρησιν τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας εἰς τὴν ἐπὶ Φιλίππου ἀρξαμένην καὶ ἐπὶ Μενάνδρου (342—290), υἱοῦ τοῦ ἐξ Ἀττικῆς στρατηγοῦ Διοπείθους εἰς πλήρη ἀκμὴν προαχθεῖσαν, τὴν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων εἶτα ἀπομιμηθεῖσαν νέαν ἢ ἠθικὴν κωμῳδίαν ἄνευ χοροῦ. Τοὺς ὑπὸ τοῦ Μενάνδρου δημιουργηθέντας τέσσαρας χαρακτῆρας περιλαμβάνει ὁ Ὀβίδιος ἐν τῇ ἑξῆς διστίχῳ:

Dum fallax servus, durus pater, improba lena
Vivent, dum meretrix blanda, Menandros, erit.

Διάφορα τῶν τριῶν τούτων εἰδῶν τοῦ τεχνηέντος ἀναπτυχθέντος δράματος ἦσαν τὰ ὀρχήματα γελοῖα παρῳδῶν καὶ οἱ μῖμοι, διαλογικαὶ δραματικαὶ εἰκόνες τοῦ πραγματικοῦ βίου, ὧν δημιουργὸς θεωρεῖται ὁ ἐκ Συρακουσῶν μιμογράφος Σώφρων (450), σύγχρονος τοῦ Εὐριπίδου. Ὁ ἐν Ταράντι ἀκμάσας Ρίνθων (280) γίνεται εὑρετὴς τῆς λεγομένης ἱλαροτραγῳδίας, ἐφ' ᾧ καὶ ᾤλυαξ ἡ φλυακογράφος ἐκλήθη, ὁ δὲ ἐκ Φλιοῦντος Τίμων (270) σιλλογράφος. Κιναίδοι δὲ ἡ ἰωνικοὶ λόγοι ἦσαν ποιήματα κωμικολυρικοῦ χαρακτῆρος ὑπὸ τοῦ ἐκ Μαγνησίας Σίμου εὑρεθέντα, ἐξ οὗ καὶ σιμῳδοὶ ἐκαλοῦντο· τούτοις ἐπικολοῦθησαν οἱ λυσιῳδοὶ τοῦ Λύσιος καὶ τὰ σωτάδεια, ἅτινα ὑπερτέρουν ἀμφότερα.

Ἡ διδασκαλία τῶν τραγῳδιῶν καὶ κωμῳδιῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐλάμβανε χώραν μόνον κατὰ τὰς ἑορτάς, ἤρχετο δὲ ἀπὸ τῆς πρωΐας, ἔωθεν, ὡς ἔλεγον, διαρκοῦσα πολλάκις καὶ ἐπί τινας ἡμέρας, διότι ἐδιδάσκοντο ἐννέα τραγῳδίαι καὶ τρία σατυρικὰ δράματα τῶν τριῶν πρὸς ἀλλήλους ἀγωνιζομένων ποιητῶν. Καὶ ἐνῷ οἱ πρῴην ποιηταὶ ἀπέβλεπον κατὰ προτίμησιν εἰς τὸ ἐκφράζειν ἢ διεγείρειν ψυχικὰς διαθέσεις, ἤρξαντο ἤδη νὰ ποιοτικά νωνται ἐν ἀλληλουχίᾳ πληρεῖς οἱ μῦθοι τῆς ἀρχαιότητος καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον τὸ ἀττικὸν δρᾶμα οὕτω διωργανίσθη, ὥστε συνηνοῦντο εἰς ἓν ὅλον τρεῖς τραγῳδίαι, ὅπως δι' αὐτῶν παρασταθῇ κατὰ τι διάγραμμα ἡ ὑπόθεσις τῆς μυθικῆς ἱστορίας ἐν τοῖς οὐδιόδεσι σταδίοις τῆς ἐξελίξεως· αἱ τρεῖς αὗται τραγῳδίαι ἀπετέλουν τοσαῦτα μέρη τοῦ ὅλου δράματος, ὅπερ δὲν διηρεῖτο εἰς πράξεις, ὡς αἱ τραγῳδίαι τῶν νεωτέρων, ἀλλ' εἰς μέρη, ἅτινα ἱκανὸς σαφῶς ὁρίζεται ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ ποιητικῇ, λέγων ὧδε: πρόλογος, ἐπεισόδιον, ἔξοδος, χορικόν. Καὶ τούτου τὸ μέν, πάροδος· τὸ δέ, στάσιμον. Εἵπετο δὲ τούτοις τὸ σατυρικὸν δρᾶμα συναποτελουμένης οὕτω τῆς ἓν οἷμ' ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ Αἰσχύλου ἐπινοηθείσης τετραλογίας τοῦ ἀττικοῦ δράματος, οὐχ ἧττον μεγάλως αὐτοῦ εἰς τὴν τεχνικὴν αὐτῆς τελειότητα συμβαλόντος· Ἐν τῇ ἀρχαιοτέρᾳ δηλονότι ἐποχῇ οἱ ποιηταὶ ἐλάμβανον μέρος εἰς τὸν ποιητικὸν διαγωνισμὸν διὰ τετραλογίας, συναποτελουμένης ἐκ τριῶν τραγῳδιῶν καὶ ἑνὸς σατυρικοῦ δράματος, ἢ τούλάχιστον διὰ μιᾶς τριλογίας, ἐκ τριῶν μόνον τραγῳδιῶν συγκειμένης, μέχρις οὗ ὁ Σοφοκλῆς εἰσήγαγε τὸν διὰ μιᾶς μόνον τραγῳδίας συναγωνισμόν. Τῆς τετραλογίας ἐποιεῖτο πάντοτε χρῆσιν ὁ Αἰσχύλος, μία δὲ αὐτοῦ τριλογία διεσώθη ἡμῖν ἐν τῇ «Ὀρεστιάδι», περιλαμβανούσῃ τὰς τραγῳδίας Ἀγαμέμνων, Χοηφόροι καὶ Εὐμενίδες.

Ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες ἐθεώρουν τοὺς ποιητὰς ὡς τοὺς διδασκάλους τοῦ λαοῦ, οὐδεὶς αὐτῶν ἠδύνατο νὰ εὐδοκιμήσῃ βαδίζόμενος ἁπλῶς ἐπὶ τῆς εὐθείας τῆς φαντασίας ἢ τῆς ἐντεχνίας, ἀλλ' ἐδεῖτο ἐσωτερικῆς διαμορφώσεως, ψυχικῆς τε καὶ διανοητικῆς, βαθείας δὲ καὶ περιεκτικῆς γνώσεως τῶν παραδόσεων καὶ εὐκρινοῦς ἀντιλήψεως τῶν τε θείων καὶ ἀνθρωπίνων. Ὡς ἐκ τούτου ὁ ποιητὴς ἐπελαμβάνετο τοῦ καθόλου ἀνθρώπου καὶ τοῦ καθόλου αὐτοῦ βίου· οὐδεὶς δὲ τῶν τραγικῶν ποιητῶν ἀντελήφθη τῆς ἐντολῆς ταύτης κάλλιον ἢ ὁ Αἰσχύλος, ὅστις καθοδηγεῖ, ὡς ὁ Πίνδαρος, τοὺς ἀκροατὰς αὐτοῦ εἰς τὰ ἀπόκρυφα τοῦ μύθου, ἐξαίρει τὴν ἠθικὴν αὐτοῦ σπουδαιότητα καὶ διαφωτίζει αὐτὸν δι' ἱστορικῶν ἀληθειῶν. Ἡ ἀνθρωπότης οἷαν οὕτος παρίστησιν ἐν τῷ Τιτάνι Προμηθεῖ καρτερικὴν ἐν ἀγῶσι καὶ ἀνάγκαις, ὑπερήφανον ἐν τῷ συνειδέναι καὶ ἀκάμπτον ἐν τῇ ἐπινοίᾳ, ἀλλ' ἐν ταὐτῷ καὶ ἐπιρρεπῆ εἰς τὴν ἀδουλίαν καὶ τὴν κενόδοξον ὑπεροψίαν, εἶναι ἡ γενεὰ αὐτῶν τῶν συγχρόνων αὐτοῦ, ἡ ἀσχόλως τοῦ πρόσω ἐψιεμένη. Μόνη δ' ἐκείνη ἡ σοφία ἔχει ἀξίαν, ἥτις προέρχεται ἐκ τοῦ Διός, ἐκείνη ἡ σωφροσύνη ἥτις ἐρείδεται ἐπὶ τῆς ἠθικῆς εὐσεβείας. Οὕτως ὁ ποιητὴς ὑπάρχει ἄνευ μικροπρεπῶν προθέσεων ὁ ἀληθὴς τοῦ λαοῦ διδάσκαλος. Κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναθρωσκούσης ἀμφιβολίας προσπαθεῖ νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν πατρῴαν θρησκείαν, νὰ καθάρῃ τὰς προλήψεις καὶ ἐκ τοῦ συγκεχυμένου κρίματος μυθολογικῶν παραδόσεων νὰ ἐξάρῃ τὸ θρησκευτικὸν κῦρος σωτηρίου ἀληθείας. Ἐν τῇ ἐντολῇ τῶν ποιητῶν ἔκειτο τὸ συγκρατεῖν ἐν ἁρμονίᾳ τὰς παραδόσεις τοῦ λαοῦ μετὰ τῆς προϊούσης αὐτοῦ συναισθήσεως.

Ἀπὸ τῶν πρώτων πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου τελουμένων ἑορτῶν μέχρι τῶν ἀριστουργημάτων τῆς δραματουργίας τοῦ αἰῶνος ἡμῶν ἡ ἠθικοποίησις τῆς ἀνθρωπότητος ὑπῆρξε τὸ ἀμετάστατον τέρμα, πρὸς ὃ πᾶσα μεγαλουργὸς ᾠδὴ παντὶ σθένει κατατείνει. Πάντες οἱ δραματουργοί, ἀσαζόμενοι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον τῆς τεχνοθεωρητικῆς ἰδέας τοῦ Σχιλλέρου, τοῦ βασιλέως ἁπάντων τῶν ἠθικῶν τραγικῶν ποιητῶν, μοχθοῦσιν ἐν τῇ διακονίᾳ τοῦ αἰωνίου σκοποῦ τῆς τέχνης ὑπὲρ τῆς ἐξευγενίσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Τάδις λοιπὸν ὑπὸ τὴν μᾶλλον εὐρυτέραν καὶ εὐγενεστέραν τῆς λέξεως ἔννοιαν εἶναι ὅ,τι ὁ Λέσσιγκ καὶ μετ' αὐτοῦ ἅπασα ἡ σχολὴ αὐτοῦ ὡς τὸ οἰσιῶδες τεκμήριον μεγαλονόων προσπαθειῶν ἐν τῇ τέχνῃ χαρακτηρίζει.

Ἐνίοτε εἶναι βεβαίως δύσκολον νὰ διακρίνῃ τις τὴν ἠθικὴν τάσιν τῆς συνθέσεως, καθότι αὐταὶ συμπίπτουσι πολλάκις ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῶν. Καὶ τοῦτο ἰσχύει ἰδίως περὶ ποιημάτων ἐθνικῆς ὑποθέσεως, ἔνθα ἡ μορφωτικὴ πρόθεσις ὑποχωρεῖ πως ἀπέναντι τοῦ πατριωτικοῦ σκοποῦ. Ἐὰν π. χ. ὁ Φρύνιχος διὰ τοῦ ἀλεσθέντος αὐτοῦ ἔργου, τοῦ πραγματευομένου τὴν ὑπὸ τῶν Περσῶν ἅλωσιν τῆς Μιλήτου, ὡς ὁ Ἡρόδοτος πληροφορεῖ ἡμᾶς, ἐκίνησε τοὺς Ἀθηναίους εἰς δάκρυα, ὀφείλομεν ἴσως ν' ἀποδώ-

δομεν τὴν βαθείαν ἐντύπωσιν τῆς ἐπιδράσεως τοῦ ποιητικοῦ τούτου ἔργου οὐχὶ τόσον εἰς τὴν τραγικὴν τοῦ ποιητοῦ διανόησιν, ὅσον εἰς τὰς φιλελευθέρας συμπαθείας τῶν Ἀθηναίων. Ἀφ' ἑτέρου πάλιν τοιαῦτα ὅμοια παραδείγματα μαρτυροῦσιν ὅτι ἡ πρὸς τὴν ἠθικὴν σημασίαν τῆς τέχνης πεποίθησις δὲν εἶναι φανταστικὴ διαστροφὴ καὶ ὅτι ἡ ἠθικοποιητικὴ ἐπιρροὴ τῆς σκηνῆς μᾶλλον μετρίως ἢ ἐπιφολαιοῦς ἐξετιμήθη.

Ἡ παγκόσμιος ἱστορία τάσσει ἐν ἴσῃ μοίρᾳ τὰ ὀνόματα Φειδίας, Μιχαὴλ Ἄγγελος, Σαικσπῆρος καὶ Βετχόβεν, Περικλῆς, Καῖσαρ, Νεύτων καὶ Κάντιος, θέλουσα οὕτω προδήλως ν' ἀποδείξῃ ὅτι οἱ μεγάλοι ἡγεμόνες, οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες, οἱ σοφοί, οἱ ποιηταὶ εἶς καὶ οἱ καλλιτέχναι κατὰ βάθος οὐδὲν ἄλλο ἢ ποικίλα μαῖς καὶ τῆς αὐτῆς θεσπεσίας ἐν τῷ ἀνθρώπῳ δυνάμεως εἶναι καὶ ὅτι αὗται ἅπαντες ἐπὶ τοῦ ὕψους τῆς ἀνθρωπότητος πρωτοστατοῦντες, ὡς ἀρίστων αὐτῶν ἀποστολὴν ὑπολαμβάνουσι τοῖς λαοῖς, ἐξ ὧν οὗτοι κατάγονται, νὰ αἴρωσιν ὑψηλὰ πρὸς ἑαυτούς.

Οὕτως ἀντελήφθη ἕκαστος τῶν μεγαλοφυῶν ἀνδρῶν τῆς ἐντολῆς αὐτοῦ καὶ ἰδίως ὁ Αἰσχύλος καὶ ὁ Σοφοκλῆς, οἱ πανάρχαιοι οὗτοι πατέρες τῆς τραγικῆς ποιήσεως, διεῴων ἐν τῇ εὐψυχίᾳ αὐτῶν εἴναιμν ὑπὸ τῶν θεῶν αὐτοὺς δωρηθεῖσαν πρὸς προαγωγὴν τοῦ ἑλληνικοῦ ἰδεώδους τῆς ἀνθρωπότητος, ὅπερ βραδύτερον ἐν τῇ ποιητικῇ τοῦ Ἀριστοτέλους ὡς καλοκἀγαθία, ἤτοι ἐξευγενισμὸς τῶν αἰσθήσεων καὶ τῆς ψυχῆς ἐξυμνεῖται. Καὶ ἐπειδὴ τὸ ἰδεῶδες τῆς ἀνθρωπότητος δὲν προσελήφθη ἐκ τῶν νεῴων, ἀλλ' ἀντλεῖται ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, διὰ τοῦτο ὑψοῦται καὶ ἡ τέχνη αὐτῶν εἰς βαθμὸν σημειωτελείας ἐκτὸς μὴ ἐπιτυγχάνοντα. Τριάκοντα χιλιάδων θεατῶν νὰ διεγείρῃ τις τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν διὰ τῆς διαδιαλίας γεγονότος, οὐτινος ἡ ὑπόθεσις γνωστὴ τοῖς πᾶσιν ἐτύγχανεν, ὡς τὸ πάτερ ἡμῶν εἰς τοὺς παῖδας ἡμῶν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πάσης ἐκστάσεως ἄμοιρον, καθότι ἐν ταῖς πλείσταις περιπτώσεσιν ἡ ἰδέα ἐγεννᾶτο οὕτως εἰπεῖν ἀφ' ἑαυτῆς διὰ τοῦ παρισταναμένου ἀντικειμένου, τοῦτο εἶναι ὁ μέγιστος θρίαμβος τῆς τέχνης καὶ ἐνταῦτὰ ἡ μὴ ἀναπεκαυζομένη ἀπόδειξις τῆς μορφωτικῆς καὶ παιδαγωγικῆς δυνάμεως τῆς σκηνῆς, τοῦθ' ὅπερ ἄλλως τε καὶ βραδύτερον ἐν τῇ ἐποχῇ τοῦ Ἀνθρωπισμοῦ καὶ ἐν τῇ ἀναγεννήσει τῆς ἀνθρωπότητος ἐκ τοῦ πνεύματος τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος λαμπρῶς διετυπώθη.

Καὶ τοιαῦτα μὲν ἀναμφιλέκτως ἡ καθόλου τάσις τῆς τραγικῆς ποιήσεως· ἀντιποκρίνονται ὅμως καὶ τὰ σιμερινὰ θέατρα εἰς τὴν εὐγενῆ ταύτην τῶν ποιητῶν πρόθεσιν καὶ ἐπιτυγχάνεται δι' αὐτῶν ὁ ἱερὸς τῆς ἠθικοποιήσεως σκοπός; ἡ ἀπάντησις δὲν εἶναι ἴσως πάντα δυσχερὴς εἰς πάντα δυνηθέντα νὰ σχηματίσῃ ἰδέαν τινὰ διὰ τῆς φοιτήσεως τῶν νεωτέρων θεάτρων. Ὅπως ποτ' ἂν ᾖ, οὐδαμῶς ἀναποιημένης τῆς καθόλου ἐκπολιτιστικῆς δράσεως τοῦ θεάτρου, ὡς πρὸς τὸ ἠθικοποιητικὸν μέρος ἡ ἀρχικὴ ἐπενέργεια τῆς διαπλάσεως σπουδαίως ἠλλοιώθη, ἐπηρεαζομένης ταύτης ὑπὸ ἀντιδραστικῶν στοιχείων, ὡς ἀναπόδραστος συνέπεια τοῦ ἐλλειποῦς ὀργανισμοῦ τοῦ κοινωνικοῦ ἡμῶν σώματος

Ἐν Βιέννῃ.

Κ. Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Γεωγραφικαὶ ἀνακαλύψεις. — Ὁ λοχαγὸς Μπάουερ, ἀφοῦ διῆλθε τὸ ὀροπέδιον τῆς Θιβετίας ἐν τῷ πλατυτέρῳ αὐτοῦ τμήματι δι' ὁδοῦ νέας ὅλως τῇ γεωγραφίᾳ, ὑπεστρέψεν εἰς Σίμλαν. Λέγει δ' ὅτι ἀνεκάλυψε τὴν ὑψηλοτάτην τῶν ἐν τῷ κόσμῳ λιμνῶν, τὴν Χὸρ-πα-τσοῦ, κειμένην εἰς ὕψος 17,930 ποδῶν ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Διηρεύνησε δὲ 2000 μίλια νέου ἐδάφους, 15000 ποδῶν μέσου ὕψους, διασχίσας παγωμένην καὶ σχεδὸν ἀκατοίκητον χώραν ἀλλεπαλλήλων ὀροσειρῶν καὶ βαθειῶν κοιλάδων.

Ποῖ βαίνομεν. — Καθυποτάσσομεν τὴν βιομηχανικὴν χρῆσιν τῆς ἐνεργείας. Ἐφ' ὅσον κατανοοῦμεν τὸν χαρακτῆρα αὐτῆς· αἱ μηχανικαὶ καὶ ὑπηρετικαὶ τέχναι τελειοποιηθήσονται καὶ ἀποδεκτυοθήσονται. Ἡ μεταβίβασις προσώπων καὶ ἀντικειμένων καὶ ἡ διάδοσις ἰδεῶν θὰ γίνηται ταχύτερον, ἀσφαλέστερον καὶ οἰκονομικώτερον. Θὰ ψυθυρίζωμεν πρὸς ἀλλήλους ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς σφαίρας. Ὑφαρεθήσεται ὄργανόν τι, ὅπερ θὰ παράσχῃ ταὐτοχρόνως εὐανάγνωστον καὶ ἀκουστὸν σημεῖον τῶν παλμικῶν κινήσεων τοῦ ἀνθρωπίνου λόγου καὶ οὕτω θὰ λάβῃ ἡ ὀχληρὰ καὶ ἐπιβραδυντικὴ κατὰ σύνθεσιν, οὕτως εἰπεῖν, χρῆσις τοῦ ἀλφαβήτου. Ἡ ἐνέργεια κατεστήσεται εὔωνος. Ἡ διὰ τῶν ἀνωτέρων στρωμάτων τοῦ ἀέρος πτῆσις ἔσται σύνηθες καθημερινὸν ἔργον. Θὰ ἐπιτύχωμεν πλείστων ὅσων ἔτι ἄλλων πραγμάτων, ἅτινα μέχρι τοῦδε δὲν εἰπέδοσαν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου, πάντα δὲ ἀπορρέοντα ἐκ τῆς διατηρήσεως ἐνεργείας. Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ ἄλλο μέγα ἀπόρρητον τῆς φύσεως, ὅπερ ἀνεκαλύψαμεν, ἡ βιολογικὴ ἀνάπτυξις, βραδέως ἀνελίσσει τὴν ἐλκυστικὴν αὐτῆς εἰκόνα τῶν νόμων καὶ τῶν φαινομένων τῆς ζωῆς. Καὶ ὅμως, παράδοξον εἰπεῖν, οὐδὲν σχεδὸν διεπράχθη ὥστε αἱ καταπληκτικαὶ αὐτῆς ἀποκαλύψεις νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν φυσικὴν καὶ ἠθικὴν εὐημερίαν τῆς ἀνθρωπίνης φυλῆς. Μηδαμινὰ ἐν τῇ ἰατρικῇ ἢ μᾶλλον τῇ χειρουργικῇ καὶ ἀρχή τις ἐν τῇ ἀνατροφῇ τῶν κατοικιδίων ζώων ἀποτελοῦσι πᾶν ὅ,τι ἐπράξαμεν.

Πῶς αἰσθάνεται ἑαυτὸν ὁ διὰ πυροβολίου τραυματιζόμενος. — Ὁ λοχαγὸς Γεώργιος Λ. Κόλμερ, ὅστις εἶχε βληθῆ ὑπὸ βολῆς πυροβόλου περὶ τῶν ὑψωμάτων τοῦ Φρειδερικζβούργου ἐδημοσίευσεν ἄρθρον ἐν μηνιαίῳ ἀγγλικῷ περιοδικῷ περὶ τῶν πρώτων σκέψεων καὶ ἐνεργειῶν τῶν τετρωματισμένων. Φαίνεται ὅτι αἱ σκέψεις καὶ ἐνέργειαι αὗται εἶναι λίαν ἀντιστατικαί. Συνήθως ὀτάκις τραυματισθῇ στρατιώτης τὸ σῶμα τρέμει, τὸν δὲ τρόμον τοῦτον παρακολουθεῖ λειποθυμία, ναυτία καὶ συγκίνησις. Ἐὰν στιγμὴ ὅμως παραφορᾶς ταῦτα πάντα ἀνατρέπονται. Ἐν περιπτώσει ἔλαφροῦ ἔτι τραύματος δυνατὸν νὰ ἐπέλθωσι τὰ ἀνωτέρω συμπτώματα· ὅταν ὅμως ὁλόκληρος ἡ ψυχὴ κατέχηται ὑπὸ τῆς περὶ τὴν μάχην ζέσεως, ὁ στρατιώτης δύναται, θανάσιμον λαμβάνων τραῦμα, νὰ νομίσῃ ὅτι ἐκινήθη ὑπὸ βελόνης· πιθανὸν ἔτι νὰ μὴ λάβῃ ποτὲ γνῶσιν τοῦ τραυματισμοῦ αὐτοῦ. Φοβερὸν παράδειγμα τοιαύτης περιπτώσεως ἀναφέρεται ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Κιγκλαίκη ἀφηγήσει τῆς ἐφόδου τῆς τῶν φιλῶν ἕλης ἐν Μπαλακλάβᾳ. Ὁ λοχαγὸς Νόλαν, ἐγνώριζε εἰς οἷον «νεκρῶν κευθμῶνα» εἰσήρχοντο οἱ Ἑξκόσιοι καὶ ἐπειρᾶτο νὰ στρέψῃ αὐτοὺς πρὸς τὸ μέρος τῶν ὀχυρωμάτων, τοῦθ' ὅπερ ἀπετέλει τὸ πραγματικὸν σημεῖον τῆς ἐφόδου αὐτῶν. Παραφόρως δὲ τὸ ξίφος εἰς τὸν ἀέρα κινῶν καὶ ἀπροσέκτως χωρῶν ἔφιππος πρὸ τῆς προελαυνούσης ἕλης ἐφώνει: «Πρὸς τὰ ἔδω! Πρὸς Θεοῦ μὴ πρὸς τὰ ἐκεῖ!». Τὴν στιγμὴν ἐκείνην σύντριμμα ὀβουζίου ἔπληξεν αὐτὸν κατὰ τὸ στῆθος, ὅπερ καὶ διήνοιξε. Βεβαίως ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ θάνατος εἶναι ἀκαριαῖος, καὶ ὅμως ἡ φλεγομένη ψυχὴ αὐτοῦ ἐδέσποσε ἐπί τινας εἰσέτι στιγμὰς τοῦ νεκρουμένου σώματος. Τὸ ξίφος ἔπεσεν ἀπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ὁ ταῦτο ὅμως κρατῶν βραχίων ἀπέμεινεν ἐν τῷ ἀέρι καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἔμεινεν ὀρθὸν ἐπὶ τοῦ ἱππίου. Ὁ ἵππος αὐτοῦ ὑπέστρεψε τριποδίζων. Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠκούσθη ἀπὸ τῶν χειλέων τοῦ Νόλαν φοβερὰ καὶ ἤκιστα τοῖς ἐπιγείοις προπεδιάζουσα φωνή. Ὁ ἱππεὺς ὅμως θὰ εἶχεν ἤδη ἀποβάλει πᾶσαν συνείδησιν. Ὁ Κιγκλαίκη λέγει: «Ἡ κραυγή, ἥτις ἠκούσθη διασχίζουσα τὸν ἀέρα, δὲν ἦτο ἄλλη εἰ μὴ κραυγὴ πτώματος».

Ἀστροσκοπεῖον ἐπὶ τοῦ Λευκοῦ Ὄρους. — Ὁ ὅμιλος τῶν παρισιανῶν ἐπιστημόνων, ὧν προεξάρχει ὁ κ. Ζανσὲν Ρολένδος Βοναπάρτης καὶ ὁ κ. Μπισοφσάϊμ, προπαρασκευάζεται τὸ δεύτερον ν' ἀποπειραθῇ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ φιλοδόξου αὐτῶν σχεδίου τοῦ ἱδρύσαι ἀστεροσκοπεῖον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Λευκοῦ Ὄρους. Αἱ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐργασίαι, αἵτινες τόσον ἀνεπιτυχῶς ἔληξαν διὰ τοὺς ἐνασχολουμένους ἐν ταύταις ἐργάτας, περιωρίζοντο κυρίως εἰς διάτρησιν τῆς χιόνος ἀκριβῶς κάτωθι τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ἀνακαλύψαι ἂν ὑπῆρχε βράχος πρὸς θεμελίωσιν οἰκοδομῆς. Τοιοῦτος βράχος ὅμως δὲν εὑρέθη, ὁ δὲ κ. Ζανσὲν ἀπεφάσισεν ἤδη νὰ ἱδρύσῃ τὸ ἀστεροσκοπεῖον ἐπὶ τῆς παγωμένης χιόνος, ἥτις καλύπτει τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦ ἐξκαριβῶσαι ἂν ἡ χιονώδης αὕτη ἐπιφάνεια ἦτο ἀρκετὰ στερεὰ πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ σχεδίου καὶ ἂν θὰ ἐπήγετο κίνησίς τις ἢ μετατόπισις μετὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἀστεροσκοπείου ἱδρύθη ξύλινον παράπηγμα ἐπὶ τοῦ προτεινομένου μέρους κατὰ τὸ τέλος τοῦ παρελθόντος θέρους. Ἐπισκεφθέντες δέ τινες τὸν ἰανουάριον τὸ ἀνωτέρω παράπηγμα ὡς καὶ μετέπειτα λίαν ἐνωρὶς τὸ ἔαρ εὗρον ὅτι οὐδεμία εἶχεν ἐπέλθει ἐν αὐτῷ κίνησις καὶ ὅτι τὸ παράπηγμα οὐδεμίαν ὑπέστη ὀλικὴν φθοράν. Κατὰ συνέπειαν οἱ τὸ σχέδιον τῆς ἱδρύσεως τοῦ ἀστεροσκοπείου ὑποστηρίζοντες ἐνεθαρρύνθησαν εἰς τὸ νὰ ἱδρύσωσι τὸ ἀστεροσκοπεῖον ἐπὶ παραπλησίας βάσεως καὶ πεποίθασιν ὅτι τὸ σχεδιαζόμενον οἰκοδόμημα θ' ἀντιστῇ πρὸς πάντα τὰ στοιχεῖα καὶ ἐν ἐκείνῳ ἔτι τῷ ὕψει.

Ἤδη τὸ ἁρμόδιον δι' ἀστεροσκοπεῖον ἵδρυμα κατηρτίζετο ἐν Παρισίοις, ἐντὸς δ' ὀλίγων, ἡμερῶν θὰ μετεκομίζετο κατὰ τμήματα εἰς Σαμούνην καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ Λευκὸν Ὄρος, τῆς τελευταίας ταύτης μετακομίσεως καὶ τῆς ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους ἱδρύσεως αὐτοῦ ἀνατεθείσης εἰς δύο ἱκανοὺς δδηγούς, τὸν Φρεδερῖκον Παγὶὸ καὶ τὸν Ἰούλιον Μποσοναί. Ἤδη εἶχον μεταβῆ οὗτοι εἰς Παρισίους ὥστε ἐκ τοῦ πλησίον νὰ γνωρίσωσι πάσας τὰς λεπτομερείας τοῦ κατασκευαζομένου οἰκοδομήματος. Τὸ ἀστεροσκοπεῖον ἔσται ξύλινον οἰκοδόμημα 8 μέτρων μήκους καὶ *4 πλάτους, ἀνάρσαν δὲ, δὶς ὑπερέχοντα δωματίων ἐν* ἑκάστῳ ὀρόφῳ. Ὁ κατωτέρω ὄροφος, ὅστις θὰ εὑρίσκηται ἐπὶ τῆς χιόνος θὰ τεθῇ εἰς τὴν διάθεσιν ὁδηγῶν καὶ λοιπῶν, ἐνῶ ὁ ἄνω ὄροφος ἐπιφυλαχθήσεται διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ ἀστεροσκοπείου. Ἡ στέγη ἥτις ἔσται ἐπίπεδος, θὰ φέρῃ κύκλῳ κιγκλιδωτόν, ἐν τῷ μέσῳ δὲ τροῦλλον ἢ πύργον δι' ἀστρονομικὰς παρατηρήσεις. Τὸ ὅλον ἵδρυμα θὰ ἱδρύζηται ἐπὶ ἐξ ἰσχυρῶν κοχλιῶν, οὕτως ὥστε ν' ἀποκαθίσταται ἡ ἰσορροπία, ἂν ἐπέλθῃ μετακίνησις τῶν χιονωδῶν θεμελίων.

Πρὶν δ' ἢ ἄρξηται τὸ ἔργον, τῆς μεταγωγῆς ἀπὸ τῆς Σαμούνης εἰς τὴν κορυφὴν δύο μικρὰ παραπήγματα κατασκευασθήσονται ἐν εἴδει ἀναπαυτηρίων διὰ τοὺς φορεῖς, τὸ μὲν ἐν Grand Mulets καὶ τὸ ἄλλο ἐν Rougesn. Roches. Τὸ τελευταῖον παράπηγμα ὅπερ κεῖται εἰς ὕψος 4000 ποδῶν κάτωθεν τῆς κορυφῆς, θὰ παραμείνῃ διὰ τὴν μέλλουσαν χρῆσιν τῶν ἀνερχομένων, πρὸς τούτοις δὲ στηθήσηται ἐκεῖ καὶ ἄλλο ἵδρυμα, ὀκτάγωνον τὸ σχῆμα φέρον τροῦλλον καὶ δυνάμενον νὰ χρησιμεύσῃ ὡς συμπληρωματικὸν ἀστεροσκοπεῖον. Οἱ τὸ σχέδιον ὑποστηρίζοντες ἐλπίζουσιν ὅτι δυνηθήσονται νὰ ἱδρύσωσι τὰ παραπήγματα ταῦτα καὶ ἐξαιρέσει τοῦ τροῦλλου ἢ πύργου νὰ συμπληρώσωσι τὸ ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἀστεροσκοπεῖον κατὰ τὸ παρὸν θέρος. Τοῦτο ὅμως ἐξαρτᾶται φυσικῶς ἐκ τοῦ καιροῦ καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες θὰ προσληφθῶσι διὰ τὸ ἔργον. Συνήθεις ἐργάται, μὴ εἰθισμένοι ἐν τῇ ἐν τοῖς ὕψεσι διατριβῇ, εἶναι βεβαίως ἄχρηστοι καὶ ἐξ αὐτῶν δ' ἔτι τῶν φορέων καὶ τῶν ὁδηγῶν πολλοὶ ἀδυνατοῦσι νὰ παραμείνωσιν ἐπὶ μακρὸν εἰς τοιαῦτα ὕψη. Κατόπιν τῶν δυσαρέστων καὶ ὀλεθρίων γεγονότων τοῦ παρελθόντος ἔτους, μεγίστη δίον νὰ ληφθῇ πρόνοια περὶ τῆς ὑγείας καὶ τῆς ἀσφαλείας τῶν χρησιμοποιηθησομένων ἀνδρῶν, ὥστε νὰ παρακωλυθῇ, εἰ δυνατόν, ἡ ἀπώλεια πλειόνων ἀτόμων κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην. Τὸ παρελθὸν θέρος χιονοστοιβὰς παρέσυρε δύο μέλη συνοδείας εἰς χάσμα, καθ' ἣν στιγμὴν ὑπέστρεφον ἐκ τῆς κορυφῆς. Πάθημα δὲ τῶν πνευμόνων τοῦ διδάκτορος Ζακοτέ, ὅστις ἀπεστάλη, ἵνα μεριμνήσῃ περὶ τῶν ἐργατῶν, προὐκάλεσε τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐντὸς ὀλίγων ὡρῶν. Οἱ τὸ σχέδιον λοιπὸν ὑποστηρίζοντες ὑπόσχονται νὰ ἀσφαλίσωσιν ἰδίᾳ δαπάνῃ τὴν ζωὴν ἐκείνων, οἵτινες θὰ ἐνασχοληθῶσιν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ταύτῃ. Οἱ ἐργάται θὰ πληρώνωνται 10 φρ. τὴν ἡμέραν ὡς καὶ 3 πρόσθετα φράγκα δι' ἕκαστον χιλιόγραμμον βάρους μετακομιζομένον ἀπὸ τῆς Σαμούνης εἰς τὴν κορυφήν. Ἡ πληρωμὴ αὕτη εἶναι βεβαίως ἱκανῶς ἑλκυστική, ἀλλὰ πρὸ τῶν κινδύνων, οὓς οἱ ἐν τῷ ἔργῳ ἐνασχοληθησόμενοι θὰ διατρέξωσιν, ἴδοι νὰ ἦναι τοιαύτη. Αἱ θύελλαι καὶ αἱ χιονοστοιβάδες εἶναι ἱκανῶς φοβεραί, ἀλλ' ὁ δριμὺς παγετὸς καὶ ἡ ἀσθένεια ἐκείνη, ἣν οἱ Γάλλοι καλοῦσι mal de moniagne εἶναι πολλῷ φοβερώτερα. Ἤδη ὑπολείπεται νὰ γνωσθῇ ἂν μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου ἡ ἐπιστήμη θὰ ἀρυσθῇ ἐκ τούτου πλεονεκτήματα τόσον σπουδαῖα, ὥστε νὰ δικαιολογηθῶσιν οἱ περαιτέρω οὗτοι κίνδυνοι εἰς ἀνθρωπίνους ὑπάρξεις.

Οἱ Σιδηρόδρομοι τῆς Εὐρώπης. — Κατὰ τὴν γαλλικὴν Ἐφημερίδα τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου αἱ τῆς Εὐρώπης σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ ἔχουσιν ἐν συγκρίσει πρὸς ἀλλήλας ὧδε:

Γαλλικὸν σιδηροδρ. σύμπλεγμα: 37,933 χιλιόμετρα, ἀντιστοιχοῦντα πρὸς 71 χιλιόμετρα κατὰ 1000 τετρ. χιλιόμ. καὶ πρὸς 989 χιλιόμετρα κατὰ ἓν ἑκατομμύριον κατοίκων.

Γερμανικὸν σιδηροδρ. σύμπλεγμα: 41,900 χιλιόμ. ἀντιστοιχοῦντα πρὸς 102 χιλιόμ. κατὰ χιλιάδα τετραγ. χιλιομέτρων καὶ 847 χιλιόμ. κατὰ ἑκατομ. κατοίκων.

Ἀγγλικὸν σιδηρ. σύμπλεγμα: 32,673 χιλιόμετρα, ἀντιστοιχοῦντα πρὸς 102 χιλιόμετρα κατὰ 1000 τετρ. χιλιόμετρα καὶ πρὸς 862 χιλιόμ. κατὰ ἓν ἑκατομμύριον κατοίκων.

Αὐστροουγγρικὸν σιδηρ. σύμπλεγμα: 25,553 τετρ. χιλιόμετρα, ἀντιστοιχοῦντα πρὸς 42 χιλιόμ. κατὰ χιλιάδα τετραγωνικῶν χιλιομέτρων καὶ πρὸς 648 χιλιόμετρα κατὰ ἑκατομμύριον κατοίκων.

Ὁλλανδικὸν σιδηροδρ. σύμπλεγμα: 2,577 χιλιόμ. ἀντιστοιχοῦντα πρὸς 81 χιλιόμετρα κατὰ χιλιάδα τετραγωνικῶν χιλιομέτρων καὶ πρὸς 564 χιλιόμετρα κατὰ ἑκατομμύριον κατοίκων.

Βελγικὸν σιδηροδρ. σύμπλεγμα: 5,203 χιλιόμετρα, ἀντιστοιχοῦντα πρὸς 173 χιλιόμετρα κατὰ χιλιάδα τετραγωνικῶν χιλιομέτρων καὶ πρὸς 850 χιλιόμετρα κατὰ ἑκατομμύριον κατοίκων.

Ἱσπανικὸν σιδηροδρ. σύμπλεγμα: 9878 χιλιόμετρα, ἀντιστοιχοῦντα πρὸς 20 χιλιόμετρα κατὰ χιλιάδα τετραγωνικῶν χιλιομέτρων καὶ πρὸς 582 χιλιόμετρα κατὰ ἑκατομμύριον κατοίκων.

Ἰταλικὸν σιδηροδρομικὸν σύμπλεγμα: 12,907 χιλιόμετρα, ἀντιστοιχοῦντα πρὸς 45 χιλιόμετρα κατὰ χιλιάδα τετραγωνικῶν χιλιομέτρων καὶ πρὸς 309 χιλιόμετρα κατὰ ἑκατομμύριον κατοίκων.

Ρωσικὸν σιδηροδρομικὸν σύμπλεγμα: 30,957 χιλιόμετρα, ἀντιστοιχοῦντα πρὸς 6 χιλιόμετρα κατὰ χιλιάδα τετραγωνικῶν χιλιομέτρων καὶ πρὸς 302 χιλιόμετρα κατὰ ἑκατομμύριον κατοίκων.

Ἐλβετικὸν σιδηροδρ. σύμπλεγμα: 3,070 χιλιόμετρα, ἀντιστοιχοῦντα πρὸς 73 χιλιόμετρα κατὰ χιλιάδα τετραγωνικῶν χιλιομέτρων καὶ πρὸς 1036 χιλιόμετρα κατὰ ἑκατομμύριον κατοίκων

ΓΝΩΜΑΙ ΣΟΦΩΝ.

Αἱ κατώτεραι ἀρεταὶ δὲν θαμβοῦσιν, ἀλλὰ βαλσαμόνουσιν.
STAHL.

Τὸ δίκαιον ἄνευ τοῦ καθήκοντος, ἀναρχία· τὸ καθῆκον ἄνευ τοῦ δικαίου, δουλεία· τὸ καθῆκον καὶ τὸ δίκαιον ὁμοῦ, ἀδιαλύτως ἀλληλένδετα, ἐλευθερία.
LA ROUHAT.

Ἡ δεμνοπροσωπία παραποίησις τῆς σωφροσύνης.
LA BRUYERE.

Ἂν παντάπασιν ἐστερούμεθα ἐλαττώσεων δὲν θὰ ἠσθανόμεθα τόσην εὐχαρίστησιν νὰ παρατηρῶμεν τοιαύτας παρὰ τοῖς ἄλλοις.
LA ROCHEFOUCAULT.

Τῆς ζωῆς ἀπογοητεύεται μόνον ὁ φιλοπονίας ἀμοιρῶν.
SARCEY.

Τὸ αἴσιον ἐνθύμιον εἶναι πιθανῶς ἐπὶ γῆς ἀληθέστερον καὶ τῆς εὐτυχίας.
A. DE MUSSET.

Ἡ Ἰταλία ἐδημιουργήθη ὡς τόπος διατριβῆς, ἡ Ἱσπανία ὡς τόπος ἔρωτος, ἡ Ἀγγλία ὡς τόπος σκέψεως, ἡ Ἑλβετία ὡς τόπος περιπάτου καὶ ἡ Γαλλία ὡς τόπος πρὸς τὸ ζῆν.
MONTESQUIEU.

Τὸ ὁμολογεῖν τὸ σφάλμα ταύτόν τῷ μετριοφρόνως τεκμηριοῦν τὴν πρὸς τὸ λογικώτερον τροπήν.
SWEET.

Οἱ ὡς μηδαμινὰ πράγματα παραμελούμενοι τράποι ἀποτελοῦσι συχνάκις ἐκεῖνο, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου οἱ ἄνθρωποι ἀποφασίζουσι περὶ ὑμῶν καλῶς ἢ κακῶς.
Mme DE MAINTENON.

Διά τε τὰ ἀγάλματα καὶ τοὺς ἀνθρώπους τὸ ὑπόβαθρον εἶναι μικρὸς χῶρος, στενὸς καὶ ἔντιμος, μετὰ τεσσάρων κρημνῶν κύκλῳ αὐτοῦ.
VICTOR HUGO.

Ἀγαπῶμεν τὰς γυναῖκας, ἅσπερ θεωροῦμεν ὡραίας, ὡραίας δὲ θεωροῦμεν ἐκείνας, ἅσπερ ἀγαπῶμεν· τοῦτο ἀποτελεῖ εὐχάριστον ψεῦδος κύκλον.
G. M. VALTOUR.

Εἰς ἐκεῖνον δέον ἐκ προτιμήσεως νὰ ἐμπιστευώμεθα, ὅστις δὲν ἐμπιστεύεται εἰς τὸν ἴδιον ἑαυτόν.
NICOLE.

Οἱ νεκροὶ εἶναι ἀόρατοι, οὐχὶ ὅμως καὶ ἀπόντες.
VICTOR HUGO.

Τὸ μὲν κολακεῦον ἡμᾶς ψεῦδος ἁπλῶς καταπίνομεν, τὴν δὲ πικρὰν ἡμῖν ἀλήθειαν πίνομεν σταγόνα πρὸς σταγόνα.
J. J. ROUSSEAU

Τὸ πνεῦμα ἄνευ τῆς ἀγαθότητος ταὐτὸν τῇ μελίσσῃ ἄνευ τοῦ μέλιτος.
CLABETIE.

Ὀλίγοι ἔχουσιν ἐπαρκῆ γενναιότητα ὥστε νὰ ὑπομένωσι τὴν ἀλήθειαν καὶ ἐκφράζωσι ταύτην.
VAUVNARGUES.

Πολλάκις τὸ αἴσθημα παρέλκει τὸν ὀρθὸν λόγον.
LA ROCHEFOUCAULD.

Ἡ ἄγνοια εἶναι ἐλάττωμα παρὰ τῷ νέῳ καὶ πλεονέκτημα παρὰ τῇ κόρῃ.
VICOMTESSE DE RUSTREL.

Ἡ παιδικὴ ἡλικία εἶναι, ὡς λέγεται, ἡ εὐδαιμονεστέρα ἐποχὴ τοῦ βίου· κρῖμα ὅτι δέον νὰ καταστῇ τις ἀνὴρ ἵνα γνωρίσῃ αὐτό.
L'ABBÉ BOUS.

Ἡ ἐπιστήμη τῆς εὐδαιμονίας εἶναι τὸ ἀγαπᾶν τὸ καθῆκον καὶ ἀναζητεῖν ἐν αὐτῷ τὴν εὐχαρίστησιν.
COMTESSE DASH.

Ὁ κάλλιστος τῶν ἰατρῶν εἶναι ἐκεῖνος ὅν, καταζητῶν τις, εὑδαιμοῦ ἀνευρίσκει.
DIDEROT.

Τὸ ἔργον, ἑκάστου συγγραφέως περιλαμβάνει ἰδέας τινάς, ἀποτελούσας τὸ ἄρωμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.
JEAN REVEL.

Ὁ μίαν μόνον ἐν τῷ ποδὶ ἔχων ἄκανθαν λέων, ἐπιτρέπει γαληνιαίως τὴν ἐξαγωγὴν αὐτῆς, μόνον ὅμως ἐν τῷ μύθῳ ἀναμιμνήσκεται τῆς εὐεργεσίας.
L'ABBÉ DUBOIS.

Ὅταν ἡ Πρόνοια θέλῃ νὰ δημιουργήσῃ σπουδαῖον ἄνδρα, ἄρχεται περικυκλοῦσα αὐτὸν ὑπὸ ἀνθρώπων, μηδαμινῶν καὶ ἐφαύλων, ὃν τρόπον καὶ ὁ ἀγύρτης ἔχει ἀνάγκην κύκλου κενῶν θαυμαστῶν.
ALPHONSE KARR.

ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ.

ΤΑ ΕΝ ΚΥΠΡΩ, ΚΟΠΕΝΤΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

ΥΠΟ ΤΩΝ ΠΤΟΛΕΜΑΙΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΑΥΤΗΣ.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἡμετέρας συλλογῆς ὡς καὶ τοῦ ἐν Λουδίνῳ δημοσιευθέντος συγγράμματος τῷ 1883, καλουμένου δὲ Catalogue of Greek Coins, the Ptolemies Kings of Egypt by Reginald Stuart Poole, στηριζόμενος συνέγραψα ταύτην τὴν πραγματείαν.

Τὰ νομίσματα ταῦτα τῶν Πτολεμαίων ἐκόπησαν ἐν τρισὶ πόλεσι τῆς Κύπρου, Πάφῳ, Σαλαμῖνι καὶ Κιτίῳ.

Πρῶτος ὁ Μενέλαος ὁ ἀδελφὸς τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Λάγου καὶ αὐτὸς ὁ Πτολεμαῖος ὡς κύριοι τῆς νήσου ἔκοψαν εἰς τὸ ἑαυτῶν ὄνομα νομίσματα ἐν Κύπρῳ.

Ὅτε δὲ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀντιγόνου ὁ Πτολεμαῖος ὁ Λάγου κατέκτησεν ἅπασαν τὴν νῆσον καὶ κατήργησε τὰ ἐν αὐτῇ βασίλεια, ἐκόπτοντο νομίσματα ὑπὸ τῶν Πτολεμαίων βασιλέων τῆς Κύπρου.

Α'. ΝΟΜΙΣΜΑ ΜΕΝΕΛΑΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΤΟΥ ΛΑΓΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ.

1) Ἔμπ. Κεφαλὴ Ἀφροδίτης πρὸς τὰ ἀριστερὰ φέρουσα διάδημα πυργωτόν, στέφανον, περιδέραιον καὶ ἐνώτια. Ἐν τῷ πεδίῳ ΜΕΝ-(ελάου).

Ὄπ. Κεφαλὴ Ἀφροδίτης πρὸς τὰ ἀριστερά, φέρουσα διάδημα πυργωτόν. περιδέραιον καὶ ἐνώτια, καὶ ἔχουσα τοὺς ὤμους ἠμφιεσμένους. Ἐν τῷ πεδίῳ: πα = βα.

Β'. ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΤΟΥ ΛΑΓΟΥ ΗΓΕΜΟΝΟΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΚΑΙ ΚΥΠΡΟΥ.

2) Ἔμπ. Κεφαλὴ Ἀφροδίτης ὡς ἐν τοῖς νομίσμασι Νικοκλέους τῆς Πάφου πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ περιδεραίου καὶ ἐνωτίων.

Ὄπ. Ἀετὸς ἐπὶ κεραυνοῦ πρὸς τὰ ἀριστερά· ἐν τῷ πεδίῳ: ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ, ἔμπροσθεν στέφανος.

3) Ἔμπ. Κεφαλὴ Ἀφροδίτης πρὸς τὰ ἀριστερὰ μετὰ περιδεραίου καὶ ἐνωτίων, φέρουσα στεφάνην χαμηλὴν κεκοσμημένην ἢ κύκλον κεκοσμημένον ὑπὸ ἀνθέων.

Ὄπ. Ἀετὸς ἐπὶ κεραυνοῦ πρὸς τὰ ἀριστερά, ἔχων τὰς πτέρυγας πεταμένας· ἐν τῷ πεδίῳ ΠΤΟΛΕ καὶ στέφανος.

Τὰ νομίσματα ταῦτα εἶσι γρηστὰ καὶ εὑρίσκονται ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ P. Six. Οἱ δὲ ἐν αὐτοῖς ὁροὶ τίθενται ὡς καὶ ἐπὶ τῶν νομισμάτων τῶν Κυπρίων βασιλέων.

ΤΑ ΕΝ ΠΑΦΩ.

4) Ἔμπ. Κεφαλὴ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ κέρατος τοῦ Ἄμμωνος, διάδημα φέρουσι καὶ περιβεβλημένη δέρματι ἐλέφαντος καὶ αἰγίδι.

Ὄπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ· Παλλὰς πρόμαχος δεξιά, ἔμπροσθεν ἀετὸς πρὸς τὰ δεξιὰ ἐπὶ κεραυνοῦ. Ἀργυροῦν.

Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ ὑπάρχουσι καὶ ἕτερα ὅμοια, ὄπισθεν τῶν ὁποίων φέρουσι διάφορα μονογράμματα ἐν τῷ πεδίῳ.

5) Ἔμπ. Κεφαλὴ Ἀφροδίτης πρὸς τὰ δεξιά, κεκοσμημένη διὰ στεφάνης καὶ ἐνωτίου.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ· ἀετὸς ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ· πρὸς τὰ ἀριστερὰ στέφανος. Ἐν τῷ ἐξέργῳ στέφανος. Χαλκοῦν.

6) Ἔμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α'.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ. Ἀργυροῦν.

Τοιαῦτα ὅμοια εὕρηνται καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ, εἰς τὸ ὄπισθεν τῶν ὁποίων ὑπάρχουσιν ἐν τῷ πεδίῳ διάφορα γράμματα καὶ μονογράμματα.

7) Ἔμπ. Κεφαλὴ Διός.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ μετὰ ἀναπεπταμένων πτερύγων. Χαλκοῦν.

ΤΑ ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ.

8) Ἔμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α'.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ. Ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ ἀριστερὰ μονόγραμμα ἐκ τῶν γραμμάτων ΣΑ. Ἀργυροῦν.

ΤΑ ΕΝ ΚΙΤΙΩ.

9) Ἔμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α'.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ.

Ἐν τῷ πεδίῳ ΣΤ
ΚΙ —
καὶ μονόγραμμα ἐκ τῶν γραμμάτων ΑΧ. Ἀργυροῦν.

10) Ἕτερον ὅμοιον ὑπάρχει ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ ἄνευ μονογράμματος.

11) Ἔμπ. Κεφαλὴ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ μετὰ πτερύγων ἀναπεπταμένων.

Ἐν τῷ πεδίῳ ΣΤ
ΚΙ
ΧΑΡ. Χαλκοῦν.

ΑΡΣΙΝΟΗΣ Β'. ΦΙΛΑΔΕΛΦΟΥ

ΤΑ ΕΝ ΚΙΤΙΩ.

12) Ἔμπ. Κεφαλὴ Ἀρσινόης.

Ὄπ. ΑΡΣΙΝΟΗΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΟΥ, διπλοῦν κέρας Ἀμαλθείας· πρὸς τὰ ἀριστερὰ ΚΙ, δεξιὰ ΛΙΕ. Χρυσοῦν.

Ὅμοιον ἕτερον τῆς αὐτῆς Ἀρσινόης εὕρηται καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ, ἀλλὰ χαλκοῦν.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ Α'. ΦΙΛΟΠΑΤΟΡΟΣ Α'.

ΤΑ ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ.

13) Ἔμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α'. μεθ' ὑστεροστίμου ΣΑ.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετός.

14) Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α' πρὸς τὰ δεξιά, μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ. Ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ ἀριστερὰ γλαῦξ, πρὸς τὰ δεξιὰ
Ι. Δ.
Σ Α.

ΤΑ ΕΝ ΚΙΤΙΩ.

15) Ἔμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α'.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ἀετός, μετὰ ὑστεροστίμου Κ. Ἀργυροῦν.

ΤΑ ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ.

16) Ἔμπ. Προτομὴ Πτολεμαίου Α'. εἰς τὰ δεξιὰ ὡς τοῦ Διονύσου, μετὰ διαδήματος κισσῷ συμπεπλεγμένου καὶ νεορίδος· ὄπισθεν ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου θύρσος.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ μετὰ ἀναπεπταμένων πτερύγων. Ἀργυροῦν.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ Ε'. ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ.

Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ ὑπάρχουσι νομίσματα κοπέντα ὅτε ἡ Κύπρος ἐκυβερνᾶτο ὑπὸ τοῦ Πολυκράτους τοῦ Ἀργείου καὶ τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Μάκρωνος.

ΤΑ ΕΝ ΠΑΦΩ.

17) Ἔμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α'. πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ· πρὸς τὰ δεξιὰ ΑΗ. πρὸς τὰ ἀριστερὰ ΠΟ.
ΑΡ. Ἀργυροῦν.

18) Ἔμπ. Τοιαῦτα ὅμοια νομίσματα ὑπάρχουσι καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ, ἀλλὰ μόνον μετὰ Η, καὶ ἔτους LB, LE, LZ, καὶ ὄπ. Πτολεμαίου βασιλέως.

19) Ἔμπ. Κεφαλὴ παγγονοφόρου Ἡρακλέους πρὸς τὰ δεξιὰ περιβεβλημένη λεοντῆν.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ· ἐκ τῶν γραμμάτων ΠΑ μονόγραμμα πρὸς τὰ ἀριστερά. Χαλκοῦν.

ΤΑ ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ.

20) Ἔμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α' πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ· πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ ἀριστερά. ΣΑ = Σαλαμίς. Ἀργυροῦν.

Ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ ἀριστερὰ πῖλος Διοσκούρων καὶ LB, πρὸς τὰ δεξιὰ πῖλος Διοσκούρων καὶ Σ Α.

21) Ἕτερα ὅμοια ὑπάρχουσι καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ μετὰ διπλοῦ πίλου Διοσκούρων καὶ ἔτους LB LΓ, LE.

22) Ἔμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α'. πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ· πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ ΣΑ.

Ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς ἀριστερὰ πῖλος Διοσκούρων καὶ LE, πρὸς τὰ δεξιὰ διπλοῦς πῖλος Διοσκούρων καὶ ΣΑ. Ἀργυροῦν.

23) Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ ἕτερον ὅμοιον, ἀλλ' ἔχον πρὸς τὰ ἀριστερὰ LZ καὶ πρὸς τὰ δεξιὰ ΣΑ.

24) Ἕτερον ὅμοιον, ἀλλ' ἔχον πρὸς τὰ ἀριστερὰ LH· πρὸς τὰ δεξιὰ ΣΑ.

25) Ἕτερον ὅμοιον, ὅπερ ἔχει πρὸς ἀριστερὰ LIA, πρὸς τὰ δεξιὰ ΣΑ.

26) Ἕτερον ὅμοιον ἔχον πρὸς τὰ ἀριστερὰ LIΘ, πρὸς τὰ δεξιὰ ΣΑ.

27) Ἕτερον ὅμοιον, ἀλλ' ἔχον πρὸς τὰ ἀριστερὰ
LIE.
ΣΑ.

28) Ἕτερον ὅμοιον, ἀλλ' ἔχον πρὸς τὰ ἀριστερὰ LIZ, πρὸς τὰ δεξιὰ ἄνθος λωτοῦ. ΣΑ.

29) Ἕτερον ὅμοιον, ἀλλ' ἔχον πρὸς τὰ ἀριστερὰ LK, πρὸς τὰ δεξιὰ διπλοῦν πῖλον Διοσκούρων ΣΑ.

ΤΑ ΕΝ ΚΙΤΙΩ.

30) Ἔμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ, πρὸς τὰ δεξιὰ ΚΙ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ LB. Ἀργυροῦν.

31) Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ ὑπάρχουσι καὶ ἕτερα ὅμοια, ἀλλὰ φέροντα ἕκαστον τὰ ἔτη LE, LΓ, LZ.

32) Ἔμπ. Κεφαλὴ παγγονοφόρου Ἡρακλέους πρὸς τὰ δεξιά, περιβεβλημένη λεοντῆ.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ στρέφων τὴν κεφαλήν· ἐπὶ τῆς δεξιᾶς πτέρυγος σκῆπτρον, μεταξὺ τῶν ποδῶν τοῦ ἀετοῦ Κ. Χαλκοῦν.

33) Ἔμπ. Προτομὴ Παλλάδος πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ περικεφαλαίας κορινθιακῆς καὶ αἰγίδος.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ· ἐπὶ τῆς δεξιᾶς πτέρυγος σκῆπτρον· μεταξὺ τῶν ποδῶν τοῦ ἀετοῦ Κ.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΣΤ'. ΦΙΛΟΜΗΤΟΡΟΣ Α'.

ΤΑ ΕΝ ΠΑΦΩ.

34) Ἔμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α' πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ πτερωτοῦ· πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐν τῷ πεδίῳ LZ, πρὸς τὰ δεξιὰ ΠΛ. Ἀργυροῦν.

ΑΝΤΙΟΧΟΥ Δ'. ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΣΥΡΙΑΣ, ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΚΑΙ ΚΥΠΡΟΥ.

ΤΑ ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ.

35) Ἔμπ. Κεφαλὴ Ἀντιόχου πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος.

Ὄπ. ΒΑΣΙΛΕΩΣ.

ΑΝΤΙΟΧΟΥ Ἀπόλλων καθήμενος ἐπὶ ὀμφαλοῦ πρὸς τὰ ἀριστερὰ κρατῶν βέλος καὶ τόξον· πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐν τῷ πεδίῳ ΑΕ, πρὸς τὰ δεξιὰ ΣΑ. Ἀργυροῦν.

36) Ἕτερον ὅμοιον τοῦ αὐτοῦ Ἀντιόχου ὑπάρχει καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ· Χαλκοῦν.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΦΙΛΟΜΗΤΟΡΟΣ Α'.

ΤΑ ΕΝ ΠΑΦΩι.

37) Ἔμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α'. πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ· πρὸς τὰ δεξιὰ ΠΑ, πρὸς ἀριστερὰ ΛΙΘ. Ἀργυροῦν.

38) Ἕτερα ὅμοια ὑπάρχουσιν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ, ἀλλ' ἔχοντα ἕκαστον τὸ ἔτος ΛΚ, ΛΚΑ, ΛΚΒ, ΛΚΓ, ΛΚΗ, ΛΚΘ, ΛΑΑ, ΛΑΒ, ΛΑΓ.

ΤΑ ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ.

39) Ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ τῆς Πάφου, ἀλλ' εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος πρὸς τὰ δεξιὰ ΣΑ, πρὸς ἀριστερὰ ΛΚΑ. Ἀργυροῦν.

ΤΑ ΕΝ ΚΙΤΙΩι.

40) Ἔμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α' πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ, πρὸς τὰ δεξιὰ ΚΙ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ ΛΚΗ. Ἀργυροῦν.

41) Ταιαῦτα ὅμοια ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ ὑπάρχουσι φέροντα ἕκαστον τὸ ἔτος ΛΚΘ, ΛΑΑ ΛΑΒ, ΛΑΓ, ΛΑΔ.

42) Ἔμπ. Κεφαλὴ Διὸς Ἄμμωνος πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ, πρὸς τὰ δεξιὰ ἀστήρ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ ΛΚΗ. Χαλκοῦν.

43) Ἕτερα ὅμοια ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ φέροντα ἕκαστον τὸ ἔτος ΛΚΕ, ΛΚΖ, ΛΑΓ, ΛΑΔ, ΛΑΕ. Ἅπαντα χαλκᾶ.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΕΥΕΡΓΕΤΟΥ Β'. Ἢ ΦΙΛΟΜΗΤΟΡΟΣ.

ΤΑ ΕΝ ΠΑΦΩι.

44) Ἔμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α' πρὸς δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ, πρὸς τὰ δεξιὰ ΠΑ πρὸς τὰ ἀριστερὰ ΛΚΗ. Χαλκοῦν.

45) Ἕτερα ὅμοια, φέροντα ἕκαστον τὸ ἔτος ΛΚΑ, ΛΑΑ.

46) Ἔμπ. Κεφαλὴ Κλεοπάτρας Α' πρὸς τὰ δεξιά, ὡς τῆς Ἴσιδος, μετὰ κρεμαμένων βοστρύχων καὶ περιβεβλημένων στέφεστ.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ἀετὸς πρὸς ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ μετὰ πτερύγων ἀναπεπταμένων, πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐν τῷ πεδίῳ δύο μονογράμματα ἐκ τῶν γραμμάτων ΠΑ. Χαλκοῦν.

ΤΑ ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ.

47) Ἔμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α' πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ, ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ ΣΑ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ ΛΚΕ. Ἀργυροῦν.

48) Ἕτερα ὅμοια ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ φέροντα ἕκατον τὸ ἔτος ΛΚΕ, ΛΚΖ, ΛΚΗ, ΛΚΘ, ΛΑ, ΛΑΑ, ΛΑΒ, ΛΑΓ, ΛΑΔ, ΛΑΕ, ΛΑΖ, ΛΑΗ, ΛΜ, ΛΜΑ, ΛΜΒ.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ Η' ΕΥΕΡΓΕΤΟΥ Β' ΚΑΙ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣ Β' ΚΑΙ Γ'.

ΤΑ ΕΝ ΠΑΦΩι.

49) Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α' πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ· πρὸς τὰ δεξιὰ ΠΑ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ ΛΜΓ. Ἀργυροῦν.

50) Ἕτερα ὅμοια ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ φέροντα ἕκαστον τὸ ἔτος ΛΜΘ, ΛΝ, ΛΝΑ, ΛΝΔ.

51) Ἔμπ. ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣ, κεφαλὴ Κλεοπάτρας Γ', πρὸς τὰ δεξιὰ σέφανε ἐλίσσαντος περιβεβλημένη.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ μετ' ἀναπεπταμένων πτερύγων· ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ ἀριστερὰ μονόγραμμα ἐκ τῶν γραμμάτων ΠΑ. Χαλκοῦν.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ Θ'. ΦΙΛΟΜΗΤΟΡΟΣ Β'.

52) Ἔμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α' πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ· ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ ἀριστερὰ· LN, πρὸς τὰ δεξιὰ ΠΑ. Ἀργυροῦν.

53) Ἕτερον ὅμοιον ὑπάρχει ἐν τῇ ὑμετέρᾳ συλλογῇ χαλκοῦν φέρον τὸ ἔτος LΝΑ.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ Θ'. ΚΑΙ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣ Β'. ΚΑΙ Γ'.

ΤΑ ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ.

54) Ἔμπ. Ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ ἐν Πάφῳ, ἀλλ' ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ ΣΑ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ LΜΔ.

Ὄπ. ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ κτλ.

55) Ἕτερα ὅμοια ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ ὑπάρχουσι χαλκᾶ φέροντα τὸ ἔτος ἕκαστον LΜΗ, LΜΘ, LΜΖ, LΝΙ., LΝΒ, LΝΓ, LΝΔ.

ΤΑ ΕΝ ΚΙΤΙΩι.

56) Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α' πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ· ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ ΚΙ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ LΚΗ. Ἀργυροῦν.

57) Ἕτερα ὅμοια, φέροντα ἕκαστον τὸ ἔτος LΜΔ, LΜΗ, LΜΘ, LΝΓ, LΝΔ.

58) Ἔμπ. Κεφαλὴ Διὸς Ἄμμωνος πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἀστήρ· μεταξὺ τῶν ποδῶν τοῦ ἀετοῦ Κ. Χαλκοῦν.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ Γ'. ΣΩΤΗΡΟΣ Β'. ΚΑΙ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣ Γ'.

ΤΑ ΕΝ ΠΑΦΩι.

59) Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α', πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ· ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ ΠΑ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ LΓ. Ἀργυροῦν.

ΤΑ ΕΝ ΚΙΤΙΩι.

60) Ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ ἐν Πάφῳ, ἀλλ' ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ ΚΙ· πρὸς τὰ ἀριστερὰ LΒ. Ἀργυροῦν.

61) Ἕτερα δύο ὅμοια ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ φέροντα τὸ ἔτος LΓ, LΔ. Χαλκᾶ.

62) Ἔμπ. Κεφαλὴ Διὸς Ἄμμωνος πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· δύο ἀετοὶ πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ· μεταξὺ τῶν ποδῶν τοῦ ἑνὸς Κ. Χαλκοῦν.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ Γ'. ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ.

ΤΑ ΕΝ ΠΑΦΩι.

63) Ἔμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α' πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ· ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ ΠΑ· πρὸ τὰ ἀριστερὰ LΙΗ. Ἀργυροῦν.

ΤΑ ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ.

64) Ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ ἐν Πάφῳ, ἀλλ' ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ ΣΑ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ LΚΑ. Ἀργυροῦν.

65) Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Συλλογῇ ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ χαλκοῦν, φέρον πρὸς τὰ δεξιὰ ἐν τῷ πεδίῳ ΣΑ καὶ ἀριστερὰ LΚΒ.

ΤΑ ΕΝ ΚΙΤΙΩι.

66) Ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ ἐν Σαλαμῖνι, ἀλλ' ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ ΚΙ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ LΚ. Ἀργυροῦν.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΙΑ'. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Α'.

ΤΑ ΕΝ ΠΑΦΩι.

67) Ἔμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α' πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ, ἔχων σκῆπτρον ἐπὶ τῆς δεξιᾶς πτέρυγος· ἐν δὲ τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ δύο ΠΑ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ LΑ. Ἀργυροῦν.

68) Ἕτερα ὅμοια, φέροντα ἕκαστον τὸ ἔτος LΑ. LΖ, LΗ, LΘ, LΜ. LΜΒ.

ΤΑ ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ.

69) Ἔμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α' πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ· ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ ΣΑ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ LΕ. Ἀργυροῦν.

70) Ἕτερα δύο ὅμοια φέροντα τὸ ἔτος LΖ, LΗ. Ταῦτα δὲ τυγχάνουσιν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ. Χαλκᾶ.

ΤΑ ΕΝ ΚΙΤΙΩι.

71) Ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ ἐν Σαλαμῖνι, ἀλλ' ἐν τῷ πεδίῳ ἔχον πρὸς τὰ δεξιὰ ΚΙ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ LΔ. Ἀργυροῦν.

72) Ἕτερα ὅμοια, φέροντα ἕκαστον τὸ ἔτος LΕ, LΕ, LΖ, LΘ.

ΠΤΟΛΕΜΑΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ.

ΤΑ ΕΝ ΠΑΦΩι.

73) Ἔμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α' πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

Ὄπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ, ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ ΠΑ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ LΑ.

74) Ἕτερα ὅμοια ὑπάρχουσιν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ, φέροντα ἕκαστον τὸ ἔτος LΒ, LΓ, LΔ LΕ, LΕ, LΖ, LΗ, LΘ, LΙ, LΙΑ, LΙΒ, LΙΓ, LΙΔ, LΙΕ, LΙΕ, LΙΖ, LΙΘ, LΚ. LΚΑ, LΚΒ, LΓΒ. LΚΓ. Χαλκᾶ.

Καὶ ταῦτα μὲν ἀποσπῶντες ἐκ τῆς ἡμετέρας ἀνεκδότου συγγραφῆς περὶ τῶν ἐν Κύπρῳ ὑπὸ τῶν διαφόρων Πτολεμαίων βασιλέων κοπέντων νομισμάτων ἀημοσιεύομεν ἐν τῇ τοῦ «Νεολόγου Ἑβδομαδιαίᾳ Ἐπιθεωρήσει» πρὸς γνῶσιν τῶν περὶ τὰ νομισματικὰ ἀσχολουμένων.

ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

(Πρώην τοῦ Ἐν Ἀθήναις Αὐτοκρ. Ἐμπορικοῦ Μουσείου).

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΕΝ Ω, ΖΩΜΕΝ

ΓΛΥΚΕΙΑ Η ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ

(Διάλογος).

Ἡ Κυρία ΣΑΛΛΟΝΕ — Ὁ Κύριος ΔΟΥΡΡΑΝ

(Ἡ σκηνὴ ἐν προκυμαίᾳ ἐν πλησιαζεῖ ἀπομεσημβρίᾳ)

Κα Σαλλονὲ (προτείνουσα τὴν χεῖρα). Εἶναι πράγματι ὁ κ. Δουρράν; Ὁπόσα παρῆλθον ἔτη ἀφότου συνηντήθημεν!

Κος Δουρράν. Πῶς; δεσποινὶς Νίκολσον;

Κα Σαλλονὲ (μειδιῶσα). Οὐχί, ἀλλὰ κυρία Σαλλονέ.

Κος Δουρράν. Λοιπὸν συνεζεύχθητε αὐτόν.

Κα Σαλλονέ. Βεβαίως. Εἶπον ὑμῖν ὅτι ἔμελλον νὰ συζευχθῶ αὐτόν, πρὸ πενταετίας.

Κος Δουρράν. Ἐκ τούτου δὲν εἶχον λόγον νὰ ὑποθέσω ὅτι θὰ ἐπράττετε τοῦτο. Καὶ εἰς ἐμὲ εἴχετε εἰπεῖ ὅτι θὰ συνεζεύγνυσθέ με καί.

Κα Σαλλονέ. Νὰ καθίσωμεν;

Κος Δουρράν (ψυχρῶς). Ἐδῶ ὑπάρχει θέσις.

Κα Σαλλονέ. Ὦ, ἀλλὰ καθέσθητε πλησίον μου. Θὰ εἴμεθα ὡς τὸ πάλαι.

Κος Δουρράν. Οὐχὶ ἀκριβῶς.

Κα Σαλλονὲ (παθητικῶς). Μήπως μέλλεις νὰ ἐμπνεύσῃς τρόμον; Καὶ ἐγὼ ἠσθάνθην τόσην χαρὰν ἰδοῦσά σε!

Κος Δουρράν (ἡπιώτερον). Λοιπόν, κυρία Σαλλονέ, γινώσκετε ὅτι οὐδέποτε ἀντηλλάξατε σκέψιν τινὰ μετ' ἐμοῦ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης.

Κα Σαλλονέ. Πόσον ἀδίκως! Ἡ φοβερὰ ἐκείνη ἡμέρα! Πόσον ἐκραύγασα ὅταν ἐγκατελίπετέ με! Ἀλλ' εἰπέ μοι, μετεβλήθην πολύ;

Κος Δουρράν. Μοὶ φαίνεσαι μᾶλλον ὄμως ἦσο πάντοτε.

Κα Σαλλονέ. Πάλιν φοβερὸς ἔγινες. Ἐννοῶ τὴν ὄψιν.

Κος Δουρράν. Ὦ, ἡ ὄψις ἦτο πάντοτε τὸ κύριον σημεῖον πρὸς ὃ ἐστρέφεσο.

Κα Σαλλονὲ (χαμηλῇ τῇ φωνῇ) Ἐπεθύμουν νὰ ἦσθε ψίλοι. Γινώσκετε ὑπῆρξα τόσον ἀτυχὴς ἐν τούτῳ. Καὶ ὅμως ἦτο ἀναπόφευκτον. Ὀφείλετε ν' ἀποδεχθῆτε ὅτι ἦτο.

Κος Δουρράν. Ἔχω ἐπιστολὴν παρ' ὑμῶν, λέαν κομψὴν τὰς φράσεις, ἀποδεικνῦσαν δὲ ὅτι ἦτο.

Κα Σαλλονέ. Ἔχετε ἀκόμη τὴν ἐπιστολήν;

Κος Δουρράν. Δὲν ὑστερῶ τῶν ἄλλων ἐν τῇ ἀνοησίᾳ ταύτῃ.

Κα Σαλλονέ. Ὁ,τιδήποτε κἂν εἴπετε πάντοτε ἐπράξατε καλὰ πράγματα.

Κος Δουρράν. Ὑπῆρξαμεν λοιπὸν πλήρης ἀντίθεσις.

Κα Σαλλονέ. Παλὺ μὲ ἀλικεῖς. Δὲν θ' ἀφήσῃς τὰ παρελθόντα νὰ ἦναι παρελθόντα;

Κος Δουρράν. Ἐξ ὅλης καρδίας.

Κα Σαλλονέ. Θὰ ἐνθυμώμεθα μόνον ὅτι ὑπήρξαμεν φίλοι καὶ οὐδὲν ἄλλο. Θὰ μείνητε ἐδῶ ἐπὶ πολύ;

Κος Δουρράν. Ἐπί τινας ἡμέρας.

Κα Σαλλονέ. Τότε λοιπὸν πολλάκις θὰ εἴδομεν ἀλλήλους, κύριε Δουρράν!

Κος Δουρράν. Μάλιστα, κυρία Σαλλονέ.

Κα Σαλλονέ. Νομίζω ὅτι κατεστρέψατε πάντα ἐκτὸς τῆς ἐπιστολῆς ἐκείνης; Τὰς ψωτογραφικὰς εἰκόνας ἐννοῶ καὶ— καὶ τὸν βόστριχον.

Κος Δουρράν. Ὦ, οὐχί· καὶ ταῦτα εὑρίσκονται μετὰ τῶν ἄλλων.

Κα Σαλλονέ. Τῶν ἄλλων;

Κος Δουρράν. Γινώσκετε ὅτι ἡ καρδία μου διεσπάσθη πλέον ἢ ἅπαξ!

Κα Σαλλονέ. Ὦ, ἀλλ' εἴπετε παρακαλῶ ὅτι ἡ ἐμὴ ὑπέστη τὴν χειροτέραν διάσπασιν.

Κος Δουρράν. Πιστεύω πρᾶγματι ὅτι ὑπέστη ταύτην.

Κα Σαλλονέ. Καὶ ὅλν ἐθεραπεύθη ἐντελῶς;

Κος Δουρράν. Ἐθεραπεύθη, ἀλλ' ὑπάρχει ἴχνος.

Κα Σαλλονέ. Θελκτικὸν τοῦτο δι' ὑμᾶς. Ἀλλὰ ἀναγκάζει με νὰ αἰσθάνωμαι μεταμέλειαν. Ὁπόσον ἀνόητοι ἤμεθα!

Κος Δουρράν. Δὲν εἶναι εὐγενείας ἴδιον τὸ ἀντιλέγειν, ἐν τῇ περιπτώσει ὅμως ταύτῃ δὲν εἶναι ἴδιον εὐγενείας τὸ συμφωνεῖν. Οὕτω θὰ σιγήσω.

Κα Σαλλονὲ (παρατηροῦσα πρὸς τὴν θάλασσαν). Καὶ ὅμως πόσον εὐτυχεῖς ἤμεθα! Ἄ, ἐὰν ἐπανήρχοντο αἱ καλαὶ ἐκεῖναι ἡμέραι!

Κος Δουρράν. Θὰ συμπεριφέρεσο πρός με κατὰ τὸν αὐτὸν ἀκριβῶς τρόπον.

Κα Σαλλονὲ (ἐν σοβαρότητι). Οὐχί, ἀληθῶς, οὐχί. Ἴσως ὁμιλῶ ἐλαφρῶς, πραγματικῶς ὅμως καθορῶ ἤδη ὅτι οὐδὲν χρησιμεύει—οὐδὲν ἐκτὸς (χαμηλῇ τῇ φωνῇ) τοῦ ἔρωτος.

Κος Δουρράν. Ἡ γνῶσις ἐπέρχεται πάντοτε λίαν βραδέως, δὲν ἔχει οὕτω;

Κα Σαλλονὲ (στενάζουσα). Ἄ, λίαν βραδέως. Καὶ ὅμως...

Κος Δουρράν (μειδιῶν). Τελειώσατε τὴν φράσιν, κυρία Σαλλονέ.

Κα Σαλλονὲ (ἐρυθριῶσα). Οὐχί, ἀδυνατῶ (ἐπέρχεται παῦσις).

Κος Δουρράν. Ὁ σύζυγός σας εὑρίσκεται ἐδῶ μεθ' ὑμῶν;

Κα Σαλλονέ. Ὁ σύζυγός μου! Ἀλλ' οὐχί. Ἐκεῖνος...

Κος Δουρράν. Μέλλει νὰ συναντήσῃ ὑμᾶς.

Κα Σαλλονὲ (καταστέλλουσα μειδίαμα). Ὁ σύζυγός μου μετὰ λύπης ἀναγκάζομαι νὰ εἴπω ὅτι ἀπέθανε πρὸ τριῶν ἐτῶν.

Κος Δουρράν (μειδιῶν). Ὦ, συγγνώμην. Ὀφείλω νὰ ἐκφράσω ὑμῖν τὰ συλλυπητήρια μου.

Κα Σαλλονέ. Εὐχαριστῶ. Ἦτο μέγα τὸ τραῦμα, ἀλλ' ὅμως . . .

Κος Δουρράν (χαιδρῶς). Ὁ χρόνος θαυμάσια ἀπεργάζεται, δὲν ἔχει οὕτως;

Κα Σαλλονέ. Δὲν θὰ ἐπεθύμει ποτὲ νὰ πενθήσω ἐπὶ μακρόν.

Κος Δουρράν. Χοῦμ! Οὐδέποτε θὰ μοὶ ἔμελλε πόσον ἐπένθησεν ἡ σύζυγός μου.

Κα Σαλλονέ. Εἰμαὶ βεβαία ὅτι δὲν θὰ ἦσθε τόσον φίλαυτος, πράγματι.

Κος Δουρράν. Ἂν λάβητε ὑπ' ὄψει τὸ «πράγματα», δὲν ὑποθέτω ὅτι θὰ ἐγίνωσκόν τι περὶ τούτου. Δὲν δύναμαι νὰ πιστεύσω ὅτι ἡ Πρόνοια εἶναι τόσον σκληρά. Φαντάσθητε τί θὰ ἠσθάνετο ὁ κ. Σαλλονέ, ἂν ὑμεῖς . . .

Κα Σαλλονέ. Κύριε Δουρράν! Ἀλλὰ βλέπετε, ἦγον μόνον τὸ 23ον ἔτος τῆς ἡλικίας ὅτε ἐχήρευσα.

Κος Δουρράν. Ὦ, ἔχετε πλῆρες δίκαιον. Ἄφετε τὰ παρελθόντα νὰ ἦναι παρελθόντα, ὡς ἄρτι εἴπετε.

Κα Σαλλονέ. Ἤδη δύνασθε νὰ ἐννοήσητε πόσον μεμονωμένην αἰσθάνομαι ἐμαυτήν καὶ πόσην ἐντύπωσιν μοὶ ἐμποιεῖ ἡ ὄψις ἀρχαίας φορᾶς.

Κος Δουρράν. Ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς τιμῆς μου, μὲ καταβάλλετε, κυρία Σαλλονέ. Θελκτικὴ ὑπῆρξεν ἡ συνάντησις αὕτη.

Κα Σαλλονέ. Ἡ πρώτη πολλῶν, ἐλπίζω. Αἰσθάνομαι ὡσεὶ πάντα τὰ ἐν τῷ μεταξὺ παρεμπεσόντα ἦσαν μόνον κακὸν ὄνειρον.

Κος Δουρράν. Ὦ, ἀλλὰ νομίζω ὅτι τοῦτο εἶναι κἄπως τραχὺ διά . . .

Κα Σαλλονὲ (μειδιῶσα). Αἶσχος! Γνωρίζετε, ἐνόσω τὰ ἡμέτερα—τὰ ἡμέτερα—ὁποία ἀθλία παρενόησις. Αἰσθάνομαι ὡσεὶ πάντα ταῦτα ἦσαν κακὸν ὄνειρον, ὑμεῖς δὲ καὶ ἐγὼ ἤμεθα ἀκριβῶς ὡς συνήθως ἡμεθα. Ὦ, οὐχί, δὲν ἐνόησν ἄλλο! Δὲν πρέπει νὰ γελᾶτε.

Κος Δουρράν. Ἦτο μειδίαμα ὑποθετικῆς ἐκστάσεως.

Κα Σαλλονὲ (ἐρυθριῶσα). Δὲν ἐννοῶ ἀκριβῶς τί θέλετε νὰ εἴπητε;

Κος Δουρράν. Ἔκστασιν, ἥτις ἠδύνατο νὰ ὑπάρχῃ, ἀλλά . . .

Κα Σαλλονὲ (παρατηροῦσα πρὸς τὴν θάλασσαν). Λοιπόν;

Κος Δουρράν. Ἀλλὰ δέν . . .

Κα Σαλλονὲ (ὡσεὶ ὀνειροπολοῦσα). Ἔχουσιν ἄρα γε δίκαιον οἱ καλοκἀγαθοι ἐκεῖνοι, οἵτινες λέγουσιν ἡμῖν ὅτι τὸ παρελθὸν εἶναι ἀνέκλητον;

Κος Δουρράν. Τοῦτο νομίζω ἐξαρτᾶται ἐκ πολλῶν περιστάσεων.

Κα Σαλλονὲ (στρεφομένη πρὸς αὐτόν). Κύριε Δουρράν, ἀπὸ ἐτῶν ἐπεθύμουν νά . . . νὰ ζητήσω συγγνώμην παρ' ὑμῶν, νὰ εἴπω ὑμῖν πῶς περεφρόνουν ἐμαυτὴν καὶ νὰ ἐρωτήσω ὑμᾶς ἂν ὑπῆρχε ἐξιλέωσις, ἥτις . . . ἄ! δὲν πρέπει νὰ γελᾶτε, ἄλλως ἀδυνατῶ νὰ προχωρήσω.

Κος Δουρράν. Ἦτο τὸ πικρὸν μειδίαμα τῆς ἀπελπισίας.

Κα Σαλλονὲ (ἀπαλῶς). Ἀπελπισίας; Διατί ν' ἀπελπίσητε; Ἤδη ἠδυνάμην ν' ἀποβάλλω πᾶσαν ἐλπίδα τοῦ νὰ τύχω συγγνώμης.

Κος Δουρράν. Ἀγαπητὴ κυρία Σαλλονέ, συγχωρῶ ὑμᾶς ἐξ ὅλης καρδίας.

Κα Σαλλονὲ (ἀνυπομόνως). Ἄ, πόσον ἀγαθὸς εἶσθε! Οὐδέποτε ὑπῆρξα τοσοῦτον εὐτυχής.

Κος Δουρράν, Εἶναι ἡ ἀμοιβὴ μεταμελείας

Κα Σαλλονὲ (δειλιῶσα). Ὑμῖν ἀπόκειται ἡ ἀμοιβή. Ἀλλ' ἴσως χαίρετε ἀκριβῶς ἐπὶ τῇ λύπῃ τῆς ἡμετέρας διαφωνίας;

Κος Δουρράν. Χαίρω ἀνακτήσας φίλην.

Κα Σαλλονέ. Ἦ, εὐχαριστῶ. Θὰ μοὶ ἐπιτρέψητε νὰ ἦμαι φίλη σας; Ἐπιθυμῶ, ἐπιθυμῶ τὴν ὑμετέραν φιλίαν.

Κος Δουρράν. Πάντοτε θὰ ἦμαι πρόθυμος νὰ ὑπηρετήσω ὑμῖν.

Κα Σαλλονὲ (παρατηροῦσα αὐτὸν καὶ μειδιῶσα). Εἶχον δίκαιον . . . δὲν ἔχει οὕτως; . . . ὅταν ἔλεγον ὑμῖν ἄλλοτε ὅτι ἦσθε ὁ εὐγενέστατος τῶν ζώντων ἀνθρώπων.

Κος Δουρράν (γελῶν). Ὦ, βεβαίως, μολονότι νομίζω ὅτι ταύτὸν ἐσκέπτεσθε καὶ περὶ τοῦ κυρίου . . .

Κα Σαλλονὲ (τιθεῖσα τὴν χεῖρα αὐτῆς ἐπὶ τῆς χειρίδος αὐτοῦ). Σιωπή! ἐπιθυμῶ περὶ ὑμῶν μόνον νὰ ὁμιλῶ. Ὦ, εἶναι τοῦτο ἄγαν πονηρόν; Ἀδυνατῶ νὰ πράξω ἄλλως. Μάλιστα, ὑμεῖς εἴσθε ἐκεῖνος, ὃν πάντοτε . . . Ὦ, συγγνώμην (ἀποσύρει τὴν χεῖρα αὐτῆς).

Κος Δουρράν. Δὲν προσεβλήθην (Ἡ κυρία Σαλλονὲ παρετήρησεν αὐτὸν καὶ εἶτα ἐστένυζε πρὸς τὴν θάλασσαν).

Κα Σαλλονὲ (χαμηλῇ τῇ φωνῇ) Πρὸς στιγμήν . . . ἐλησμόνησα.

Κος Δουρράν. Λοιπόν, ἀφοῦ ἦτο πρὸς στιγμήν! (ἐγείρετε καὶ τείνει τὴν χεῖρα)

Κα Σαλλονέ. Βιάζεσθε ν' ἀναχωρήσητε τόσον ταχέως;

Κος Δουρράν. Ἀτυχῶς, μάλιστα· ἔχω συνέντευξιν

Κα Σαλλονέ. Οὐδέποτε συνεντεύζετε νὰ ἔχητε συνεντεύξεις.

Κος Δουρράν. Autres temps, autres... (σιγήσας πρὸς στιγμὴν προσέθηκεν εἶτα ὑποκώφως) femmes.

Κα Σαλλονέ. Καταλύω ἐν τῷ Μπάθ. Θὰ ἔλθητε νὰ μὲ ἴδητε;

Κος Δουρράν. Εὐχαρίστως.

Κα Σαλλοέ. Συχνάκις;

Κος Δουρράν. Ὦ. ἀρκετὰ συχνά.

Κα Σαλλονὲ (ἀπαλῶς). Διατί ὄχι πολὺ συχνά.

Κος Δουρράν (μειδιῶν). Καὶ δὲν μαντεύετε;

Κα Σαλλονὲ (ἐρυθριῶσα). Τί ἐννοεῖτε;

Κος Δουρράν. Τί θὰ ἔλεγεν ὁ κόσμος;

Κα Σαλλονὲ (μετὰ θάρρους). Δὲν θὰ μοὶ ἔμελλεν. Ὑμεῖς θὰ ἐφροντίζετε περὶ τούτου;

Κος Δουρράν. Χαίρετε! Ἀναγκάζομαι ν' ἀναχωρήσω (χυρία τις ἐπιφαίνεται ἐπὶ τῆς προκυμαίας).

Κα Σαλλονὲ. Θὰ ἔμελλεν ὑμῖν, κύριε Δουρράν;

Κος Δουρράν. Οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον, ἀλλά . . . χαίρετε, χαίρετε. (Ἐκβάλλει τοὺς πίλον καὶ ἀποχωρεῖ).

Κα Σαλλονέ. Ἀλλὰ τί σημαίνει τοῦτο;

Κος Δουρράν (ἔχων ἐστραμμένην τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν ὦμον αὐτοῦ). Τῇ συζύγῳ μου πιθανῶς θὰ ἔμελλε (προσπελάζει εἰς τὴν ἐπὶ τῆς προκυμαίας ἐμφανισθεῖσαν κυρίαν καὶ ἀπέρχεται συμβαδίζων μετ' αὐτῆς).

Κα Σαλλονὲ (μόνη). Ἀλλὰ πῶς! πῶς!

Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΗΤΗΡ.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον ἀριθμόν).

XXI.

Δυσχερεστάτη ἦν νῦν ἡ θέσις τῆς Ὀδίλης. Ἕνεκα τῶν δοκιμασιῶν, ἃς ὑπέστη διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ Ἐδμόνδου, ὁ Ριχάρδος εἶχε διατηρήσει νευρικὴν ὑπερκισθησίαν σπουδαίαν ἀπέναντι τῶν τέκνων του. Ἀπὸ τοῦ τρομεροῦ ἐκείνου ἐπεισοδίου, ὅπερ παρ' ὀλίγον ἐγίνετο αἰτία τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, δὲν ἐξέφραζε πλέον σκληροὺς λόγους ἢ ἐπιτιμήσεις πικράς, ἡ σύζυγός του ὅμως ἐγίνωσκε πόσον τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἐλύπει αὐτὸν καὶ οἵας θλιβερὰς σκέψεις ἐγέννα ἐν αὐτῷ ὡς πρός τε τὸ παρελθὸν καὶ ὡς πρὸς τὸ παρὸν καὶ ὡς πρὸς τὸ μέλλον ἡ ἐλαχίστη πλάνη τοῦ Ἐδμόνδου ἢ τῆς Ὑβελίνης. Ὁ Ριχάρδος ἐθεώρει πάντοτε ἑαυτὸν ὡς πατέρα ἐστερημένον τῆς φυσικῆς ἐξουσίας ἐπὶ τῶν τέκνων του.

Μετενόει πάντοτε ἐπὶ τῇ συγκαταβάσει, ἣν ἐδείξεν ἄλλοτε, καὶ τὴν ὁποίαν νῦν, λησμονῶν τὰς παρελθούσας δυσχερείας, ἐνόμιζεν ὡς τὸ ἀποτέλεσμα καταπριτέας ἀδυναμίας. Θεωρῶν ὡς ἴδιον σφάλμα πᾶν ὅ,τι ἐξ αὐτῆς ἐπήγασεν, ἐνόμιζεν ἑαυτὸν τὸν μόνον αἴτιον καταστάσεως, ἧς πράγματι αὐτὴ ἐγένετο θῦμα.

Ἕνεκα τούτου τῇ ἐπιούσῃ ἡ Ὀδίλη μετά τινος φρίκης ἀπετόλμησε νὰ διηγηθῇ εἰς τὸν σύζυγόν της τὰ συμβάντα καὶ νὰ γνωστοποιήσῃ αὐτῷ τὴν μεταμόρφωσιν, ἣν ὑπέστη ἡ καρδία τῆς Ὑβελίνης. Ἄλλος κίνδυνος ἐπαρουσιάζετο νῦν. Ἐπειδὴ εἶχεν ἀγαπήσει τρυφερότατα τὴν θυγατέρα του, προτιμῶν αὐτὴν τοῦ υἱοῦ του, ὅταν ἦτο μικρά, μετὰ λύπης θὰ ἤκουε βεβαίως ὅτι τρίτος τις ἐκυρίευσεν ἐξ ἐφόδου τὴν καρδίαν της, ἡ ὁποία οὐδέποτε ἠγάπησεν αὐτὸν ὡς δεῖ.

Δύνανται νὰ λέγωσιν οἱ κενολόγοι καὶ νὰ ἐπαναβάλλωσιν ὅτι οὐδὲν κοινὸν ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ φίλτρου τῶν γονέων πρὸς τὰ τέκνα καὶ τοῦ ἔρωτος, ὃν ταῦτα ὑφίστανται πρὸς τὸ πρόσωπον, ὅπερ θὰ καταστῇ κοινωνὸς τοῦ βίου αὐτῶν. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ σπουδαιοτέρα δύναται νὰ γεννηθῇ ζηλοτυπία παρὰ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ γάμου υἱοῦ ἢ θυγατρός. Ἐκ τούτου ἐπήγασαν αἱ προαιώνιοι διαμάχαι γαμβρῶν καὶ πενθερῶν· μολονότι δὲ οἱ ἄνδρες γινώσκουσι ν' ἀποκρύπτωσι καλλίτερον καὶ νὰ κυβερνῶσι τὰ αἰσθήματα αὐτῶν, πολλοὶ ὅμως πατέρες ἀντέστησαν εἰς τὴν εὐτυχίαν τῶν θυγατέρων αὐτῶν, διότι δὲν ἠδύναντο νὰ ὑποφέρωσι βλέποντες ἕνα παρείσακτον καταλαμβάνοντα τὴν ὑπέροχον καὶ πρωτίστην θέσιν ἐν ταῖς νεαραῖς ἐκείναις καρδίαις.

Ἡ ἐλλειψις κοινοῦ βίου, ἥτις ἠδύνατο νὰ εὐνοήσῃ τὴν Ὑβελίνην, διότι ἡ ἕξις, ἡ ὁποία τοιαύτην ἐξασκεῖ ἐπίδρασιν ἐν πᾶσαις ταῖς πράξεσι, δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ λόγον ὑπάρξεως ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐστρέφετο νῦν, τοὐναντίον, κατ' αὐτῆς. Ὁ ταχὺς γάμος τῆς θυγατρὸς θὰ ἐπεσφράγιζε τὴν δικάστασιν, ἥτις ἐγεννήθη ἀπὸ τοῦ λίκνου, δίδουσα αὐτὴν εἰς τρίτον, χωρὶς νὰ γείνῃ ποτὲ κτῆμα τοῦ πατρός.

Ἐν τούτοις, ἐὰν ὁ γάμος οὗτος ἦτο μόνον ζήτημα φιλίας ἢ κοινωνικῆς ἀνάγκης ὁ Ριχάρδος θὰ ἠδύνατο νὰ δειχθῇ μᾶλλον μελαγχολικὸς ἢ δυσηρεστημένος. Γάμος ὅμως ἐξ ἔρωτος ἀνεζωπύρει πᾶσαν τὴν ὑποτυφοῦσαν ζηλίαν. Γάμος ρωμαντικὸς μετ' ἀγνώστου! . . .

Ἡ Ὀδίλη, ἐξετάζουσα τὸ ζήτημα ὑπὸ τὸ πρίσμα τοῦτο τῶν ἰδεῶν, ἠσθάνθη ἑαυτὴν καταλαμβανομένην ὑπὸ φόβου, ἅμα δὲ ταῖς πρώταις λέξεσιν ὁ Ριχάρδος παρετήρησεν ὅτι τὰ πράγματα προέβαινον μακρότερον παρ' ὅσον προετίθετο ἐκείνη νὰ προεκβάλῃ αὐτά, ἐπιφυλασσομένη νὰ γνωστοποιήσῃ αὐτὰ αὐτῷ βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον. Παρὰ τὴν διπλωματίαν, ἣν ἡ κ. Βρὶς ἀπέδιδε τῇ Ὀδίλῃ καὶ ἡ ὁποία δὲν ἦτο ἕτερόν τι ἀλλ' ἢ γλυκεῖα συμπεριφορά, ἀνάμικτος μεγίστῃ ὑπομονῇ, δὲν ἠδύνατο ὅμως ποσῶς ἡ κυρία Ριχάρδου νὰ προσποιηθῇ καὶ ἑπομένως ἡ ἄμεσος ἀπάντησις τοῦ συζύγου αὐτῆς τὴν ἠνάγκαζε νὰ τραπῇ τὴν ὁδὸν πλήρους φιλαληθείας.

— Τί εἶναι πάλιν αὐτὴ ἡ ἱστορία; εἶπεν ὁ Ριχάρδος, ὅταν ἐγνώρισε τὸ μυστικὸν τῆς Ὑβελίνης. Ἔρως ρωμαντικός; Αὐτὸ ὅμως δὲν εἶναι ἴδιον τῆς θυγατρός μου! Ἐγὼ τὴν ἐνόμιζον μᾶλλον ἐλαφρὰν καὶ ζωηράν, ὥστε νὰ μὴ ἀποφασίσῃ νὰ φορτωθῇ ἕνα πτωχόν! Αὐτὸ εἶναι μυθιστόρημα, ἀγαπητή μου Ὀδίλη, καὶ τίποτε ἄλλο. Βεβαίως δὲν ἐπιδοκιμάζω καὶ τὴν κ. Ρουβεραί, διότι ἐμαγείρευσε γάμον χωρὶς νὰ μᾶς κάμῃ κανένα λόγον, θὰ μὲ ἐπιτρέψῃς ὅμως νὰ μὴ λάβω ὑπὸ σπουδαίαν ἔποψιν τὴν γελοίαν αὐτὴν φαντασιοπληξίαν. Ἡ μᾶλλον ἐλαφρὰ ὑπόθεσις τὴν ὁποίαν δύναμαι νὰ σχηματίσω εἶναι ὅτι ὁ κύριος οὗτος ἔχει ἀνάγκην προικὸς διὰ ν' ἀποκατασταθῇ καὶ ὅτι . . .

— Ριχάρδε, διέκοψεν ἡσύχως ἡ Ὀδίλη, δὲν τὸν γνωρίζομεν! Δὲν νομίζεις ὅτι πρὶν τὸν καταδικάσωμεν θὰ ἦτο καλὸν νὰ τὸν γνωρίσωμεν καλλίτερον;

— Ὅπως θέλῃς, ἀγαπητή, ἀλλά, σὲ παρακαλῶ, μὴ φαίνεσαι ἐπιδοκιμάζουσα τὴν Ὑβελίνην εἰς παρομοίας ἰδέας. Κγίνετε φίλαι πολὺ γρήγορα, νομίζω. Πόθεν αὐτὴ ἡ ἀπότομος μεταβολή;

Ἡ Ὀδίλη ἠσθάνθη ὅλον αὐτῆς τὸ αἷμα εἰσρέον εἰς τὴν πτωχὴν καὶ τεταραγμένην αὐτῆς καρδίαν. Ἐνταῦθα ἔκειτο ὁ κίνδυνος, ἡ παγίς, ἣν ἔστηνε κακὴ μοῖρα εἰς τὴν συζυγικὴν αὐτῆς τρυφερότητα! Δὲν εἶχε σκεφθῆ ὅτι ἀναπφεύκτως, μετὰ τῆς ζηλοτύπου αὐτοῦ φύσεως, θὰ ἦτο δυσηρεστημένος, διότι δὲν ὑπῆρχεν ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς θυγατρός του πρῶτος αὐτός, ἐὰν ποτὲ θὰ ἐδίδετο αὐτοῖς. Δὲν εἶχε λυπηθῆ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Ἐδμόνδου, διότι οὗτος εἶχεν ἀγαπήσει αὐτὸν προηγουμένως. Διὰ τὴν Ὑβελίνην ὅμως τὸ πρᾶγμα ἦν ὅλως διάφορον, διότι ἦτο τὸ στόλισμα, ὁ θησαυρὸς τῆς νεότητός του, τὸ ἀγαπητόν του τέκνον, ἑπομένως ἐὰν ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ ὤφειλε ν' ἀγαπήσῃ κανένα, οὗτος ἔπρεπε νὰ εἶναι αὐτὸς καὶ πρῶτος αὐτός.

Ἡ Ὀδίλη ἠννόησε τότε τὸ μέγεθος τῆς ἀπάτης αὐτῆς. Ἐὰν ἐσκέπτετο καλλίτερον θὰ ὡδήγει τὴν Ὑβελίνην πρὸς τὸν πατέρα, καταλείπουσα αὐτῷ τὴν εὐχαριστησιν νὰ ἴδῃ ἀνοιγομένην αὐτῷ τὴν καρδίαν τοῦ τέκνου του καὶ ν' ἀποβῇ ἡ πρόνοια αὐτῆς. Ἤδη ὅμως ἦν λίαν ἀργὰ καὶ τὸ μόνον, ὅπερ ἀπέμενεν αὐτῇ νὰ πράξῃ ἦν νὰ προσπαθήσῃ νὰ ὠφεληθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν ἐκ κακῆς θέσεως.

— Ἡ Ὑβελίνη, ἀγαπητέ, ἤρξατο λέγουσα, ἦλθεν ἐδῶ ὅλως τεταραγμένη, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἦσο ἐδῶ, ἔπραξα ἐγὼ ὅ,τι θὰ ἔπραττες σύ, ἐὰν ἦσο εἰς τὴν θέσιν μου . . . Καὶ ἔπειτα εἰς πατήρ, καθὼς ἠξεύρεις, διὰ κόρην, εἶναι πάντοτε τρυμακτικώτερος ἢ μία . . . γυνή.

Δὲν ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ μία μήτηρ, μὴ διεγείρῃ τὴν ζηλοτυπίαν, ἣν ἐφοβεῖτο, καὶ ἔπραξε καλῶς διότι ὁ Ριχάρδος ἡσύχασεν ὀλίγον.

— Θὰ ἐξετάσωμεν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα μὲ τὴν ἡσυχίαν μας, εἶπε. Σὲ προειδοποιῶ ὅμως πρὸ παντὸς ὅτι αὐτὴν τὴν ἐρωτικὴν ἱστορίαν τὴν θεωρῶ ὡς μύθον καὶ ἔχω ἤδη ἀπόφασιν νὰ μὴ παράσχω οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην εἰς αὐτὴν προσοχήν. Μετὰ πέντε ἢ ἓξ ἑβδομάδας θὰ ἔχωμεν μεθ' ἡμῶν τὴν Ὑβελίνην, θὰ τὴν ὁδηγήσῃς εἰς τὰς ἑσπερίδας, καὶ θὰ ἴδωμεν ἐὰν ὁ ἔρως της θὰ διατηρηθῇ μετὰ δύο ἢ τρεῖς χορούς.

Ἡ Ὀδίλη ἀνεστέναξε, διότι ἐγίνωσκεν ὅτι ὁ ἔρως αὐτῆς εἶχεν ὑπερνικήσῃ πᾶσαν δοκιμασίαν. Ἀπασαι ὅμως αἱ καρδίαι δὲν ὁμοιάζουσι πρὸς ἀλλήλας, ὥστε πιθανὸν ἡ Ὑβελίνη θὰ ἐλησμόνει τὸ ὄνειρον τῆς πρώτης νεότητος αὐτῆς.

Ὁ Ριχάρδος, μαντεύων τὰς σκέψεις αὐτῆς καὶ αἰσχυνόμενος, διότι κατέστησε καταφανῆ τὴν πατρικὴν αὐτοῦ ζηλοτυπίαν, ἔσυρε τὴν σύζυγόν του τρυφερῶς πλησίον του.

— Σύ, ἀγαπητή μου Ὀδίλη, ἦσο πλασμένη ἀπὸ ἄλλην ὕλην . . . Ἡ ἀνατροφή, ἣν ἔδωκεν ἡ κ. Ρουβεραί, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ πολὺ καλὰ ἀποτελέσματα . . . Ἐὰν ἐκ παιδικῆς ἡλικίας εὑρίσκετο εἰς τὰς χεῖράς σου, θὰ διέφερε πολὺ τὸ πρᾶγμα! . . .

Ἀνέπνευσε βαθέως καὶ κατὰ συνέπειαν ἀδυναμίας τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ἠσθάνετο, χωρὶς νὰ γινώσκῃ τὴν αἰτίαν, ὅτι ἐὰν ἡ Ὀδίλη ἀνέτρεφε τὴν Ὑβελίνην, δὲν θὰ ἐνέπνεεν αὐτῷ ζηλοτυπίαν ἀλλὰ εὐγνωμοσύνην μόνον.

— Ὁ βίος εἶναι θλιβερός, ἀγαπητή, εἶπεν ἐν συμπεράσματι, ἀφίνων ν' ἀποσυρθῇ ἡ χεὶρ τὴν ὁποίαν πρὸ ὀλίγου ἠσπάσατο.

Φεῦ! Ἡ Ὀδίλη ἐγίνωσκε καλῶς τὸ πρᾶγμα ἐκ πείρας!

Συνεφωνήθη τότε ὅτι, ὡς πρὸς τὸ παρόν, οὐδεμία θὰ ἐπήρχετο μεταβολή. Ὁ κ. καὶ ἡ κ. Ριχάρδου θὰ μετέβαινον τὴν ἑπομένην πέμπτην εἰς Ρουβεραὶ διὰ νὰ συναντήσωσι τὸν κ. δὲ Πρεζένς, ὅστις ἐφρόνουν ὅτι δὲν θὰ ἔλειπεν ἀπὸ τοῦ νὰ παρουσιασθῇ. Τοιουτοτρόπως θὰ ἠδύναντο νὰ ἴδωσι τὴν συμπεριφορὰν του καὶ νὰ γνωρίσωσιν αὐτὸν ἐξωτερικῶς τοὐλάχιστον.

Ἐπίσης θ' ἀνέμενον ὅπως ἡ κ. Ρουβεραὶ ὁμιλήσῃ μόνη καὶ πρώτη περὶ τῆς δοκιμῆς αὐτῆς πρὸς σύναψιν τοῦ γάμου.

Ἡ περιβόητος αὕτη πέμπτη περιεμένετο ὑπὸ τῆς Ὑβελίνης ἐν μεγάλῃ ταραχῇ καρδίας. Ἠσθένετο ἐπείγουσαν ἀνάγκην νὰ ἴδῃ τὸν Γεώργιον, νὰ συναντήσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, νὰ βεβαιωθῇ ὅτι ἦσαν οἱ αὐτοί, ὅτι δὲν ὠνειρεύθη.

Καθόσον αἱ ὧραι παρήρχοντο καὶ οἱ ξένοι ἤρχοντο ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον, ἡ Ὑβελίνη ἀνησύχει πλειότερον, μολονότι ὁ ὡραῖος Βαρκούρ, προειδοποιηθεὶς ὑπὸ τῆς προστάτιδος αὐτοῦ, δὲν ἐπαρουσιάσθη. Ἡ Ὀδίλη, ἡ ὁποία παρετήρει τὴν νεάνιδα διὰ τοῦ κανθοῦ τῶν ὀφθαλμῶν, ἀφοῦ ἐπεσκόπησε πάντας τοὺς παρόντας, ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐκλεκτὸς τῆς καρδίας τῆς νεάνιδος δὲν ἦτο παρών, ὅτε ἐξαίφνης κίνησίς τις ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν αὐτῆς. Ἦτο ἡ κ. Πρεζάνς, ἥτις εἰσήρχετο μετὰ τῆς Βέρθας καὶ ἡ Ὑβελίνη ἔδραμεν εἰς προϋπάντησιν αὐτῶν ἐν τῇ πρώτῃ αἰθούσῃ.

— Πόσον ἔρχεσθε ἐξώρας! εἶπεν εἰς τὴν «ἀγαπητὴν ἐξαδέλφην. Καὶ ὁ υἱός σας; . . .

— Δὲν θὰ ἔλθῃ, ἀπήντησεν ἡσύχως ἡ δυστυχὴς μήτηρ.

Ἠθέλησε νὰ προσποιηθῇ τὴν ἀδιάφορον, ὅταν ὅμως ἠσθάνθη τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς Ὑβελίνης νὰ βαρύνωσιν αὐτὴν δὲν ἠδυνήθη νὰ συγκρατηθῇ καὶ δάκρυα ἐφάνησαν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς.

— Μήπως εἶναι ἀσθενής; ἠρώτησεν ἡ Ὑβελίνη μετὰ φωνῆς ἠλλοιωμένης.

— Ὄχι, ἔχει ἐργασίαν.

Τὸ βλέμμα ὅμως τῆς μητρὸς ἔλεγε καθαρῶς ὅτι «εἶναι δυστυχὴς καὶ δὲν θὰ τὸν ἰδῇς πλέον ποτέ».

— Νομίζω ὅτι ἐπὶ πολὺν καιρὸν θὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ ἐργασία του αὐτή, εἶπεν ἡ κ. Πρεζάνς, ἐσχάτην καταβάλλουσα προσπάθειαν. Μ' ἐπεφόρτισε νὰ ζητήσω συγγνώμην δι' αὐτόν, δὲν πιστεύω δὲ ὅτι θὰ κατορθώσῃ νὰ περατώσῃ τὴν ἐργασίαν του πρὶν ἀπέλθητε εἰς Παρισίους.

— Ὦ! ἀνέκραξεν ἡ Ὑβελίνη, πληγεῖσα ἐν τῷ γεννωμένῳ ἔτι ἔρωτι αὐτῆς καὶ ἀμφιβάλλουσα περὶ ἑαυτῆς. Ἔχει λοιπὸν τόσῳ μικρὸν φιλίαν πρὸς ἡμᾶς ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ μᾶς ἀριερώσῃ οὔτε δέκα λεπτὰ διὰ μίαν ἐπίσκεψιν;

Ἡ κ. Πρεζάνς παρετήρησεν αὐτὴν διὰ τρόπου ὑποσημαίνοντος τὰ πάντα. Τὴν θλῖψιν τῆς μητρὸς διὰ τὴν δυστυχίαν τοῦ τέκνου, τὴν δειλίαν ὑπερηφάνειαν τῆς πτωχῆς γυναικὸς φοβουμένης μὴ παραγνωρισθῇ, τὴν πλήρη τέλος θαυμασμοῦ ἀγάπην πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ λατρευομένου υἱοῦ ἀγαπωμένην κόρην. . . Ἡ Ὑβελίνη ἠννόησε τότε ὅτι ὁ Γεώργιος δὲν ἦλθε, διότι ἠθέλησε νὰ μείνῃ μακρὰν.

Μικρὸς ἠθικὸς πόνος καὶ μεγάλη δόσις ὑπερηφανίας ἀνεβίβασαν ἐπὶ τῶν παρειῶν αὐτῆς ἐρύθημα τόσον ζωηρὸν ὥστε ἡ Ὀδίλη παρετήρησεν αὐτό. Ἐγκαταλιποῦσα τὴν θέσιν αὐτῆς ἐπλησίασεν, ἡ δὲ Ὑβελίνη, μετὰ θάρρους ὅλως παρακδόξου πηγάζοντος ἐξ ἕξεως, ἔκαμε τὰς ἀπαιτουμένας συστάσεις.

— Ἡ κ. δὲ Πρεζάνς, ἡ δεσποινὶς Βέρθα δὲ Πρεζάνς, ἡ κ. Ριχάρδου Βρίς, δευτέρα μήτηρ μου.

Αἱ γυναῖκες ἐχαιρετήθησαν.

— Ὁ κύριος υἱός σας δὲν σᾶς συνοδεύει; ἠρώτησεν ἡ Ὀδίλη μετὰ χάριτος.

— Ὁ υἱός μου, κυρία, ἔχει ἐκτάκτους ἀσχολίας καὶ νομίζω ὅτι ἐπὶ πολλὰς ἀκόμη ἑβδομάδας θὰ εἶναι ἠνγκασμένος νὰ μὴ ἀπομακρύνηται τῶν ἀσθενῶν αὐτοῦ. . . μὲ παρεκάλεσε δὲ νὰ ζητήσω συγγνώμην ἐκ μέρους του. . . Μὲ συγχωρεῖτε ὅμως, βλέπω τὴν κ. Ρουβεραΐ. . .

Ἀποχαιρετίσασα ἐλαφρῶς ἀλλὰ καὶ ἐν μεγαλοπρεπείᾳ ἡ πτωχὴ συγγενής, διῆλθεν εἰς τὴν παρακειμένην αἴθουσαν, καταλειπάνουσα τὴν Ὀδίλην πλήρη σεβασμοῦ δι' ὅσα ἐμάντευεν.

Ἡ Ὑβελίνη ἔστη ὡς ἀπολελιθωμένη καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἠρώτων μετ' ἀνησυχίας περὶ τῆς κ. Ριχάρδου.

— Καλλίτερα ποῦ ἔγεινεν ἔτσι, μικρά μου, εἶπεν αὕτη τότε, θωπεύουσα ἐλαφρῶς διὰ τῆς χειρὸς τὴν χρυσῆν κόμην τῆς νεάνιδος, καὶ ἀπεμακρύνθη.

Ὁ Ριχάρδος ὑπῆρξεν ἥττον εὐχαριστημένος ἐπὶ τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ Γεωργίου δὲ Πρεζάνς.

— Πιθανὸν νὰ εἶναι στρατήγημα διὰ νὰ καταστῇ ἐπιθυμητός, εἶπεν.

— Ὦ! φίλε μου, πάντοτε τὸ κακὸν μέρος τῶν ζητημάτων σὺ βλέπεις! εἶπεν ἡ Ὀδίλη, ἐνδομύχως λυπηθεῖσα.

— Διότι γνωρίζω καλῶς τὸν κόσμον! ἀπήντησεν.

Ὅταν ὅμως παρετήρησεν ὅτι ἡ ἀπουσία τοῦ Γεωργίου παρετείνετο, ἠναγκάσθη νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἀνὴρ ἀφιλοκερδὴς δὲν θὰ συμπεριεφέρετο ἄλλως. Ἔπειτα δὲν ἀνησύχει πλέον, πεποιθὼς ὅτι ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ θὰ τὸν ἐλησμόνησε πλέον, ἤ, τοὐλάχιστον, θὰ τὴν ἐλησμόνει βαθμηδόν. Ἐν τούτοις ἡ Ὀδίλη δὲν ἦτο τόσον ἥσυχος, ἀνέμενε δὲ μετὰ πυρετώδους ἀνησυχίας τὸ τέλος τῶν διακοπῶν, αἱ ὁποῖαι ἐφαίνοντο αὐτῇ αἰώνιαι.

Ἡ κ. Ρουβεραΐ οὐδένα πλέον ἐποιήσατο ὑπαινιγμόν, οὔτε περὶ τοῦ προστατευομένου αὐτῆς, οὔτε περὶ κανενὸς ἄλλου συνοικεσίου. Τοιαύτη ἦτο ἡ ἥττα αὐτῆς ἐν τῷ πεδίῳ τούτῳ, ὥστε ἠσθάνετο ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπαναρχίσῃ τὴν πάλιν. Ἐν αὐτῇ ὑπῆρχε καὶ ἕτερόν τι πλὴν τῆς δυσθυμίας ἡ ὁποία εἶναι ὁ φυσικὸς σύντροφος τῆς ἀποτυχίας. Ὑπῆρχε λύπη πραγματική, καθόσον ἔβλεπεν ὅτι, κατόπιν δεκαοκταετοῦς ἐργασίας, δὲν κατώρθωσε νὰ κατακτήσῃ τὴν καρδίαν τῆς Ὑβελίνης, οὔτε νὰ ἐννοήσῃ τὸν χαρακτῆρα αὐτῆς.

Τὰ συμβάντα ταῦτα ἀπεκάλυψαν αὐτῇ κόρην ὅλως ἀλλοίαν καὶ διάφορον τῆς καλῆς ἐκείνης νεάνιδος, ἧς τὴν καρδίαν ἐνόμιζεν ὅτι διέπλασε κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῆς.

Ἐνίοτε ἐσκέπτετο νὰ κατηγορήσῃ αὐτὴν ἐπὶ διπροσωπίᾳ. Εἶτα ὅμως ἐσκέπτετο ὅτι ὁ πραγματικὸς χαρακτὴρ τῆς νεάνιδος, πνιγόμενος ὑπὸ πέπλον ἐξωτερικῶν ἀναγκῶν τῆς κοινωνικῆς εὐπρεπείας, δὲν ἔσχε ποτὲ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκδηλωθῇ. Ἡ σκέψις αὕτη ἀνησύχει αὐτὴν πολὺ περὶ τοῦ μέλλοντος, διότι ἡ κ. Ρουβεραΐ πᾶσαν ἐκκεντρικότητα ἐθεώρει ὡς μέγιστον κακόν. Πεπαιδευμένη καὶ ἀγχίνους οὖσα αὐτή, δὲν ἐθεώρει ὅτι οἱ λοιποὶ ἔχουσιν ἀνάγκην παιδείας καὶ ἀγχινοίας ἀνωτέρας τοῦ μετρίου, ὅπερ πάλιν δὲν ἦτο λίαν ὑψηλόν. Ὑπὸ τὴν ἐπίρροιαν τοιούτων ἰδεῶν, ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἀτομικότητος καὶ τοῦ ἐγὼ παρὰ τῇ ἐγγόνῃ, ἐτρόμαζεν αὐτὴν ὑπερβαλλόντως.

Τοῦ λοιποῦ ἔζων πλησίον ἀλλήλων χωρὶς νὰ ὁμιλῶσι περὶ ἑτέρου τινὸς ἀλλ' ἢ μόνον περὶ τῶν τετριμμένων πραγμάτων, χωρὶς βεβαίως νὰ συνεννοῶνται. Ἡ πρωμήτωρ ἐφοβεῖτο διὰ τὰ συμβαίνοντα ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς νεάνιδος, αὕτη δὲ πάλιν ἦτο δυσηρεστημένη διότι ἠθέλησαν νὰ διαθέσωσι τὴν καρδίαν αὐτῆς τόσον ἐλαφρῶς.

Ἡ ὀλιβερὰ αὕτη κατάστασις ἔσχεν ὅμως τοῦτο τὸ προτέρημα ὅτι ὁ ὑπὸ τῆς κ. Ρουβεραΐ τόσον φοβούμενος χωρισμός, ὑπῆρξε σχεδὸν ἀπελευθέρωσις. Ὁ χωρισμός, ἔργῳ, συνετελέσθη τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἡ Ὑβελίνη ἔφυγεν εἰς Πινόν.

Ὅταν ἀγαπήσῃ τις τρυφερῶς, ἔστω καὶ ἐν κακῷ ἀγαπήσῃ, τὸ δὲ ἀγαπώμενον ὂν διαφεύγει, οὐ μόνον δὲν ἐπιρεάζηταί τις πλέον καλῶς ἐκ τῆς παρουσίας του, ἀλλὰ μᾶλλον ἡ παρουσία αὐτοῦ ἀποβαίνει πληκτική. Τὴν πλῆξιν ταύτην ἠσθάνετο νῦν ἡ κ. Ρουβεραΐ. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν Ὑβελίνην δὲν ἠδύνατο νὰ συγχωρήσῃ οὔτε τὸ τῆς κ. Ρουβεραΐ, οὔτε τὸ ἑαυτῆς σφάλμα. Δέον νὰ ἔχῃ τις μεγάλην γενναιοψυχίαν διὰ νὰ μὴ διατελῇ ἐν ἀμηχανίᾳ ὅταν εὑρίσκηται πλησίον προσώπου, ὅπερ ἐζύβρισε. Τὴν γενναιοψυχίαν ταύτην ἡ Ὑβελίνη ὤφειλε νὰ τὴν ἀποκτήσῃ κατόπιν, νῦν ὅμως δὲν εἶχεν οὐδ' ἴχνος αὐτῆς.

(Ἀκολουθεῖ).

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΕΟΛΟΓΟΥ